1899. HARMINCZHARMADIK ÉVFOLYAM. 198. SZÁM. BUDAPEST, CSÜTÖRTÖK, JULIUS 20.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svajcz-, Románia- és Szerbiába, valamint azon országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis, Faub. Montmartre,
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg L. I. Kumpfgasse Nr. 7.
Dukes M. utódai. I., Wollzeile Nr. 6—8.
Hansenstein és Vogler. I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

A kiegyezés sorsa.

(I. L.) Gróf Thun tegnap Ischlből visszaérkezett Bécsbe, magával hozván az aláirt császári rendeleteket, melyek a Magyarországgal való gazdasági és pénzügyi rendezkedésre vonatkozó megállapodásokat a 14. §. alapján léptetik életbe. Holnap vagy holnapután közzé is teszi azokat a *Reichs-Gesetzblatt*-ban. Ugyanakkor megjelennek a *Törvénytár*-ban az ide vonatkozó szentesitett magyar törvények, a paktum gyümölcsei. És a magyar sajtó kórusban fogja zengeni Széll Kálmán dicsőségét a kiegyezési nagy mü szerencsés révbejutása örömére.

De hát csakugyan perfekt-e már most a kiegyezés? Biztositva van-e kölcsönösen az elvállalt kötelezettségek megtartása? Mi ugy látjuk, hogy egyáltalán nincsen. Sőt határozottan állitjuk, hogy a most kibocsátandó császári rendeletek a kiegyezés biztositása tekintetben teljességgel semmi értékkel nem birnak s *mikorra a kiegyezés derék részének, nevezetesen a vám- és kereskedelmi szövetségnek életbe kellene lépnie, akkorra e pátensek törvény-ereje már kikerülhetetlenül megszünt.*

Tartozunk vele, hogy ezt az állitásunkat bebizonyitsuk. Kezdhetnök ezt annak demonstrálásával, hogy a 14. §-ban konstituált császári rendelet-jog alkalmazása az osztrák-magyar kiegyezés keretébe tartozó ügyekben egyáltalán nem szolgálhat alkotmányos expediensül. Hivatkozhatnánk e részben azokra a vitákra, melyek 1867 májusában az 1861 februári alkotmány 13. §-ának revíziója körül folytak, s melyekből a mai 14. §. megszületett. A paritást emlegették ott akkor s az 1791-iki magyar törvényt czitálták, mely eltiltja a rendeletekkel való kormányzást. És ezzel a főargumentummal vivták ki és vitték keresztül a császári pátens-jog korlátozását. De hivatkozhatnánk hazai tekintélyekre is, Apponyira, Horánszkyra s arra az általános felzudulásra, melyet annak idején Lukács László okozott, midőn egy izben azt próbálta fejtegetni, hogy a kiegyezés Ausztriában a 14. §-sal is keresztülvihető. De nem bolygatjuk most a kérdésnek ezt a részét, s a vita egyszerüsitése végett megengedjük, hogy a 14. §. az osztrák alkotmány integráns része, annak alkalmazása tehát sem az osztrák alkotmányba, sem a magyar 1867 : XII. t.-cz. 21. §-ába nem ütközik. Ezzel azonban még nincs elintézve a kérdés másik része, a mely tételünk szempontjából döntő fontosságu, hogy tudniillik micsoda hatálya van a 14. §. alapján kibocsátott császári pátensnek az osztrák alkotmány szerint.

A 14. §. a rendelkezések két csoportját foglalja magában. Az egyik csoport megadja a császárnak a törvénypótló rendelet kibocsátásának jogát. A másik csoport meghatározza e rendelet hatályát, kimondván, hogy „e rendeletek törvény-ereje megszünik, ha a kormány elmulasztotta azokat a kihirdetésük után legközelebb összeülő Reichsrathnak, és pedig első sorban a képviselőháznak, összejövetelét követő négy hét alatt, jóváhagyás végett előterjeszteni, vagy ha azok a Reichsrath két háza valamelyikének jóváhagyását meg nem nyerték.“ Tehát, hogy az ilyen császári pátens megtarthassa törvény-erejét, okvetetlenül a Reichsrath elé kell kerülnie s meg kell nyernie annak jóváhagyását.

Már most kétségtelen dolog az, hogy a Reichsrathot még ebben az évben, legkésőbb októberben össze kell hivni. Elkerülhetetlenné teszi ezt a kvóta-bizottság és a delegáczió választása. Mi fog történni ekkor? Ugyebár két eset lehetséges. Az osztrák kormány vagy előterjeszti a pátenseket vagy nem. Ha előterjeszti, kétségtelen, hogy a Reichsrath megtagadja a jóváhagyását, s ennélfogva a pátensek elvesztik törvény-erejüket. Ha pedig nem terjeszti elő, no hát akkor is a fennebb idézett törvény-szakasz értelmében eo ipso elvesztik törvény-erejüket. Ha pedig törvény-erejük megszünt, akkor ugyancsak a 14. §. utolsó kikezdése értelmében *azonnal* hatályon kivül helyezendők. Semmi sem bizonyosabb tehát, mint az, hogy 1900. január 1-re, mikor a a császári rendeletek végrehajtandók volnának, azokat végrehajtani nem lehet és nem szabad, mert törvény-erejüket már elvesztették s hatályon kivül helyezésüket az állami alaptörvény parancsolja.

Ha a kormány mégis végrehajtja, no hát akkor ez olyan világos és nyilt abszolutizmus, melyet semmiféle rabulisztika nem egyeztethet össze a mi 67-iki törvényünk 25. §.-ával. Annál kevésbbé pedig a Deák Ferencz hagyományaival, melyeknek Széll Kálmán a leghübb öre és letéteményese.

De van itt még egyéb baj is. Az, hogy az alkotmány ellenére abszolut hatalommal fenntartott tényleges állapot nemcsak jogilag érvénytelen, hanem prakticze is feletébb bizonytalan. Ki áll jót például róla, hogy gróf Thun, ha a kiegyezés stipulácziőin változtatni akar, egy szép napon nem kezd-e alkotmányos lelkifurdalást érezni s nem helyezi-e hatályon kivül a törvényerejét vesztett pátenst, ugy, a mint azt a törvény rendeli? Hogy ez perfidia volna? Hát talán az. De semmi esetre sem akkora, mint a melyet az osztrák kormánytól azzal kivánnak, hogy az állami alaptörvény legázolásával abszolut hatalommal tartson fenn egy pátenst. De meg aztán hol van biztositva a Thun-kormány halhatatlansága? A jövő esztendeig uj nézetekkel uj emberek kerekedhetnek felül, a kiket cselekvésükben még személyes tekintet sem feszélyez. Ha nem akarnak a magyarokkal kiegyezést vagy más kiegyezést akarnak, egyszerüen félreteszik a pátenst, a mint az nemcsak joguk, hanem kötelességük. Akkor aztán Széll Kálmán a maga hires formulájával szaladhat megint Bécsbe alkudozni. Még pedig összekötött kézzel, mert bennünket akkor is kötve tart a törvény s a törvénynyel is erősebb tehetetlenségünk az önálló vámterület azonnali életbeléptetésére. Az osztrákok tehát a kiegyezés érvényét, mely jogilag hamarább megszünik, mintsem megkezdődhetnék, bármikor megszüntethetik, mig ellenben mi meg vagyunk fogva a saját törvényünk hálójában.

Igy nézünk ki a magyar törvények s az osztrák pátensek publikálásának előestéjén, igy van biztositva a kiegyezés sorsa.

Budapest, julius 19.

Gróf Szápáry László távozása. Nagy feltünést keltett politikai körökben a fiumei *Bilancia*nak a félhivatalos *M. H.* által is megerősitett az a hir, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök *Valentics* fiumei podesztával beható tárgyalást folytatott a fiumei állapotok szanálása felől. Fiuménak tudvalevőleg kinevezett királyi kormányzója van gróf *Szápáry* László személyében, és ha a miniszterelnök *mégsem vele, hanem egyik alárendeltjével tárgyal jövendő terveiről, akkor azt másnak, mint gróf Szápáry László elejtésének tekinteni nem lehet*, mert tapintatlanság *Széll* Kálmán, a formák szigoru embere részéről fel sem tehető. Gróf *Szápáry* László, a ki ez idő szerint nincs Fiuméban, kétségtelenül keresni fogja az alkalmat, hogy ezt a reá nézve mindenesetre legkinosabb affért mielőbb tisztába hozza.

A hadügyi budget megállapitása. Gróf *Thun* ma visszaérkezett *Ischlből* Bécsbe, a honnan az osztrák fürdőhelyre ma báró *Krieghammer* közös hadügyminiszter utazott el. A hadügyminiszter ischli utja értesülésünk szerint ***a hadügyi költségvetés összeállításával függ össze***, a melynek teljes megállapitása végett a király elnöklésével legközelebb közös miniszteri tanács ül össze *Ischlben*.

A kiegyezési törvények közzététele. Bécsi politikai körökben — mint nekünk jelentik — azt hiszik, hogy a *Wiener Zeitung* holnapi száma közzé fogja tenni a *kiegyezési törvények* egy részét és pedig valószinüleg a pálinka-, a sör- és a czukorfogyasztási adóra vonatkozó rendeletet, mely igen terjedelmes lesz.

Szász hang a nemzetiségi szövetségről. *Szövetség és passzivitás* a czimen a nagyszebeni *Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt* julius 18-iki számában hosszas vezérczikkben ujból foglalkozik a *Tribuna* azon ismételt felszólitásával, hogy Magyarország összes nemzetiségei lépjenek szövetségre a magyar *sovinizmus* ellen.

A szász lap ezt a tervet *a leghatározottabban ellenzi*. Érdekes argumentácziójából ime közre adjuk a legérdekesebb részletét:

«Tegyük fel, hogy a tervezett szövetségnek semmiféle elvi kifogás nem állna utjában és hogy nekünk szászoknak némely érdekek ellentétes volta miatt nem volna lehetetlen, ha mindezt felteszszük, a szövetség mégis csak azon feltétel mellett volna megköthető, ha a románok és a többi szövetkező nemzetiségek elküldenék képviselőiket az országgyülésre. Ellenkező esetben az a mareknyi szász férfiu, mely a képviselőházban ül, kénytelen volna azt a rendkivül veszélyes feladatot magára vállalni, hogy ott az összes nem magyar nemzetiségek koaliczióját képviselje. Mert ha ez a szövetség többet jelentsen, mint közös czéljainknak egyszerü pronunczíamentójat, akkor a szász képviselőknek a törvényhozó testületben alkalmilag a megtámadt románok jogai mellett is ländzsát kellene törni, mert különben értelen szövetségesek volnának. Hogy aztán mi volna következménye az ilyen prókátorkodásnak, melyet 13 férfi 440 ellen vezetne, azt könnyen el lehet képzelni.

De ettől eltekintve, még ha tényleg nem képviselnék is a szászok a *parlamentben* a többi nemzetiségeket, ha csak a papiroson platonikusan állást foglalnának a románokkal való ily szövetkezés terve mellett, már ez magában elegendő volna arra, hogy a szász képviselőkre háritanának minden ódiumot nemcsak a saját ügyeikben, de a sokkal nagyobb számban levő és ép azért sovinizmus előtt sokkal veszedelmesebbnek látszó románság ügyeiben is. Természetesen itt nem a szász képviselők személyeiről van szó, a kik utóvégre a szenvedélyek ostromát a képviselőházban valahogy csak elbirnák, hanem a mi egész népünkről van itt szó . . . A mi népünk száma nagyon csekély, alig tizedrésze a románokénak és nekünk még sok a veszitenivalónk. . . . A mi kulturintézményeink képeznék valószinüleg az első áldozatát az uj szövetségnek és ez a mi egész létünk feláldozása volna. Meglehet, hogy ezen javakat minden körülmények közt el kell veszitenünk: ezt nem fogjuk tudni megakadályozni. De nem akarjuk azokat egy idegen nép miatt veszélyeztetni. A románságnak nem árthatnak annyit, mint minekünk. Egy szövetkezés esetében mi volnánk a csekély előhad, melyet az ellenség legelőbb megtámad és megsemmisit. Hogy aztán a hadsereg nagy zöme győz-e, vagy legyőzetik — mi közünk hozzá, ha egyszer tönkre tesznek és nem lennénk képesek többé felocsudni . . . Minden körülmények közt a német közmondás szerint mi volnánk azok, kik a nem magyar nemzetiségek összességének «a gesztenyét kikaparnánk a tüzből» s a mellett nagyon megégetnénk ujjainkat.

Fiume.

(N.) Állandó gyakorlatta kezd válni, hogy a mikor az országos politika szünetel, igy a nyári hónapokban, a fiumei kérdés kerül napirendre. Évek óta tart már ez a visszás állapot, a melynek eredménye, hogy csak a tenger csendes a magyar partokon, de Fiume maga egyre háborog.

Most megint arról olvasunk, hogy *Széll* Kálmán hozzáfog a fiumei kérdés rendezéséhez. Tehát ő is? Kivánesiak voltunk, hogy a jog, törvény és igazság embere mit akar kezdeni Fiuméban, a hol évek óta nincs törvényes rend és a hol — a mi pedig öreg hiba — más a jog is, más az igazság is, mint a többi Magyarországon.

Ha hitelt érdemlő az a tudósitás, a melyet a fiumei *Bilancia* közöl és a melyet a félhivatalos *M. U.* is elfogad fejtegetéseinek alapjául, akkor már előre is ki kell jelentenünk, hogy *Széll* Kálmán sem fogta meg szerencsésen azt a sok körültekintést igénylő kérdést.

Ugy látszik, hogy ő excellencziája felbuzdulva az eddigi sikereken, Fiuméval is paktumra akar lépni. Ki hallott ilyet? A magyar állam kiegyezik egyik kiegészitő részével? Ez annyira lehetetlen, hogy el sem akarjuk hinni.

Ámde a fiumei *Bilancia* és vele együtt a *M. U.* határozottan irják, hogy *Széll* Kálmán a minap fogadta Wallencsics fiumei podesztát, a kivel közölte, hogy a kormány szivből óhajtja Fiume virágzását, de mind a mellett *„csak oly engedményeket tehet, melyek az ország érdekével és az intézmények együntetüségével nem ellenkeznek.“*

Ezzel szemben a mi tiszteletteljes álláspontunk az, hogy a magyar kormány tehet a mit akar és a miért a felelősséget elvállalja, de a magyar *állam* nem bocsátkozhatik alkudozásba egyetlen alkatrészével sem.

Az utóbbi három esztendő fiumei politikája eléggé megmutatta, hogy a „ha te azt teszed, akkor én ezt teszem“-féle elvekkel odalenn semmi esetre sem lehet czélhoz jutni.

Határozott fellépés és semmi alkudozás, ez az egyetlen álláspont, a melyről a fiumei kérdést el lehet, de el is kell intézni.

„A magyar törvényeket életbe kell léptetni Fiuméban“ ez volt a Bánffy-kormány devizéje és életbe is léptette erőszakkal, félretéve a formalitásokat, a melyeket törvény és rendeletek irnak elő. Ez szülte lenn az ellentállást.

De miért volt szüksége a Bánffy-kormánynak erőszakra ahhoz, hogy a magyar állam területén a szentesitett magyar törvénynek érvényt szerezzen?

Erőszakkal kellett fellépnie azért, mert utjában állottak intézkedések, a melyek szintén törvénybe gyökerezve szükségben ugyan megkerülhető, de egyelőre ki nem dönthető tilalomfákként meredtek elébe.

Fiume közjogi helyzetét ugyanis, a mint ez köztudomásu, az 1868 : XXX. t.-ezikk 66. §-a irta körül és pedig aképen, hogy „Fiume város, kikötő és kerülete a magyar koronához csatolt külön testet képez s a melynek mint ilyennek *külön autonómiájára* s erre vonatkozó törvényhozási és kormányzati viszonyára nézve, Magyarország országgyülése s Horvát-Szlavon- és Dalmátországok országgyülése és Fiume város közt, küldöttségi tárgyalások utján, *közös egyetértéssel lesz megállapodás eszközlendő.*“

Deák Ferencz müvének egyik legszerencsétlenebb stipulácziója, a mely azonban ma törvény és igy egészen számitáson kivül még sem hagyható.

Gróf *Zichy* József, az első fiumei kormányzó idejében a fiumei rapprezentanza meghallgatásával miniszteri tanácsilag letárgyalt kormányrendelettel megalkották a fiumei városi statutomokat, a melyeknek bekezdésében kimondatott, hogy azok mindaddig érvényben hagyandók, a mig Fiume közjogi állása az 1868 : XXX. t.-cz. 66. §. értelmében véglegesen nem rendeztetik.

Majd csaknem három évtizeden át élte bele magát Fiume ebbe a kivültságos helyzetbe, a melyet a magyar állam sok százezrekkel és milliókkal aranyozott meg, a nélkül, hogy a Fiume területén alkalmazásban levő elavult, már régen tulhaladott osztrák törvények érvényességét megszüntette volna.

Nem akarjuk a fiumei abderizmust részletezni, csak példának okából arra mutatunk rá, hogy odalenn az ügyvédség gyakorlása még mindig numerus clausushoz van kötve, hogy érvényben van egy Bach korszakelőtti sajtótörvény, a melynek egyik rendelkezése szerint *„az ügyész, ha jónak látja, bárkit letartóztathat“*, egy szóval össze vannak ott halmozva az összes antidiluvialis jogi alkotások.

A *Bánffy*-kormány jól érezte, hogy ez az állapot tovább meg nem türhető és hozzá fogott a fiumei reformhoz. A helyett azonban, hogy azokat a lehetetlen törvényeket hatályon kivül helyeztetve, a megfelelő magyar törvények alkalmazását szorgalmazta volna a közigazgatási bizottsággal, Tisza Kálmán hires találmányával kezdte meg ujitásait. A fiumeiek ismerve a magyar megyei életből ezt az intézményt, megrémültek és rém-

---

Utazás a Balaton körül.

Irta: *Eötvös Károly.*

VII. Közlemény.

(Mikor szép a bölényborju? — A siketnéma. — Salamon pályakezdete. — A Balatonnál.)

Négy forint a zsebben, egy pár váltó fehérnemü az iszákban, félig viselt tisztes fekete ruha a testen, egy melegebb köcze, amolyan félig felöltő, félig köpenyeg a vállon: igy indult utnak Salamon Ferencz, hogy hóditson, foglaljon, éljen, jövőt biztositson magának.

Szerencsésen elért Nagy-Váradig s mire odaért: szerencsésen elfogyott a pénze.

Ennek is volt egy kis oka.

A Királyhágón a csucsai magaslatra gyalogszerrel bandukolt föl. A történetiró ösztöne támadt fel benne. Igazán meg akarta nézni a csucsai útközet szinhelyét. Át akarta tekinteni a „terepviszonyokat“.

Itt állott a központ, erre-amarra a balszárny és jobbszárny. Föntebb a főhadiszállás, a hol illatasan szunyokált a hadvezér ugy, hogy Dobay örnagynak kellett átvenni a honvédsereg vezéretét.

A jobbszárny egy csapatja, kétszáz vörös sapkás föntt a Sebes-Körös balparti magaslatán. Hat ezer oláht ver szét, a ki oldalt és hátba szeretné támadni a magyar sereget. Lent a befagyott Körös medrén egypár század vasasnémet robog előre, mig vezénylő főtisztjét két honvéd szuronyhegygyel le nem veszi a lóról.

Szemközt a német sereg központja kétszeres erővel. Itt egy üteg, ott egy üteg. Köröskörül hó, zuzmara, csikorgó hideg. A kéz odafagy puskacsőhöz, kardmarkolathoz. Magyarország történetirója megáll s édes és keserü érzéssel keresi azt a helyet, a hol rohamra ment, a hol az ellenség ágyuját elfoglalta s a hol piros vére kihullott a hóra.

Megáll, körülnéz, apró fekete szeme messzemessze révedez az erdőkön és bérczeken át. Lelke visszaszáll a Rákóczyak, Bethlenek és Hunyadyak korába.

Pákh Albert mindig azt mondta: Salamonnak bivalyborjuhoz hasonlit az arcza. Nem volt igaza Pákh Albertnek. Én is jól megfigyeltem. Inkább hasonlitott a bölényborjuéhoz, de nem az ujvilági hanem az óvilági bölényéhez, a melynek utolsó sarja 1808-ban halt ki Erdélyben. Nem az a hátraálló homlok és hideg, merev szem, mint a bivalynál, hanem az a buva homlok, széles arcz, csillogó szem, mint a bölénynél.

Akár bivaly, akár bölény: csunya arcz férfinak. Hajh de fenséges szépségü arcz az, mikor a magyar ifju lelke tele van hazája diesőségével és fájdalmával s a mikor megáll ott a csatatéren s elnéz vissza kis hazája bérczeire s elnéz előre a Tisza-Duna sikjaira s honfiérzetének rózsás ködén át diesőnek látja a multat s nagynak és boldognak a magyarok jövendőjét! Csak istennek arcza lehet olyan szép, mint akkor az ifju bujdosóé.

Nem önmagára gondol. Pedig zsebje üres, lába fáradt, nem tudja: mit eszik s hova hajtja le fejét holnapután. Mégse magára gondol, hanem arra, hogy ha már az oláht, a szászt, a horvátot, a ráczot, az osztrákot és az oroszt legyőzhettük volna s most fénylő lobogóval vonulnának büszke csapataink az ország fővárosába diadalmi hálát adni a magyarok istenének!

— Hó! Megálljl! Ki vagy? Hol a passzus?

Zsandárok jönnek, eléje állanak s kemény hangon kérik tőle az igazságot.

Oda adja s oda ad még egy forintot is.

— Azt láttam ki a szemükből, hogy valami csavargónak néznek.

Igy fogyott el utolsó krajczárja is, mire Nagy-Váradra ért.

Ott Lukács Györgygyel találkozott. Ugy emlékszem, őt említé. Annál volt és pihent pár napig.

Ott értesült arról, hogy egy özvegy zsidó asszony ott a Körös partján nevelőt keres fia mellé s igér szállást, mosást, élelmezést, fütést, világitást s havi tiz forint fizetést. Özvegy Jakabnénak hitták a jó asszonyt.

Salamon Ferencz itt maradt s elfogadta ezt a fényes állást. Bujdosó honvédnek fényes volt ez. Pestig jó lesz egyik pihenőnek.

Két fiu volt a háznál.

Az egyik ép, egészséges. Ez volt az idősebb, talán nyolcz-tiz éves. E mellé kellett a tanitó és nevelő. Orvosnak szánták, azzá is lett, ma is él.

A másik pár évvel fiatalabb. Ez siketnéma volt, istennek nyomorékja. Ezt nem szánták semminek.

E siketnéma kedvéért mesélem el ezt az egész történetet, hogy tanuságot tegyek Salamon Ferencz elméjéről s emberszeretetéről.

A tiz forint havi fizetésért tanitotta az idősb fiut. Gondosan, lelkiismeretesen, a kötelesség egész érzetével. De maradt még ideje elég. S eszébe jutott, hátha azt a szegény kis siketnémát megtanitaná ő beszélni. Hisz a siketnéma nem sokkal különb lény az eleven bodzafánál, hátha lehetne belőle okos állatot, beszélő embert alakitani?

A siketnémát ötven év előtt is tanitották már arra, hogy a gondolatot lehessen vele közölni s hogy ő is közölhesse mással. A kézfej öt ujjának változata képezte a huszonöt-harmincz betüt. A betükből szavak s a szavakból beszéd és társalgás. De arra, hogy a siketnéma hangos beszédre legyen képes, még nem gondoltak. Lehetetlennek tartották.

Salamon Ferencz tünődött: miért volna az lehetetlen? Gégéje, hangizma, nyelve, szája, ajkai a siketnémának is olyanok, mint a beszélőnek. Tüdeje is rendesen fujtat. Csak ki kell a módját a beszédnek találni.

Ő kitalálta.

A szegény fiu elé tartott egy botot. Ugy tartotta eléje, mintha mondta volna neki: ide nézz fiam, ez bot.

Akkor ujjával saját ajkára mutatott s kimondta e szót: „bot“.

Mikor az ember e szót kiejti: két ajkát erősen összeszoritja s aztán levegő kirobbantása közben nagy hirtelen kinyitja, de ugy, hogy a két ajk közepén támadjon a nyilás, melyen a levegő kirohan.

Az élesen figyelő gyermek nézte az ajkak mozdulatát. S megkisérlette utánozni. Tiz, husz kisérlet után eltalálta. S mikor eltalálta: Salamon elismeréssel helyeselte s a fiu vállát megveregette, fejét megsimogatta.

A „bot“ után jött a „fa“, azután a „mama“, azután a „maeska“, „kutya“, „szem“, „ágy“, „nyelv“ s igy tovább. Az első hónapban 14 szónak kiejtésére tanitotta meg.

Összesen ötszáz szóra törekedett megtanitani. Sikerült. A szavak a legközelebbi környezetre vonatkozó közhasználatu szavak voltak. Minek is több? Müller Miksa szerint a hegyi angol parasztnak, a ki falujából sohase lép ki, háromszáz szava van. Egy szegény siketnémának untig elég ennyi is.

A fiuból betüszedő lett s talán ma is él. De az egész Jakab családban, de az egész Nagy-Váradon senki se tudja, minő hires és nagy ember lett abból a szegény bujdosóból, a ki azokat a zsidó gyerekeket oly nagy szeretettel tanitotta.

De másutt se tudják Salamon Ferencz találmányát.

Ma már száz intézet van a világon, a hol a siketnémákat igy tanitják. De a tanitás története Salamon nevét nem ismeri.

Hanem mikor ott hagyta a nevelői állomást, az asszony husz forint külön jutalmat adott neki elismerésül. Ezzel jött Pestre és ezzel ment még Nagy-Körösre is tanárnak, hol nyilvános életének második és igen kedves állomása volt.

Elhagytuk Székesfehérvárt, tovább zakatolt velünk a vasut, elhagytuk az én falumat Mezőszentgyörgyöt s gőzkocsink felcsavarodott velünk a Balatonpart aligai magaslatára.

Érdekes a Balatonnak itt a partja. E partot egyes részei szerint más meg más név alatt ismeri a vidék.

E nevek is furcsák. Gamásza, Világos, Aliga, Akarattya, Csittény, Kenese, Máma. Mindegyik a partnak egyik érdekes részét jelenti. Régi nevek, régi szavak. Ugy tetszik, mintha Árpád magyarjai már itt találták volna. Legrégibb magyar okirat a tihanyi apátság alapitó levele. A korábbi keletüek vagy másolatok, vagy hamisitványok. Ez igazi. S e szavak közül egy-kettő már ebben a levélben is előfordul.

A mikor a vasut már föntt robog a parton egy mély bevágásban: egy helyütt a világosi földszakadéknál egy pillanatra elénk bukkan a Balaton. Nagy Miklós rögtön oda állt az ablakhoz s szemeit kimeresztve bámulta a viz tükrét. De csak egy pillanatig. Ujra bevágás jött és csak pár percz mulva szünt meg az akadály. Attól kezdve Nagy Miklósnak nem lehetett többé szavát venni. Elfelejtette Erdélyt. Elfelejtette a Pojnikalmát és a tordai pogácsát. Elfelejtette a „Vasárnapi Ujság“-ot. Csak bámulta a vizet.

Gyulai Pál urra nem tett nagy hatást. Vagy ha tett is: el nem ismerte volna a világért. Mert, hogy ő elismerjen valamit, a mely hiányzik az Akadémia kiadásai közül, „olyan nincs.“

Salamon Ferencz is némán gyönyörködött, de annál többet kérdezösködött Szilágyi Sándor.

Szilágyi azt kérdezte: hajóáznak-e a parti lakosok? — Azok bizony nem hajóáznak.

— De hát hogyan érintkeznek egymással?

— Nyáron sehogy, télen a jégen át.

— Fürödnek-e?

— Azt ugyan nem cselekszik.

— De hát mire használják akkor ezt a nagy vizet?

Salamon felelt meg helyettem.

— Ez bizony Sándor se ló, se szamár, hogy terhet rakjanak rá.

Várjatok csak erdélyiek, majd másképen beszéltek ti a Balatonról két nap mulva!

A vaskocsi fent robog a magasban. A part 60—70 méter magas s oly meredek, mint a fal. Oldala tele a parti fecskék és varjak lyukaival, a hol fészkelnek.

Lent a vizszélen selyem szőnyeg a sima föveny, melyen messze-messze be lehet menni a tiszta vizbe a nélkül, hogy elnyelné az embert. Közben-közben keskeny sávokként zugó nádasok. Azontul a nagy viz tükre, a tulsó parton ködbe és távolba enyészö hegyek.

képeket láttak. Azt hirdették, hogy nem a magyar törvények életbeléptetéséről van szó, hanem az autonómia csorbításáról.

Az e körül való áldáz harcz, a melybe meggondolatlanul a magyar állam tekintélyét is belevonták, jólehet csak egy kormányzati ténykedésről volt szó, sokkal ismeretesebb, semhogy fel kellene ujitanunk. A megoldás tudvalevőleg az lett, hogy gróf *Szapáry* László kormányzósága alatt *Wallencsics* nyugalmazott miniszteri tanácsost és egykori kormányzóhelyettest kinevezték podesztává, a rapprezentanzát pedig egyszerűen elfeledték, a nélkül azonban, hogy Fiumében is el tudták volna feledtetni.

A rend ilyetén képen való helyreállításába természetesen senki sem nyugodhatott bele és igy érthető, hogy a *Széll* Kálmán figyelmét sem kerülte ki Fiume bizonytalan állapota.

A 68 : XXX. t.-cz. 66. §-át végrehajtani ma sokkal kevésbé lehet, mint valaha és a magyar államnak még sem szabad egyezkednie Fiuméval.

Ha a rapprezentanza nem hajlandó statutumait, az azokban biztositott joga alapján, maga megváltoztatni ugy, a hogy azt a magyar állam kivánja, akkor *Széll* Kálmán nem tehet egyebet, mint *revideáltatja a 68 : XXX. törvényczikk 66. §-át.* A módot megadja erre ugyane törvény 70. §-a, a mely szerint a törvényes változásokat ugyanazok a tényezők, a melyek létrehozták, közös megegyezéssel mindenkor eszközölhetik.

Ha tehát *Fiume nem akar autonomiájával, ugy éni, a hogy az Magyarország érdekeinek megfelel, akkor Magyarország törvényes uton a maga hatalmánál fogva vegye el Fiumétől azt az autonómiát, a melyre érdemetlennek bizonyult.*

Budapest, julius 19.

A magyar-czékel választás. A nagyszebeni *Telegraphul Romano* felhivja a román választókat, hogy a folyó hó 29-én megejtendő választás alkalmából sorakozzanak dr. *Hupsa* Viktor szabadelvű párti jelölt mellé. A Telegraphul Romano ez állásfoglalása dr. Rupsa Viktor mellett most azért is figyelemre méltó, mert tudvalevőleg e lap a nagyszebeni metropolita hivatalos szócsöve és ennek következtében a románok Rupsa Viktor mellett fognak szavazni.

Az interparlamentáris konferenczia. A Christiániában tartandó interparlamentáris konferenczia magyar csoportjának tagjai részben már elutaztak, részben pedig e hónap 25-én utaznak. A magyar csoport összes tagjai e hónap 30-án találkoznak Koppenhágában, a honnan a konferenczia tagjait külön hajó szállitja Christiániába. A magyar csoport elnöke ezuttal *Perczel* Dezső képviselőházi elnök lesz. Budapesten összsel az interparlamentáris konferenczia magyar csoportjának tagjai ülést tartanak, a melyen az elnöki tisztet be fogják tölteni. Eddig két jelöltet emlegetnek, ugymint: gróf *Apponyi* Albertet és *Berzeviczy* Albertet.

A tótok és a néppárt. A *Frankfurter Zeitung* ma Budapestre érkezett számában vezérlő helyen czikket közöl a *nemzetiségek helyzetéről Magyarországon.* A czikk, miután végig tárgyalta az erdélyi szászok és a románok ügyeit, a következő érdekes dolgokat tudja elmondani a *tótok* uj mozgalmáról: «Hónapok óta beszélnek már arról, hogy a *tótok pártot* akarnak szervezni a képviselőházban a legközelebbi választások alkalmával. A tótok vezetői a legutóbbi napokban *szövetséget kötöttek a klerikális néppárttal*, a mely szövetségnek legfontosabb pontja, hogy a választásokon kölcsönösen támogatni fogják egymást. A néppárt ezt a föltételt elfogadta s biztositotta a tótokat, hogy *négyöt kerületben*, a melyben a tótok tulnyomó többségben vannak, *támogatni fogja őket.* Ennek a megállapodásnak következtében a tótok letettek arról, hogy külön pártot alakitsanak, s igy most barátságos szövetségben munkálkodnak együtt a tótok és a néppárt, a mely pedig mindig tiltakozott az ellen a nyilvánosan is szemére vetett szemrehányás ellen, hogy a nemzetiségekkel fraternizál. Azt azonban még nem tudják, hogyan fog ez a szövetség alakulni.»

EGYHÁZ.

Császka György érsek jubileuma. *Császka* György kalocsai érsek püspökké szentelése huszonötéves jubileumának megünnepléséről a következőket irja kalocsai levelezőnk: Kedden este nyolcz óra után az összes templomok harangjai hirdették a lakosság örömét. Ma, szerdán kilencz órakor a székesfőegyházban *Majorossy* János tunnini fölszentelt püspök fényes segédlet mellett misét mondott, melyen a város egész intelligenciája megjelent. Képviselve voltak a misén a közigazgatási és birósági tisztviselők, a városi elöljáróság, a pénzintézetek, a kir. adóhivatalok, a katholikus kör és a városi tüzoltók. Ez utóbbiak zászlójukkal vonultak a templomba. Igy tanusitotta háláját és tiszteletét Kalocsa város közönsége főpásztora iránt, a ki jelenleg a távol Mária-Czell bucsuhelyen is kedvelt hivei javáért imádkozik. A jubiláló érsek, mint *Mária-Czellből* táviratozzák lapunknak, tegnap este hét órakor érkezett oda Mürzzuschlag felől. Az érsek a nyolcz órai fárasztó kocsiut ellenére, teljesen jól érezte magát. Reggel fél nyolcz órakor *Városy* prelátus és *Zundl* irodaigazgató segédkezése mellett, a hegyoltárnál csendes misét mondott, a melyen sok magyar volt jelen. Az érsek a templomnak és különféle jótékony czélra tetemes összegeket adott és jártában is könyöradományokat osztogatott. *Császka* érsek jubileuma alkalmával ide is számos üdvözlő táviratot érkezik egyházi és világi előkelőségektől.

Vizsgálat Brankovics pátriárka ellen. *Brankovics* pátriárka ismeretes ügye, mint levelezőnk jelenti, immár közeledik a befejezéshez. A vizsgálatra kiküldött hármas bizottság a napokban megteszi inditványát, mely, hir szerint, éppen nem lesz kedvező Brankovicsra. Mint már jelentettük, Brankovics a legtöbb tételt, melynek elsikkasztásával vádolták, kiegyenlitette, de állitólag még vannak olyanok is, a melyek máig sincsenek kiegyenlitve. A szerbek ma már pártkülönbség nélkül követelik az erélyes vizsgálatot, mert végre is tisztában akarnak lenni az iránt, mi igaz a pátriárka ellen felhozott sulyos vádakból? Egyik ujvidéki német napilap, melynek szerkesztője *Bresnitz* H. K. de Sydacof, igen jól ismeri a szerb ügyeket, leleplezéseket közöl Brankovicsról s ezzel kapcsolatosan Brankovics védőjét, dr. *Polit* Mihályt nyiltan pánszlavizmussal vádolja s azt irja, hogy Polit *községről községre járva, mindenütt agital a magyar állameszme ellen.* És minthogy Polit a pátriárka legmeghittebb embere, ebből azt következteti, hogy Brankovics is titokban szövetségese a pánszlav eszmék hirdetőinek.

A pátriárka ellen ujabban megint egy sereg vádat hoznak föl, melyekkel bünösségét igyekeznek bizonyitani. Igy felhozzák, hogy Brankovicsnak temesvári püspökkorában *Nikolics* Nikola lelkész, mint a temesvári egyházmegyei közigazgatási bizottság jegyzőkönyvéből kitünik, (347/1885. sz. a.) 1885. augusztus 22-én a készelyi lelkészi telek bérösszege fejében 264 frt 90 krt fizetett be, de ez a tétel sehol nincs elkönyvelve. Brankovics tehát állitólag ezt az összeget is elsikkasztotta volna. Az bizonyos, hogy ez az összeg máig sincs kiegyenlitve. A jegyzőkönyvből kitünik, hogy a fölyai telekért fizetett 100 irtot, a mehalaiert 194 irtot, a csökniért 102 irtot, a következő 1885. évben pedig a mehalai telekért 204 frt 79 krt, melynek azonban nyoma sincs. Állitólag Brankovics kezén veszett el.

Vádolják még a patriarkát, temesvári püspöksége idejéből *okirathamisitással és csalással* is. Erre nézve a következő esetet hozzák föl ellene: A temesvári egyh. közigazgatási bizottság 1886. évi jegyzőkönyvében 152. sz. a. az van megirva, hogy *Novakovics* Jován, a lelkészi telkek kezelője, az 1884—85. évből származó két csákovai telekért beszedett 200 forint hátralékot és ugyanazon szám alatt az 1885—86. év első negyedére járó 272 frt bérösszeget beszolgáltatott, és pedig a *megyei* alapba. A megyei alap püspöki számadásaiba azonban, melyeket *a püspök maga vezetett*, a fentebb emlitett bevételből csak az első 200 frtos tétel van bevezetve, a 272 frt ellenben sehol sem található. Hogy Brankovics eltüntesse e cselekedetének minden nyomát, a 200 forintos összeg küldőjekép nem *Novakovics* Jovan nevét, hanem *Borics* Petár csákovai lelkészét vezette be, mintha az küldte volna ez összeget. Igy akarta elérni azt, hogy ne legyen észrevehető, hogy a 472 frtból csak 200 frt van bevezetve.

Vádolják még Brankovicsot azzal is, hogy az esperesek és popák állásainak betöltésénél is vásárlás fölépitett podgyász-alkotmányt. A megaláztatás első pillanatai immár elmulván, jól érezte magát. O is ugy vélte azonban, hogy nem tanácsos elkezdeni ezzel a kisasszonynyal, a kinek maguk a lovak is szinte meglepő előzékenységgel engedelmeskedtek.

— És nem e'őször hajt, meglátszik rajta! — jegyezte meg gondolatban a lelkiismerete megnyugtatására.

Mikor a városkából kiértek, lépésben kényszerültek haladni. Kezdődött az emelkedés. Tizenöt kilométernyi távolságban tartott. A tetőn a lovak maguktól megálltak egy magánosan álló korcsma előtt. Mialatt a három állat abrakolt, Claire leszállt, két pohár tejet hozatott magának és a társnőjének s egy üveg bort adatott, a legjavából, a kocsisnak. Képtelen ülve maradni, szétnézett a házikóban és körülte. Egészen otthonosan jártkelt: megsimogatta a kutyát, kenyérmorzsával etette a tyukokat, ringatott a bölcsőjében egy cseppséget, megtapogatta a lovak fülét s kérdezősködött, hogy nem árt-e meg nekik a légvonat.

— Jaj kérem, ha félnének a tüdőgyuladástól, már tiz esztendővel ezelőtt föliordultak volna a szegény párak! — erősitette a gondviselőjük, a ki sokaig megemlegeti azt az egy üveg erős rajnai bort, ugyanabból a fajtából valót, melyből a tábornok és a hadsegédje töltik meg a poharukat a határszélen tartott szemlék alkalmával.

Neki nincs hadsegédje, hál' Istennek! Az egész üveg az övé, senkivel sem kell osztoznia! Jó szive van a kisasszonynak, mikor nem ellenkeznek vele. A pohara töltögetése közben a derék ember egy kuplé két utolsó sorát dudorassza, melyet az este hallott a kavéházban:

A ki engem elvesz,
Könnyü dolga nem lesz ...

Ezalatt miss Spigot a kilátást nézi, a mire a Baedeckerje csillaggal hivja föl a figyelmet. A csillag teljesen jogosult. Visszafelé, a meglett ut hosszu szalagként csavarodik le a völgybe. Lent, a facsoportok között előtünő ezüstös csillámlás mutatja a Durance folyását. Vörös folt jelzi a három órával azelőtt elhagyott pályaház tetejét. Azontul a tájék összezavarodik a ködben, melyet, mintha megrezegtetnének a bizonytalan látóhatáron épen a nézővel szemben immár letünő napnak sugarai.

Ellenben az előre, a szomszéd Olaszországra néző oldalon a tájék határozottan, teljes világosságban terül a szem elé. A lejtő ezen az oldalon meredek. Az ut kanyargós, egymásba fonódó többszörös gyürüket alkot. A végén, több óra járásnyira, felkiáltó jelként mered egy torony; ez a hosszu utazás végczélja: Césarges, melynek házait megszámlálhatja a szem.

Sziklás magaslat oltalmazza a helységet. César tábort ütött itt hajdan, innen maradt rá a neve. Távolról a talaj e hirtelen emelkedése egyenesnek és simának látszik, mint a fal, vagy egy magasan fölnyuló zöld korlát. Nyilvánvaló, hogy a szeker birodalma nem terjed tovább; azontul már az őszvér uralkodik és a hegylakók izmos lába. De a mereven magasló bástyával hirtelen megakasztott kilátás folytatódik egészen az Alpesek fenséges tömegéig, melyeknek fehér ormói a végtelen azurt szeldelik.

— Milyen hegymaszások kinálkoznak itt! — gondolta Annabel. Ám a Remalardok, a kik ismerik, megigértették vele, hogy nem lesznek hegymaszások. Claire nagyon sok pénzt ér.

A fiatal leány megszólalt angolul.

— Indulhatunk. A lovak megették a zabot és a kocsis is megitta a borát. Sőt azt hiszem, részeg; de nem baj, mert hiszen én hajtok.

— Aoh! please, don't! — könyörgött miss Spigot. — Nem illik, hogy a fürdővendégek három gebét hajtva lássak megérkezni a szálloda elé.

— Igaza van — helyeselte Claire. — Leszállunk, mielőtt a szállodához érnénk. Most azonban nincs választásunk. A kocsisunk szolgálatképtelen. Come on!

A kocsis, noha igazán ittas volt, megőrzött annyi józanságot, hogy megtudja itélni a helyzetet. Tiltakozott, föl akart ülni a bakra, de erős elhatározással akadt össze. Rövid párbeszéd után visszaült a podgyászhalmaz között hagyott szük helyre. Ismét hallani lehett, a mint a szemével kacsintgatva s önmagában elégedetten dudolta:

A ki engem elvesz,
Könnyü dolga nem lesz ...

— Talán, az attól függ ... gondolta Claire kisasszony és elinditotta a lovakat.

A lejtő első kanyarulatánál a hintó belsejébe számüzött ember, megijedten a sebes haladástól, kidugta fejét az ablakon.

— Félek! — kiáltotta — le akarok szállni; egyikünk se jut el élve oda le.

— Jaj, be jól mulatok! — örvendezett a fiatal leány, a nélkül, hogy bármivel is rövidebbre fogná a gyeplőt. És ön, Jezabel, fél ön?

— Ah! — tiltakozott miss Spigot. Mi angolok nem szoktunk megijedni sem a lovaktól, sem a tengertől. De ezért nem ártana, ha kissé lassabban hajtana.

Egy óra alatt tették meg az utat lefelé s ez alatt nem sok szó váltódott a bakon. Annabel Shakespeare-ből idézett: „A veszély csalanjai után a biztonság virágait fogjuk szedni".

A városka előtt nagyon alkalmas pillanatban kezdődött egy kis emelkedés. Claire fölhasználta, hogy meglassitsa a szédületes futást és leszálljon. Bent a hintóban össze-vissza hányódva voltak megpillanthatók a bőröndök, a csomagok, a dobozok s alattuk jóformán csak sejteni lehetett egy alvó embert. Az iskolából éppen kitóduló gyermekek bizattak meg a lovak és a podgyász őrizetével. Claire és miss Spigot pedig karonfogva indultak a „Fürdő szálloda" felé, mely meglehetősen tiszta fogadó volt.

— Mi táviratoztunk Párisból szobáért — szólt de Frasne kisasszony.

— Megkaptam: Spigot urnők. És gyalog tetszettek jönni az allomásról? — kérdezte a fogadós, izmos hegylakó, a ki nem talált semmi csodálni valót ezen a vallalkozáson. — En intézkedtem kocsi végett ...

— A kocsit a helység szélén hagytuk. Valakit el kell küldeni, a ki ide hajt vele. De ne pirongassak meg a kocsist. Mi itattuk le, vigyázatlanságból.

A hintó csakhamar megérkezett, egy sereg bámészkodó suhancz kiséretében. Az immár lábra állitott kocsis elbeszélte a történetét, melyet e szavakkal fejezett be:

— De hát nincs rajta mit csodálni; amerikaiak!

— Honnan tudod, te borzsák?

— Az adószedő mondta.

Igy változtatott at a hivatalos tekintély egy Gatinais-i franczia leányt meg egy Sussex-i angol misst Washington honfitársaivá, a kik egyedül csak azért keltek át az oczeánon, hogy Cézarges vizét ihassák.

Ezeket a bakra fölkapó és a kocsisukat kocsikáztató különcz amerikai hölgyeket az elámult „környékbeli közönség" csakhamar milliomos amerikaiaknak tette meg. A fiatalabbnak nem jutott-e eszébe egy egész vég viragos kretonszövetet megvásárolni — negyven métert tizenhét garasával — hogy bevonja vele a szobája falait? Másnap az egész napot egy létra tetején szegeket verdesve töltötte el. Azután kiegészitette a bútorzatát, megajándékozta magát egy puhafaszekrénynyel, két lampával, egy karosszékkel és a helybeli rövidárukereskedésben talált mind a két labszőnyeggel. Harmadnap, ez vasárnap volt, látták a két uj vendéget a templomban, a miből azt következtették, hogy keresztények, sőt hatholikak is. Mindazonáltal a környékbeli közönség szakértői ugy találtak, hogy a kerek szalmakalap, meg a diszitetlen sima ruha nem igen felelt meg a nagymisére megkivánt öltözködésnek. A község egyetlen koldusa, a kinek husz garas hullt a sapkájába, elkövette a hibát, hogy eldicsekedett a jó szerencsejével, a minek következtében neve, ujabb rendelkezésig, kitörültetett a községelyt igénylők jegyzékéből.

Reggeli után Claire igy szólt a társnőjéhez:

— Ideje, hogy kimozduljunk itthonról, a berendezkedésünkkel immár elkészültünk. Gyerünk, nézzük meg a vidéket és legelőször is igyekezzünk fölfedezni, hogy mi van a sziklafal túlsó oldalán.

Mikor a szirt közelébe érkeztek, könnyebben megmászhatónak látták, mint a milyennek messziről nézve képzelték. Egy czikk-czakkban hányargó ösvényen, fél óra alatt nagyobb faradság nélkül föl lehetett rá jutni. Elindultak hát s a tetején együttesen röppent el ajkaikról a csodálkozás fölkiáltása. Lábaiknál kis tó terült el, smaragd vizét még zöldebbé tették a benne tükröződő sürü fenyvesek, melyek a körülte emelkedő nagyon meredek lejtőket boritották. Ez a majdnem mozdulatlan zöld lepel egyébiránt csak egy előszoba féle volt; észak-kelet felől háromszáz méter magas, szinte zsinóregyenes két szikla zárta el, éppen csak annyi nyilást hagyva, hogy két csónak az evezők összeütődése nélkül elsurranhasson egymás mellett. Arról a helyről, a hol a két sétáló állt, a szem megsejtett a nyilason tul egy második, nagyobb s egyuttal vadabb jellegü tavat és ennek vonzó titokzatossága hátrányára vált a közelebbi vidéknek, noha az is gyönyörü volt.

— Oh Jezabel, hamar, üljünk csónakba! — kiáltott föl a fiatal leány. — Isten tudja, mi mindent fedezünk föl amott.

Claire nem szokta meg a láttani csalódást, melyet a hegyek között terjengő ritkább levegő a távolság mérlegelésében idéz elő, azt hitte hat, hogy öt percz alatt leérkeznek a tó szélére. Ám ujabb félóraba került, a mig eljutottak a parton emelkedő egyetlen ház elé, mely egyuttal a révház is volt.

(Folytatása következik).

SZÜLŐK BÜNE.

— FRANCZIA REGÉNY. — 22

— Életemben sem mulattam még ilyen jól — mondta a fiatal leány a nevelőnőjének. Ön enni való lélek, Jezabel! Nem tudott ugyan megtanitani se a zenére, se a festésre, se a földrajzra, se a történelemre, de erre megtanitottak mások; öntől pedig megtanultam edzett, életre való leány lenni. Mi hasznát venném e perczben akár a tanitónői oklevélnek is? Istenem, be jól mulatok!

— Örvendek rajta — jelentette ki Annabel. De vigyázzon, mély szakadék szegélyezi az utat. Ha lezuhanunk, kitörjük a nyakunkat.

Bent a hintóban az államcsiny áldozatául esett kocsis (nem csupán kocsisok járnak jól néha ez áldozatok között) pipázgatott; egyik lábát egy ládán nyugtatta, a másikat meg szélről kinyujtva tartotta, hogy a zökkenéseknél támogassa az első

Ezer és ezer vizi madár a nádason belül. Tarka libucz, fehér sirály, szürke vadlud csapatokban. Itt-ott egy-egy gém áll őrt mereven, mozdulatlanul, feltartott fejjel. Minő kedves zaj volna a madarak csevegése, ha nem zugna-zörögne ugy a gőzkocsi!

Száz szinü pompában játszik Nagy Miklóssal a vizszin tüköre. Ezüst-fehér, halvány-kék, haragos zöld, égszin, barna-kék óriási foltonként és vonalanként váltakozva. Itt állandó, amott változó, itt eltünik, amott felbukkan egy-egy szinárnyalat. Nagy Miklós nem érti. Mert ő csak a vizet nézi s az eget nem nézi. Pedig az ég s a Balaton vize együtt sir és együtt nevet, együtt derül és együtt borul, együtt mosolyg, együtt haragszik. Mint a hü szeretők, igaz hitvesek. Ha az egyiknek nézesz a szemébe: tudod már, mi van a másikában is.

A tihanyi templom tornya s a akarattyai nagy szilfa farkasszemet néznek egymással. Melyik vénebb, melyik magasabb, melyik fenségesebb? Emberkéz épité az egyiket, istenkéz a másikat.

Erdélyi barátaim figyelmét oda irányoztam a nagy szilfára.

— Oda nézzetek!

Különös évforduló.

— A Krivány-esztendő Aradmegyében. —

A sikkasztások történetében, melyek pedig igen szépen felvirágoztak az utolsó időben Magyarországon, igen előkelő helyet foglal el Aradmegye volt hirhedt gyámpénztárosának: *Krivány* Janosnak sikkasztási müvelete. Megérdemli tehát, már csak okulás szempontjából is, hogy időközönkint felujitsuk, annál inkább, mert hisz egész sereg tisztességes ember esett áldozatul e nyomorult gonosztevőnek. Sikkasztása felfedezésének évfordulója alkalmából vesszük Aradról a következő reminiszczenciát, melyet bizonyára érdeklődéssel fogadnak olvasóink:

Arad, julius 18.

Epen a *Bács* Nándor-féle nagy százezer forintos adóhivatali sikkasztás törvényszéki végtárgyalása közben ütött ki *Aradon* a második nagyobb szabásu panama: *a gyámpénztári sikkasztás. Hétfőn mult egy esztendeje*, hogy az aradi lapok óriási betükkel adták hirül rendkivüli kiadásokban, hogy *Krivány* János, aradmegyei gyámpénztáros *kétszázhatvankilencz ezer forintot sikkasztott el* az árvák pénzéből. Érdekesnek tartjuk, hogy e sikkasztásnak történetéről és annak szomoru következményeiről mast, a sikkasztások felderitésének *első évfordulóján*, beszamoljunk olvasó közönségünknek.

A Krivány sikkasztását, mely a *közpénzek* sikkasztásában — már az összeg nagyságát tekintve is — a *legelső helyet* foglalja el Magyarországban, *1898. év julius hónap 17.* napján fedeztek fel. *Urban* Iván aradmegyei földbirtokos ugyanis gyámfiat, *Almay* Olivért nagykorusitani óhajtván, bejelentette ama szándékát az árvaszéki hivatalban. Az árvaszék akkori elnöke, *Pecskán* Sandor erre lement a gyámpénztárba, hogy az Almay Oliver vagyonat, mely ketszázötvenkilenczezer forint értekü 4%-os magyar földhitelintezeti kötvényekből állott, megvizsgálja, vajjon rendben van-e? Óriási meglepetésére mindössze is *két* darab földhitelintézeti kötvenyt talált a pénztárban, a többi értéktelen *ujságpapiros* és *diósgyőri papiros* volt. Azonnal tisztában volt a helyzettel. Az éppen szabadságon levő gyámpénztáros: *Krivány* Janos sikkasztotta el az óriási összeget. Rövid egy órára rá már megjelentek az aradi napilapok, az *Aradi Közlöny* és az *Arad és Vidéke* és hirdették Arad ujabb szenzácziját ekként:

Legujabb panama!

Óriási sikkasztás a megyénél!

Krivány János gyámpénztárnok kétszázhatvankilenczezer forint elsikkasztása után Amerikába szökött!

Lázas izgatottsággal olvasta a közönség a nagymérvü sikkasztás történetét. Es mikor a lapok utján a gyámpénztári hiánynak hire terjedt a városban, nyomban megjelent *Fábián* László főispánnál *Krivány* János sógora, és átadott neki egy levelet, melyben *15 darab ezrest találtak.* Ezt a levelet Krivány még *junius* végével adta át sógorának azzal a megjegyzéssel, hogy azt *szeptember elseje* előtt ne bontsa fel. Mint utóbb kiderült, Krivány családjának szánta a 15 ezer frtot. Ezt az összeget azonnal letétbe helyezték. Folytatták tovább a vizsgálatot. Fábián főispán táviratilag tett jelentést a közpénzek elsikkasztásáról a belügyminiszternek. Másnap már a hiány 9200 frttal felszaporodott *kétszázhetvennyolczezer kétszáz forintra.*

Julius 19-én már Aradra érkeztek: *Vajda* Ottó miniszteri tanácsos, *Gonda* Zoltán számtanácsos és *Ujvary* Aladár számvizsgáló s nyomban megkezdték, illetőleg folytatták a vizsgálatot. Ezalatt a rendőrség óriási apparátussal hajszolta Kriványt, a ki még julius elsején elindult szabadságára, miután előbb külföldi utlevelet is szerzett. 19-én már megérkezett Aradra a hamburgi rendőrség távirata, mely lakonikus rövidséggel tudatta, hogy Kriványnak ott szinét sem látták. Meg ugyanezen a napon megtörtént *Krivány* saját házában, mely pazar fénynyel és pompával volt berendezve, a *házkutatás.* Ez alkalommal az ott talált *bünjeleket* lefoglalták. Huszadikán hire futott, hogy Kriványt Hamburgban elfogták. De nem sokara jött a dementi. Másnap összeült Aradmegye *közigazgatási bizottsága.* Aradmegye üléstermeben ekkor könnyeztek először férfiak ...

Az ülés azzal kezdődött, hogy felolvasták az *alispán* jelentését, mely beszámol a gyámpénztár terhére elkövetett sikkasztásról. A jelentés tudomásul vétele után a közigazgatási bizottság a rendes felülvizsgálat elmulasztása miatt *Szathmáry* Gyula alispán, *Schwéger* Alajos főszámvevő és *Vörös* Vidor főügyész *ellen elrendelte a vizsgálatot. Pecskán* Sandor árvaszéki elnököt, *Barb* Elrem helyettes pénztárnokot és *Hanacsek* Béla helyettes ellenőrt pedig a *vizsgálat tartamára felfüggesztette állásától.*

Ez a nap eleg bő volt a szenzáczióban. Ekkor jelent meg a Kriványnak a feleségéhez intézett bocsánatkérő levele, mely az igazságnak megfelelően kezdődött:

— *Gazember vagyok!* ...

Ugyanezen a napon tartóztatták le Krivány János *büntársát, Keresztes* Ákos volt árvaszéki iktatót, akkor temetésrendező-vállalkozót. Keresztes volt az, ki eladogatta a Krivány által sikkasztott kötvényeket. Persze kebelbarátja, a *János* utasitására tette. Különben ertették ők egymást. Mindig jó barátságban éltek. De voltak ám Kriványnyal masok is jó barátságban. Nagyon sok aradi és budapesti uri ember. Majdnem minden budapesti elökelő szinmüvész pertu-baratja volt neki, mert Aradon történt vendégszereplésök alkalmával mindig teritett asztal, behütött pezsgő várta a jó bohémeket.

Julius huszonharmadikán a vizsgálat ujabb *45 ezer* forint hiányt fedezett fel. Ugyanekkor hire jött, hogy az Aradról kényelmesen *szabadságra* utazott Krivány Afrika déli csucsán, a *Cap-Sand* szigeten van. Már meg is indult a kiadatási eljárás, mikor kitünt, hogy Krivány nem volt a Cap-Sand szigeteken. Huszonnegyedikén érkezett meg a belügyminiszter leirata, mely *Szathmáry* Gyula, *Schwéger* Alajos, *Vörös* Vidor, *Pecskán* Sándor, *Barb* Efrem és *Hanacsek* Béla vagyonára *a biztositási intézkedések megtételét rendelte el.* Ez meg is történt. Huszonkilenczedikén a miniszteri kiküldöttek befejezték a rovancsolást és végeredményében megállapitották, hogy: *Krivány* János *háromszáz és hatezer forintot* sikkasztott az árvák pénzéből. Ez alatt a hazai és a külföldi rendőrség tüvé tett minden zig-zug helyet, hogy elfoghassa Kriványt. Mindenki szerette volna elnyerni a nagy jutalomdijat, a melyet Krivány kézrekerítőjének igért a belügyminiszterium. Időközben Kolozsvárról és Nagyváradról jött a hir, hogy ottan látták átutazóban a sikkasztót. Ekkor azt hitték, hogy Krivány Erdélyen keresztül Romániába szökött. De ezen a nyomon is hiába kutattak. Rövid idővel ezután Svédországból jött a hir Kriványról. A *Stokholm-Stigninden* czimü ujság azt irta, hogy Krivány ongyilkos lett. Kiderült, hogy nem ő, hanem egy német matróz ölte magát a tengerbe. Majd azt ujságolták, hogy *Temis* nevü gőzösön *Stavangev* felé ment Krivány. Egy ételhordó pinczér pedig *Beregszászban* a vasuti étteremben velte feltedezni Krivány Jánost. Egyik hir sem volt igaz. Mig *Köller* János vizsgálóbiró erélyesen folytatta a vizsgálatot, a franczia detektivek királya, *Goron* M. ajánlkozott arra, hogy kikutatja Krivány holletét. De ennek sem sikerült a felfedezés.

Augusztus 13-án érkezett leiratában azt követelte a miniszter, hogy a közigazgatasi bizottság az *alispánt*, a *főügyészt* és *főszámvevőt is függessze fel* állásuktól. Ez a közigazgatási bizottságnak tizenötödikén tartott ülésében meg is történt. Most *Fábián* László főispán körlevele jelent meg, mely huszonkettedikére rendkivüli közgyülésre hivta egybe a törvényhatósági bizottság tagjait. Ez a közgyülés elhatározta, hogy felkéri a miniszlert: helyezze vissza állásába Szathmáry Gyula alispánt és Vörös Vidor főügyészt. A közgyülés eme határozatát küldöttség tolmácsolta a miniszter előtt, a ki azonban nem teljesitette a vármegye kérelmét. Ezen a közgyülésen az alispáni teendők ellátásával *Dálnoky Nagy* Lajos főjegyzőt bizták meg, a ki nyomban letette a hivatalos esküt. A közgyülés még elhatározta, hogy a gyámpénztári hiány fedezésére a *megyeház épitési alapból hatvanezer* forintot fordit és egyben *kétszáznegyvenötezer forint kölcsönt* vesz fel.

Augusztus 30-án a vizsgálóbiró maga elé vezetteti *Keresztes* Ákost és kihirdeti előtte, hogy *szabadlábra helyeztek.* Keresztes testileg és lelkileg megtörten hagyta el negyvenegy napi vizsgálati fogsága után rideg, ósdi czelláját.

Szeptember 3-án a Balkán-félsziget egyik államából érkező táviratot zavarta meg a rendőrséget. A császári és királyi ügyvivőség kérdezte ebben, hogy elfogták-e már Kriványt. Ment a drótvalasz, hogy Krivány még szabad. Itt sem fogták el Kriványt, a ki akkor Svájczban barangolt.

November 11-én barokk stilü, palisander- és mahagonibutorok, aranyesillárok, terrakotta és fayance mütargyak, elegáns szobadiszek, nemkülönben ócska, törött tamlányu kanapek, rozoga székek, konyhafelszerelések és apró vasdarabok között hangzott el a végrehajtó szava:

— Senki többet? Először, másodszor ...

A varmegye licziláltatta ekkor Kriványt. Mintegy 300 ember jelent meg az árverésen és sok kisebb csecsebecse kelt el a becsértéken jóval felül. Mindenki akarta, hogy legyen egy becses ereklyéje a — sikkasztó Kriványtol. Budapesti ócskakönyvkereskedők jöttek le Aradra s ezreseket adtak Krivány nagyértékü könyvtáráért. A liczitácziö napokig eltartott.

November 24-én a törvényhatósági bizottság — egyszeri leszavazás után — elhatározta, hogy a gyámpénztári sikkasztások fedezésére felvett 245 ezer forintnyi fedezésére *2%-al emeli a törvényhatósági pótadót.* A határozat mellett szavazott 213, ellene pedig 81 bizottsági tag.

A pótadó kivetése óriási terhet ró a szegény, megyei oláh lakosságra, a melynek most véres verejtékével kell megfizetni azt a nagy összeget, a mit Krivány oly könnyelmüen költött el. Óriási pazarlást vitt véghez ez az ember. A szó legszorosabb értelmében szórta a pénzt. És ez senkinek sem tünt fel, vagy jobban: senki sem merte meggyanusitani. De mégis. Akadt a vármegyében egy irnokféle ember, a ki nyiltan kifejezést adott gyanujának. Alaposan leszidták, hogy a *felebbvalója ellen vádaskodik* és elcsapták állásából. Sajátságos, hogy az adópanama hősének, *Bácsnál* feltünt a nagy költekezés, habár még egy *negyedrészben* sem ülte oly annyira, mint Krivány. A *Bács* Nándor sikkasztásaira *feljelentések* alapján jöttek rá. Mikor már sok feljelentés érkezett ellene, *akkor* elrendelték a vizsgálatot. Előbb nem. Egy alkalommal egy fiatal ember kifejezte Bács ellen gyanujat *Arányi* Gyula jószaggazgató előtt, a ki igy szóit a gyanakvóra:

— *Fiatal ember, gondolja meg szavainak sulyát!*

Pedig ha az első feljelentés után nem osztogatnak erkölcsi prédikácziókat, hanem gyors vizsgálatot rendelnek el, bizonyosan sok ezressel több maradt volna az állam kasszájában.

Deczember 31-én fogták el Kriványt Bécsben, egy hotelben. Elfogatása alkalmával teljesen pénz nélkül volt s *Santer* Martonnak mondta magát. Érdekesek elfogatásának a körülményei. Krivány, midőn Aradról megszökött, egyenesen Bécsbe ment és ott hat napig lakott. A szállodában igy töltötte ki a bejelentő-ivet: *Johann Krivany, Arad.* Bécsben való tartózkodása alkalmával egy fehérnemü áruházban 300 frtért vásárolt fehérnemüeket s kifizetve az összeget, azt mondta, hogy néhány hét mulva érte jön. Becsből azután, mint ő maga vallja, Hamburgba, Berlinbe, Dresdába, majd varosról varosra járt, borzasztó nyugtalansággal. Igy került végre vissza Becsbe, hol egy harmadrendü szallodában vett lakást. Ekkor már teljesen pénz nélkül volt. Elküldött egy hordárt a fehérnemükért s azt mindjárt zálogba csapta. Mikor a hordar átadta neki a zálogczédulát s a 45 forint kölcsönt, egy detektiv, a ki a fehérnemüzletből nyomon követte a hordárt, *letartóztatta.* Elfogatása után mindjárt megindult a *kiadatási eljárás.* Előbb azonban 14 napi fogházra iteltek el Kriványt Bécsben *hamis név* bemondásáért. A 14 napi fogházbüntetés letülése után Aradra küldték, hova *1899 január hó 31.* napján érkezett meg. A vasuti palyaházban egynehányan felismerték s valaki oda is szólott: *Ne vigyék kocsin a gazembert, hadd szégyelje magát!*

Krivány fülig elpirulva ugrott a bérkocsiba.

Februar 17-én érkezett meg a belügyminiszter leirata, mely a közigazgatasi bizottságnak azon határozatát, mely szerint *Krivány* Jánost, *Barb* Efremet és *Schwéger* Alajost hivatalvesztéssel sujtotta, *jóváhagyta.* A miniszter ekkor elrendelte, hogy a megüresedett állásokat a legközelebbi közgyülésen töltsék be.

Februar 20-án másodszor is letartóztatták Krivány állitólagos büntársát, *Keresztes* Ákost. Nyilván azért,

mert Krivány rávallott a még nemrégiben legjobb czimborájára.

Márczius 22-én ujból közgyülésre jött össze a vármegye. A Krivány állására *Szántó* Gyulát választották meg. Főszámvevőnek *Balázs* Istvánt nevezte ki a főispán, árvaszéki pénztári ellenőrré pedig a kurticsiak népszerü biróját, *Bogsán* Szevért választották meg.

Április elsején (talán csupa humorból) gyorsirási tankönyvet, franczia nyelvtant, kereskedelmi könyvviteli kézikönyvet, palatáblát és vesszőt kért Krivány János ügyvédje, dr. Nemess Zsigmond utján. Kérelmét teljesitették.

Április 7-én szomoru jelenet játszódott le a fogházfelügyelő hivatalos helyiségében. Látogatót fogadott a sikkasztó. *Édesanyja* látogatta meg *fiát* a börtönben. A jelenet mély, szánandó benyomást tett a jelenlevőkre. Az öreg édesanya egy fél óráig időzött bünös fiánál.

Április 10-én *Krivánné* kijelenti, hogy az itélet kimondása után férje ellen azonnal *meginditja a válókeresetet*. Visszautasitja azon kérelmet, hogy látogassa meg urát a börtönben. Hallani sem akar róla.

Junius 3 án elfogadja Aradmegye törvényhatósági bizottsága Szathmáry Gyula, Vörös Vidor és Pecskán Sándornak állásukról való *lemondásukat*.

Junius 28-án megválasztják az uj alispánt s betöltik a többi üresedésben levő állásokat.

Az alábbi táblázat megmutatja, hogy mily nagymérvü változások történtek Aradmegye tisztikarában a Krivány sikkasztásai következtében.

A Krivány sikkasztásainak felderitése előtt:	*után:*
Alispán Szathmáry Gyula.	*Alispán* Dálnoky Nagy Lajos
Főjegyző Dálnoky Nagy Lajos.	*Főjegyző* Schill József.
Főügyész Vörös Vidor.	*Főügyész* Dr. Keresztes Gyula.
Főszámvevő Schwéger Alajos.	*Főszámvevő* Balázs István.
Árvaszéki elnök Pecskán Sándor.	*Árvaszéki elnök* Nachtnébel Gyula.
Gyámpénztárnok Krivány János.	*Gyámpénztárnok* Szántó Gyula.
Gyámpénztári ellenőr Barb Efrem.	*Gyámpénztári ellenőr* Bogsán Szevér.
Első aljegyző Schill József.	*Első aljegyző* Mladin Miklós.
Borossebesi szolgabiró Mladin Miklós.	*Borossebesi szolgabiró* Popa György.

És még egész sora a változásoknak állott be.

Krivány sokféle nagyuri passziói miatt (melyek közül megemlitem kedvencz pezsgőjét, a legdrágább *Moet et Chandon*-t) sok szép terv ment fucsesba. Igy uj *megyeházat* akartak épiteni a mai ronda, ócska épülettömb helyébe; de a megyeház épitési alapot most a sikkasztások fedezésére forditották. Marad tehát a régi megyeház. A vármegyei tisztviselők fizetésemelése, mely már teljesen elő volt késziltve, elmaradt, ugyszintén nem javitják a megyei utakat, a mire 300.000 forint volt előirányozva a költségvetésben.

A sok magasabb rangu tisztviselőn kivül a volt fogházfelügyelő is Kriványnak köszönheti, hogy nyugdijba küldték. A jó öreg ur rabokat adott Kriványnak *privát* munkára. A rabok a Krivány által meghamisitott főkönyvi lapokat másolták s a nekik előirt irodai munkákat végezték. Ezért aztán mennie kellett az öreg fogházfelügyelőnek.

Krivány szökése után szó esett arról is, hogy vajjon milyen nemzetiségü a sikkasztó. Sokan azt mondták, hogy *román*. Az aradi «Tribuna Poporolui» erre egész hosszu czikksorozatban fejtegette, hogy Krivány nem volt román s tiltakozva az insziunuáczió ellen, kisütötte, hogy a Krivány név *tót*.

Érdekesnek tartom felsorolni azokat a sikkasztásokat, melyek az *aradit* nyomban követték. Első volt a *fogarasi* árvapénztári sikkasztás. *Grünfeld* ur azonban ügyesebb volt Kriványnál. Őt még ma sem fogták el. Azután jött a *komáromi*, a *nagykikindai* házi pénztári sikkasztás s a kisebb kaliberü *makói* panama.

Krivány János, a volt egyházi gondnok, a hires könyvbarát, a tengeri fürdők rendes vendége, az asztaltársasági elnök, a többszörös házi ur és stb. stb. stb. most mint *sikkasztó* szerepel a vármegyei közgyüléseken az *alispáni* jelentés utolsó pontjában, hol elmondja az alispán, hogy mennyire haladtak már a vizsgálattal. Mert tudni kell, hogy a gyámpénztári könyveknek 12—15 évre visszamenőleg kiterjedő tételes vizsgálatát még most sem fejezte be a miniszteri kiküldött *Taszler* József számtiszt s a vizsgálat befejezése csak néhány hónap mulva fog megtörténni. Habár a vizsgáló számtiszt semmit sem árul el a vizsgálat eddigi eredményéből, *nyilt titok, hogy Krivány János sikkasztásai megközelitik a félmilliót.*

Mig *Taszler* József a könyveket vizsgálja felül, *Nyirő* Géza vizsgálóbiró a Krivány-ügy *bünügyi* részével foglalkozik, erélylyel s nagy tapintattal vezeti a vizsgálatot.

Kerek egy esztendő óta tart már ez a vizsgálat.

UJDONSÁGOK.

— julius 19.

Szives figyelembe!

A fürdő-évszak beálltával, mint minden évben, előfizetőinknek akárhányszor is változtatják lakóhelyüket, a vett értesités után azonnal megküldjük a lapot a velünk közölt uj czimre. A változás bejelentésekor kérjük azonban tévedések elkerülése végett mindenkor a régi czimet is megirni.

Hasonlóképp elfogadunk egy hónapnál rövidebb időre szóló megrendeléseket is, ugy hogy a ki csak rövidebb időre távozik családjától, erre az időre egy külön példányt is kaphat s nem kénytelen családjától a megszokott lapot elvonni. Egy-egy példány ára a belföldön és Ausztriába 6 kr., Németországba 8 kr., a többi külföldre 11 kr.

— *Személyi hirek. Károly István* főherczeg nejével és gyermekeivel a Semmeringen fog két hónapig üdülni. — *Mária Pawlovna* orosz nagyherczegnő gyermekeivel Bécsből Pétervárra utazott. — *Frigyes Vilmos* német trónörökös *Eitel Fritz* és *Adalbert* herczegek kiséretében Zell am Seebe érkezett. — *Az olasz trónörökös* és neje az éjjel Drontheimba érkeztek és ma este tovább utaztak Krisztiániába. — *Konstantinovics* Konstantin nagyherczeg Varsóból Bécsbe érkezett. — *Szász* Károly dunamelléki ev. ref. református püspök nyolcz hétre elutazott a fővárosból.

A Petőfi-ünnep.

Petőfi halálának félszázados emlékünnepe mind nagyobb arányokat ölt. Az országnak sok nagy városában készülnek az évforduló megünneplésére. Ujabban a rendezőbizottság azt a tervet vetette föl, hogy emléktáblával jelöljék meg az ország minden részén ama házakat, a hol Petőfi lakott vagy hosszabb ideig tartózkodott. Igy emléktáblák jönnének főleg a *pesti, koltói, szatmári, debreczeni, mátészalkai, kőrösi* stb. házakra. A nagy költőnek egykori *gödöllői* lakására most készült el az emléktábla. A jó példát remélhetőleg sokan követik a vidéken.

A Petőfi-társaság elnöksége ma délelőtt felkereste *Ludwigh* államvasuti elnökigazgatót a részletek megbeszélése végett. A megállapodás szerint a különvonat e hó 29-én délután 5 órakor indul Budapestről Nagyváradon és Kolozsváron át. A különvonaton megy a kormány képviselője, a képviselőház, a fővárosi hatóságok, a tudományos és irodalmi társaságok, továbbá az ujságirók egyesületének küldöttségei utaznak. A nemzeti szövetség értesitette a Petőfi-társaság elnökségét, hogy a szövetséget Segesvárott dr. *Krivácsy* ügyvezető és *Felszeghy* alelnök fogja képviselni.

Megirtuk, hogy *Wlassics* Gyula kultuszminiszter *Jókainak* levelet irt, a melyben Petőfit a nemzeti érzés és nemzeti irodalom szempontjából méltatja. A levél szószerint való szövege a következő:

Méltóságos elnök ur!

Teljesen átérzem ama sorok nagy jelentőségét, a melyeket a Petőfi-társaság nevében e hó utolsó napjának, Petőfi Sándor nyomtalanul való eltünése félszázados évfordulójának megünneplése alkalmából hozzám intézni méltóztatott.

Miként ezt a képviselőház ülésén minap kifejteni már szerencsém volt, a nemzet nagy költőjének ünneplését hazafias kötelességnek tartom és a magam részéről is szükségesnek vélem, hogy az ünneplés nyilvánulása arányban legyen ama kincsek mérhetetlen gazdagságával, melyek Petőfi Sándor irodalmi müködéséből hazai kulturánkra háramlottak.

A mennyiben ez idő szerint gyöngélkedő egészségi állapotom akkor már megengedné, örömmel és lelkesedéssel fogok résztvenni az ünneplésben; de ha ez a körülmények folytán lehetetlenné válnék, Zsilinszky Mihály államtitkár urat bizom meg azzal, hogy a kormány képviseletében a nemzeti ünnepen részt vegyen s a kormány nevében, valamint nevemben a szoborra koszorut helyezzen.

A mi egy «Petőfi-ház» néven épitendő uj palotában Petőfinek és többi nagy iróink ereklyéinek összegyüjtését és megőrzését illeti, a terv hazafias és kulturális értékét elismerem s készséggel hozzájárulok ahhoz, hogy e szép gondolat, bővebb megfontolás és kellő előkészités után, lehetőleg teljesülést nyerjen. Készséggel részt fogok venni e tárgyban meginditandó tárgyalásokban s már e soraimmal egyidejüleg felkérem a fővárosi tanácsot, hogy a mennyiben a Petőfi-társaság a «Petőfi-ház» elhelyezése czéljából szükséges telek kijelölése s átengedése érdekében hozzá fordul, a terv létesülését szokott áldozatkészségével mozditsa elő.

Mineen fáradozás, sőt áldozat is, mely a nemzet szellemóriásai emlékének kegyeletes megőrzésére vonatkozik, bőven megtermi kamatait a hazafias lélek erősbödésében s az együvétartozás, a nagy példákon való lelkesülés érzéseinek hathatós gyarapodásában. Azért köszönetet mondok a méltóságod vezetése alatt levő irodalmi társaságnak, hogy a jelen ünneplés előkészitésében dicséretes buzgósággal eljárni szives volt.

Budapest, 1899. julius hó 13-án.

Wlassics Gyula.

Jókai Mór Wlassics e levelére meleghangu válaszban fejezte ki a Petőfi társaság köszönetét, nemcsak mint az irodalmi társaság elnöke, — ugymond Jókai — de egyuttal az összes magyarhoni irók, költők, tudósok, a szellem minden mivelői nevében és mint azok legrégibb és legöregebb kartársa.

A levél igy végződik:

«Szivünk mélyéből támadó legőszintébb hálánkat fejezzük ki mi mindnyájan egy hadsorban állva a müvészek és oktatók dandáraival. Kegyelmességedet tekintjük nemzeti közmüvelődésünk fővezérének.

Az Ég segitse, a nemzet foganatositsa kegyelmességed hazánk jövőjére áldásként ható alkotó törekvéseit: nevével uj korszakot tiszteljen meg a késő nemzedék.»

Legőszintébb tiszteletem kifejezése mellett maradok kegyelmességednek

Budapesten, 1899. julius hó 19-én

igaz hive és szolgája
dr. Jókai Mór,
a Petőfi-társaság elnöke.

A most alakuló *hazafias szövetség* által e hó 30-án délelőtt 10 órakor az ujvárosháza közgyülési termében rendezendő Petőfi-ünnepen dr. *Kacziány* Géza főgimnáziumi tanár beszédet fog tartani, *Zempléni* Árpád, *Dura* Máté és *Lampérth* Géza pedig Petőfit dicsőitő verseiket olvassák fel. A *hazafias szövetség* érintkezésbe lépett az egyetemi ifjusággal is, a melynek részéről egy szónok fog beszélni, a kit az ifjuság holnapi közgyülése fog kijelölni. Az ujvárosházáról az egész ünneplő közönség a Petőfi-szoborhoz vonul, a hol Jókai Mór elszavalja Apotheozisát és a *hazafias szövetség*, valamint az egyetemi ifjuság leteszik koszoruikat. A rendezésre vonatkozó intézkedés és a programm végleges megállapitása 23-án, vasárnap délután 3 órakor a belvárosi sas-körben (Irányi-utcza) tartandó értekezleten fog megtörténni.

A székelyek külön vonatokon, mintegy 15 ezren mennek Fejéregyházára, a honnan a csatéri ünnepély lefolyása után zárt sorokban gyalog vonulnak fel a várba, hol a Petőfi-szobornál jelen lesznek a 12 órakor tartandó ünnepélyen. Ezenkivül Ugron Gábor azoknak, a kik a szobor körüli téren nem férnének el, egy külön ünnepélyt is rendez az állami iskola udvarán szónoklatokkal és költeményekkel.

Székely-Udvarhelytt a székelyek tegnap gyülést tartottak, melyen elhatározták, hogy valamint 1897-ben a segesvári Petőfi-szobor leleplezésénél az egész székely nép megjelent, igy a julius 30-án Segesvártt tartandó ünnepélyen is minél nagyobb számban részt vesz. E czélból felhivásokat bocsát ki a székely nemzethez, csatlakozásra s az ünnepélyen való megjelenésre hiván fel őket. A székelyudvarhelyi székelyek 4 külön vonatot kértek a kereskedelemügyi minisztertől, azonkivül ezrekre menő kocsisorban fognak felvonulni a székelyek. A székelyek felvonulása kétségtelenül egyik legkiemelkedőbb része lesz az ünnepélynek. A szászok ez idén is, ugy mint a szobor leleplezésénél passziv szerepet fognak játszani s addig, mi az egész ország részvételével áldoznak Petőfi emlékének, a szászok még házaikból sem jönnek elő.

A nemzeti szinházat *Náday* Ferencz, *Somló* Sándor, *Szacsvay* és *Ivánfy* képviselik. A magyar királyi operaház még nem jelentette be részvételét. Balóton az olvasó-egylet *Debitzky* Mihály elnöklete alatt a Petőfi-ünnepély alkalmából rendkivüli igazgatósági ülést tartott, a melyen kiváló lelkesedéssel elhatározták, hogy a Segesvarott tartandó emlékünnepélyen az olvasó-egylet is részt vesz, még pedig nagyobb küldöttséggel.

Siófokon az évforduló napján *Pusztai* Béla müvészestélyt tervezett, a melyet a rendező-bizottság most augusztus elsejére halasztott. Az estélyen közremüködnek: *Nagy* Bella, *Zilahyné-Singhoffer* Vilma, *Péterfy* Tamás, *Návay* Mariska, *Schmidt* Gyula és *Pusztai* Béla. Továbbá résztvesz a *Dobó*-féle szintársulat teljes személyzete is. Az estélyre prológust *Erdélyi* Zoltán, az ismert költő irt, a melyet *Jókai* Mór *Apotheozis*-ével együtt *Nagy* Bella fog előadni. Az előadást a siófoki nyári szinházban tartják meg. Az estély alkalmával emlékalbumot adnak ki, a mely a müsort fogja tartalmazni. A müvészestély védnökéül dr. *Fenyvessy* Ferencz főispánt kérték fel.

A budapesti szocziálista munkások is, mint megirtuk, készülnek a Petőfi-ünnepre. Ma e tárgyban 20.000 példányban egy felhivást bocsátottak ki, melyet a gyárak előtt osztogattak. A felhivás szövege azonban nem alkalmas arra, hogy ünnepi hangulatot keltsen, minthogy elég izgató hangon hivja föl az elvtársakat a Petőfi-ünnepen való részvételre s a mellett az ünneplőket ócsárolja.

— *Stefánia özvegy trónörökösné utazása. Stefánia* főherczegasszony leányával, *Erzsébet* főherczegnővel Gmundenből Brüsszelbe utazik szüleihez és Laekenben marad pár hétig. Onnan Angliába megy leánya nélkül, a hol *Viktória* királynét látogatja meg. Leánya Laekenben várja meg anyját, a honnét Schwelbachba utaznak fürdőkurára.

— *József főherczeg Kaposvárott. József* főherczeg szemleutja alkalmából legutóbb Kaposvárott volt. A főherczeget, mint nekünk jelentik, nagy lelkesedéssel fogadták. A pécsi, székesfehérvári és kaposvári honvédcsapatok megszemlélése után tegnap délben reggelit adott a főherczeg, a melyre *Tallián* főispán, *Maár* alispán, *Ujvári* apátplébános, *Németh* polgármester, továbbá *Zurna* és *Bolla* tábornokok s több törzstiszt voltak hivatalosak. A főherczeg tegnap délután 5 órakor elutazott Kaposvárról.

— **Erzsébet királyné gyászünnepe.** Az országos nőképző egyesület mélyen érzett hálás kegyelet köti dicsőült felejthetetlen királynénk emlékéhez, ki áldásos élete alatt folyvást érdeklődéssel kisérte az egyesület haladását és látogatásával három izben szerencséltette tanintézetét. Már tavaly elhatározta az egyesület választmánya, özv. gróf *Teleki* Sándorné elnök inditványára, hogy az idén gyászünepet rendez a megsiratott fejedelmi asszony emlékezetére, óhajtván az intézet növendékeinek szivébe is felujitani a minden női erények ez örök példányképét. Mivel azonban a felséges asszony halálának évfordulója épen a tanév megkezdésének leginkább elfoglalt napjaira esik, az egyesület intéző körei Erzsébet napját, november 19-ét tüzték ki az emlékünnepnek az intézet disztermében leendő megtartására; és hogy a magyar hölgyek kegyelete a megboldogult nagyasszony emléke iránt minél impozánsabb módon jusson kifejezésre, meghivni szándékoznak az ünnepélyre a főváros és vidék nőegyleteinek képviselőit is. — *Dessewffy* Sándor csanádi püspök — mint nekünk jelentik — Karlsbadban kelt főpásztori körlevélben elrendeli, hogy papsága *Erzsébet* királynéért, halála évfordulóján, szeptember 10-én gyászmisét mondjon.

— *A német császárné balesete.* Berchtesgadenből táviratozzák: A német császárné tegnapi balesete az ugynevezett Eiskapelle és San Bartholomae közti erdei uton történt. A császárné a gyalogutat fedő nedves deszkán megcsuszott és elesett, nagy fájdalmai ellenére azonban ment még egy darabig. Időközben széket hoztak oda, a melyen tovább vitték a császárnét, a ki azután a csónakba szállott és később kocsin tért vissza Berchtesgadenbe. Az éj kielégitően folyt le. A fájdalmak kötés feltétele után csökkentek. Az alsó lábszár csak kevéssé dagadt, azonban szükséges a jéggel való borogatás. A sérülés valószinüleg hosszabb ideig tartó nyugodt fekvést fog szükségessé tenni.

— **Bocskay István emlékszobra.** A *király* által a székes fővárosnak ajándékozott tiz szobor egyike a *Bocskay* István erdélyi fejedelem emlékszobra lesz. Ez a szobor most készül *Holló* Barnabás várbazári müteremében. A fejedelem hosszu palástszerü öltönyt visel. Nyugodtan áll a talapzaton, a melyről egy székely vitéz kivont karddal hüséget esküszik neki. A szoborm ü az Andrássy-uti kör-tér egyik disze lesz.

— **Kinevezések a konzulátusi karban.** a *király* a császári és királyi ház és a külügyek közös miniszterének előterjesztésére, ez évi junius hónap 3-ikán kelt elhatározásával, *Krüger* Pál tiszteletbeli konzulnak Livornoban a tiszteletbeli főkonzuli czimet ad personam adományozta, *Mihanovich* Miklós tiszteletbeli konzult pedig Buenos-Airesben tiszteletbeli főkonzulnak és *Mihanovich* Pedro kereskedőt Buenos-Airesben az ottani konzulatushoz beosztott tiszteletbeli alkonzulnak kinevezte.

— **Koburg Lujza herczegnő internálása.** *Koburg* Lujza herczegnő — mint ismeretes — jelenleg a Coswig mellett levő *Lindenhof* nevü magán-gyógyintézetben van. A herczegnőt eleinte nem ide, hanem valamelyik szászországi állami gyógyintézetbe akarták szállitani, és erre nézve megindultak a tárgyalások is, de minthogy ezek nem tudtak a herczegnő kellő ellátásáról gondoskodni, mégis erre a Pierson-féle intézetre esett a választás. Szinte magától értetődik, hogy ennek a gyógyintézetnek semmi köze sincs a régi idők őrültek házához, hanem ellenkezőleg: a legnagyobb modern kényelemmel van berendezve és nagy szabadságot enged a betegeknek. Igy Lujza herczegnő is nemcsak a parkban járhatkelhet szabadon, hanem sétakocsizásokat is tehet, a mint hogy gyakran tesz is kirándulásokat a hegyek közé, hol azután festegetni szokott. Az intézet pavillonrendszerben van épitve és 14 kilométernyire fekszik Drezdától, a gyönyörü Elbevölgyben. A herczegnő a legutóbb épült villában lakik, melynek első emeletén van a lakosztálya, mig a második emeletet a cselédség foglalja el, melynek most főleg azzal van dolga, hogy átvegye és elhelyezze a sok ládát, melyek ruhával telten még egyre érkeznek a herczegnő régebbi lakóhelyeiről. A földszinten és az első emeleten még négy hölgy lakik az épületben, a kik mindnyájan a legelőkelőbb osztályból valók. Lujza herczegnő közötttük legtöbbet van együtt Lobkovitz herczegasszonynyal, a ki nagyon szeretetreméltó öreg asszony. A társas érintkezés igen élénk az intézetben, söt gyakran van mulatság is. Fényes diszterme van erre a czélra az intézetnek, a hol egymásután konczert, szinielőadás, fölolvasás szokott lenni. Nemrég a Koschat-féle énekes társaság is tartott ott konczertet. A herczegnő egyáltalan nincs hiányában a szórakozásoknak és pontosan értesül a külvilágban történőkről. Sok lapot járat, ezek között néhány divatlapot is, és a mulatságok közötti időt olvasással, festegetéssel és zongorajátékkal vagy kirándulásokkal tölti ki.

— **Véres kardpárbaj.** A 69-ik gyalogezred két tisztje: B. kapitány és E. hadnagy e hónap 15-én véres kardpárbajt vivtak egymással. A párbaj a hadapródiskola vivótermében folyt le és a kapitány sulyos megsebesülésével végződött, annyira, hogy a kapitányt kocsin kellett lakására szállitani.

— **A czárevics halála.** *György* trónörökös nagyherczeg holttestét — mint Abas-Tumaból táviratozzák — ma reggel ünnepi körmenetben a palotából az egy verstnyire fekvő templomba vitték. A pompás aranynyal diszitett és gazdagon czizellált koporsót, a melyben a trónörökös holtteste volt, *Mihajlovics* Miklós nagyherczeg, *Golicin* herczeg főhadsegéd, herczeg *Dolguruky*, gróf *Olszuffjev* és más méltóságok hozták a palota kertjébe, a hol a trónörökös gyászkiséretének tisztjei és a község lakói vették át. A Bortnianszky-himnusz éneklése közben a gyászmenet, a melyben ott volt Mihajlovics Miklós nagyherczeg, az elhunyt nagyherczeg kisérete, az udvari tisztek és számos más méltóság és nagyszámu néptömeg megindult a templom felé, a hová délelőtt 11 óra tájban érkezett meg. Ekkor Mihajlovics Miklós nagyherczeg, a tábornokok, a kormányzó és más méltóságok a koporsót a templomba vitték és feltették egy emelvényre, a melyet diszes, a legpompásabb tropikus növényekkel ékesitett baldachin alatt állitottak fel. Ezután kezdődött a trónörökös lelkiüdveért mondott mise. Holnapután reggel 4 órakor a halottas vonat az elhunyt földi maradványaival Borshonba megy.

— **Ösztöndijpályázat.** A magyar izraelita kézmü- és földmivelési-egylet a budapesti állami felső ipariskolánál alapitott több rendbeli 60—120 frtos ösztöndijra pályázatot hirdet. Ez ösztöndijakra oly izraelita vallásu, vagyontalan és 15 éves életkort betöltött tanulók pályázhatnak, a kik a budapesti állami középipariskolának már rendes tanulói, a kik a polgári iskola, gimnázium vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatu bizonyitványt nyertek és végül iparossegédek és mindazok, a kik az előirt felvételi vizsgálatnál kellő készültséget tanusitanak. Az iskolai, születési és szegénységi bizonyitványnyal felszerelt folyamodványok szeptember 10-ikéig az egylet elnökségéhez (VII. ker. Damjanich-utcza 48. szám) nyujtandók be. Ez alkalomból az egylet felhivja azon egykori ösztöndijas növendékeit, a kik az elmult években az állami középiskolákat végezték, hogy jelenlegi sorsukról és tartózkodásukról az egyletnek hirt adjanak.

— **A legifjabb főherczegnő.** Mióta *Lipót Szalvátor* főherczegnek és *Blanka* főherczegnének, e hó 13-án Zágrábban kisleánya született, a zágrábbiak még inkább remélik, hogy Horvátország fővárosa mindenkorra a főherczeg székhelye marad. Lipót Szalvátor főherczeg nemcsak barátságos modorával, szives előzékenységével, a közönséggel való nyájas érintkezésével szerezte meg nagy népszerüségét, hanem különösen azzal, hogy a horvát nemzeti erkölcsöket és szokásokat nagy tiszteletben tartja és ujabban már a horvát nyelvet is tanulja. Ma délelőtt 11 órakor a zágrábi székesegyházban megkeresztelték az ujszülött főherczegnőt. A keresztelést *Posilovics* érsek végezte nagy segédlettel. Keresztanya a pármai herczegnő volt, a kit férje, *Róbert* pármai herczeg képviselt. Az ujszülött főherczegnő a *Mária Antonia* nevet kapta. A keresztelésnél jelen volt: *Lipót Szalvátor* főherczeg, *Massimo* herczeg és neje, gróf *Khuen Héderváry* bán, báró *Bechtolsheim* lovassági tábornok, hadtestparancsnok, *Back* honvédkerületi parancsnok, *Krajcsovics* osztályfőnök, *Mosinszky* polgármester és számos más méltóságok, valamint igen nagy közönség. A keresztelő után a főherczegi palotában 28 teritékü reggeli volt.

— **A szerb miniszterelnök Budapesten.** Dr. *Gyorgyevics* Vladán szerb miniszterelnök, mint megirtuk, négy héttel ezelőtt Marienbadba utazott megrongált egészségét helyreállitandó. Ott érte a megdöbbentő hir, hogy *Milán* király ellen merényletet követtek el. Gyorgyevics miniszterelnök azonban nem tartotta szükségesnek, hogy azonnal Belgrádba utazzék, hanem továbbra is Marienbadban maradt, mert tudta, hogy komoly veszedelem nem fog a merénylet után bekövetkezni. Másrészt, a szerb miniszterelnök bevárta azt az időt, mig a merénylet és összeesküvés dolgában a kormány intézkedik. Most, hogy a rögtönitélő biróság és ostromállapot — melyet a király és az összes miniszterek ellenjegyeztek — ki van hirdetve, hazasiet Belgrádba. Dr. Gyorgyevics miniszterelnök tegnap este hagyta el Marienbadot s Bécsen keresztül ma délután az 1 óra 45 perczkor a gyorsvonattal a keleti pályaudvarra érkezett, a hol *Barlovácz* György budapesti szerb főkonzul és dr. *Arrer* M. konzulátusi titkár fogadták. A szerb miniszterelnök, egy óra hosszat időzött a keleti pályaudvar éttermében, a hol megebédelt s a háromnegyed 3 órai vonattal Belgrádba utazott. Gyorgyevics miniszterelnök éjjel fél 11 órakor érkezik Belgrádba. A belgrádi pályaudvaron összes minisztertársai fogják üdvözölni a visszatérő miniszternököt, a ki még az éj folyamán tiszteleg *Sándor* királynál és *Milán* főhadparancsnoknál.

— **Sztrájkoló kőmivesek.** Augsburgból táviratozzák, hogy a Verdach külvárosban sztrájkoló kőmivesek egy gyár előtt, melyben olaszok dolgoznak, rendzavarásokat követtek el. A sztrájkolók több száz ott lakó ember segitségével megkisérelték a gyárba behatolni. Mikor ezt a tüzfecskendőkből a támadók ellen irányzott vizsugarakkal megakadályozták, kőzáporral árasztották el a gyárat. A rendőrség nem volt képes a rendet helyreállitani. A telefon utján odahitt katonaságnak azonban nem kellett komolyan fellépnie. A csődület éjfélig tartott. Több letartóztatás történt.

— **Petőfi költeményeinek kiadási joga.** Tudvalevő dolog, hogy a nagy nemzeti költő hagyományainak kiadási joga, melyet az «Athenaeum» irodalmi és kiadó társaság vett meg annak idején Petőfi örökösétől *Emich* Gusztávtól, január hó 1-én délben tizenkét órakor lejár. A napokban interpellált *Rátkay* László a képviselőházban, hogy nincs olcsó kiadás Petőfiből. Addig, mig a szerződéses jog az Athenaeumé volt, nem lehetett olcsó kiadást rendezni, de most, hogy az megszünik, lesz nem is egy. A napokban járt *Budapesten* egy világhirü lipcsei kiadó czég megbizottja és tárgyalásokat folytatott egy nagynevü irónkkal, a költő munkáinak ujbóli sajtó alá való rendezése tárgyában. A szerződést nyomban meg is kötötték s a czég a napokban hozzá fog Petőfi költeményei olcsó és képes kiadásának megteremtéséhez. A munka hihetetlen olcsó lesz és egyszerre *egy millió* példányt készitenek, mely január 2. napján az ország legkisebb falujába is el fog jutni.

— **A kedive utazása.** Triesztből jelentik, hogy *Abbasz* egyiptomi kedive legközelebb oda érkezik. A kedive julius 13-án indult el Alexandriából. Egy hétig Rodus szigetén tartózkodott.

— **Földrengés.** Rómában — mint táviratilag jelentik — ma délután 2 óra 19 perczkor gyenge földlökést éreztek, a mely után 2 óra 20 perczkor egy másik, erősebb következett. 2 óra 33 perczkor ismét erős földrengést észleltek. A lakosság igen izgatott. A mennyire eddig megállapitották, csak egy épülőfélben lévő ház sérült meg a Porte Triomfale közelében. A börtönökben a rabok közt nagy riadalom támadt, de később ismét megnyugodtak. Egy órával a földrengés után erősen esni kezdett. A környéken, az ugynevezett Castelli romani-ban is erős földrengést éreztek, ugy Rocca di Papa-ban, Castel Gondonfoban, Civita Laviniában, Tivoli Marinoban és Monte Cavoten. Rocca di Papa-ban sok ház megsérült. Castel Gondolfoban a templom egy része beomlott, Gentavoban és Civita Laviniában több ház megsérült. Frascatiban két heves földlökés következtében majdnem az összes köz- és magánépületeken nagy repedések keletkeztek. *Pelloux* miniszterelnök a vész hirére azonnal Frascati-ba utazott. Monte Compatri-ban is kárt tett a földrengés néhány házban és a templomban. A földrengés mindenütt nagy rémületet okozott a népnél. Az ischiai és porticii fölrengésmérő intézetek jelezték a földrengést. Késő éjjel érkezett távirat a következőket jelenti: A geodinamikai központi állomás a földrengést az Etna hirtelen kitörésével hozza összefüggésbe. Az a hir, hogy az abruzzói hegyekben katasztrófa történt, nem bizonyul valónak, ellenben az albanói hegyvidékről komoly hireket jelentenek. Számos ház megsérült és Albanó városában egy asszony is halálát lelte. Rómában borzalmas hirek keringtek. Azt beszélték, hogy több régi templom bedőlt és a Szent-Péter templom kupolája megrepedt. Mindez azonban üres hiresztelésnek bizonyult. Sajátságos, hogy e hióbposták következtében a lutri igen jó üzletet csinált.

— **Az esküteri hid.** Az uj hid feljárója rohamosan épül. A budai oldalon a Gellérthegy és a már lebontott épületek hátsó fala közötti föld és kőtörmeléket már eltávolitották s azt most a még álló erős kőfalak lehordása követi. A hegy régi sétautjának eleje már teljesen eltünt, s ha a mostani kőtörmelék nagy tömegét elhordták, megkezdik a veszedelmesen meglapuló sziklák robbantását. Ezután lebontják a szük üveges-utcza és horgony-utcza viskóit egytől egyig, ugy hogy még ez évben a budai hidföljáró környéke elkészül.

— **Zivatar és jégeső.** Mióta az aratást megkezdték, egymásután jelentik mindenfelől a viharok és jégesők hirét. Most *aradi* levelezőnk jelenti, hogy *Paulis* és *Baracska* környékén tegnap 10 perczig tartó jégeső volt, a mely kivált a szőlősgazdákat kárositotta meg. *Radnán* oly nagy zivatar volt, hogy a hegyekből özönlő viz egyideig az utczákat is elárasztotta.

— **Dewey tengernagy Triesztben.** A cavitei győzőt: *Dewey* tengernagyot mára várták Triesztbe, de — mint nekünk táviratozzák — az Olympia amerikai hadihajó, a mely a tengernagyot hozza, még a késő estig sem érkezett meg. A szemafori jelzések szerint a hajó már közel van, de ugy látszik, hogy Dewey meg akarja várni azt a pillanatot, mikor egészen zavartalanul köthet ki. Erre alkalmasint az éj folyamán nyilik alkalom. Az amerikai követség titkára és az amerikai tengerészeti attassé meglátogatták *Spaun* osztrák-magyar tengernagyot a Pelikán hajón; a ki a látogatást azonnal viszonozta és ez alkalommal sajnálatának adott kifejezést a felett, hogy nem várhatja meg Dewey megérkeztét, mert Bécsbe kell utaznia, noha Dewey üdvözlete végett jött Triesztbe.

— **Ezer éves templom.** Pécsett — mint nekünk jelentik — a török uralom idejében lerombolt, Szent-István korában épitett székesegyházat dr. *Gerecze* Péter tanár, a kit *Hettyei* Sámuel püspök muzeuma rendezésére hivott Pécsre, a feltalált és összegyüjtött eredeti kövekből ujra felépittetni szándékozik. A nagyérdekü s a maga nemében szinte páratlan munkálatról a következőket jelentik: A muzeumban évtizedek óta felhalmazódtak a régi székesegyházból ásatások alkalmával előkerült faragványos kövek. E faragványok a római idők és a X. századbeli keresztény-román stil jeleit viselik magukon. Dr. Gerecze a régi székesegyház minden zegét-zugát jól ösmeri. Évtizedekre terjedő tanulmányai alapján a régi templomnak teljes tervrajzát egybe tudta állitani és ebben oly tökéletességre vitte, hogy minden egyes faragványról meg tudja mondani, hogy a templomnak melyik részéből való. A föltalált régi köveket már osztályozta és kijelentette, hogy a régi templom egyes részeit teljes épségben egybe tudja állitani és csak a hiányzó kövek utánfaragás utján való pótlására lesz szükséges, a mihez a rajzokat ő fogja adni, de a melyek alkalmazása a felállitandó müemlék régiségét és eredetiségét legkevésbbé sem fogja befolyásolni. Gerecze felépiti ily módon a régi székesegyházban állott ugynevezett népoltárt, mely sátoralaku fülke volt s a melyben a keresztelő-medenczét helyezték el a régi keresztények; ugyszintén föl fogja épiteni az északi és déli bejárót s az altemplom lejáratát a régi alakban. Ezeknek a csoportozatoknak minden egyes darabja becses müemlék, mindegyik más-más rajzu, alig van két egyforma darab a roppant kötömegben. Dr. Gerecze e müemlékeket a muzeumi termekben akarta egybeállitani, de, hogy a mü valódi jelentőségü lehessen, a püspök lehetővé fogja tenni, hogy e részek a szabadban állittassanak fel és pedig egy akkora területen, mely a régi templom alaprajzának megfelel, ugy, hogy a templom egyes részei egymáshoz képest a régi helyzetbe jutnak s egy valódi restaurált rom benyomását fogják kelteni a nézőben.

— **Svarczgelb őrjöngés.** *Temesvári* levelezőnk jelenti, hogy ott egy bécsi ujságlapot terjesztenek, a melynél szemtelenebb nyomtatvány még Bécsből se kerül ki egyhamar. «Die freie Post» a czime ennek az obskurus kiadványnak, melyen valami Dionys *Rosenfeld* szerepel, mint szerkesztő s a 18—19-ik kettős szám, melyet összesen 8 oldalnyi terjedelemmel most küldenek szét, csak ugy hemzseg a svarczgelb őrület kifakadásaitól. «A Lajthán tuli császári tartományokban összeállanak az igazi osztrákok, hogy az egykor oly büszke osztrák birodalom szétmállásának véget vessenek. «Austria irredenta» czim alatt szövetségek alakultak — ugymond — Budán, Temesvárott, Szabadkán, Kolozsvárott, Brassóban, melyek góczpontjai azon osztrák hazafiaknak, a kik svarczgelbek és csakis svarczgelbek s a kik a habsburgi törzsországgal való egyesülést tüzték ki czélul. Ugyanolyan czimmel ujság is fog megjelenni legközelebb, mint a svarczgelb szövetség organuma.» A lap élén Rosenfeld ur keményen neki támad *József* királyi herczegnek, a miért Gyulán azt mondta volna: «*Nekünk* még sok bajunk lesz Ausztriával!» és a miért egy horvát főpapot, a ki németül üdvözölte, arra figyelmeztetett, hogy Horvátországban vagy horvát, vagy magyar szó van helyén. Az se rossz, hogy a lapnak egy másik helyén lándzsát tör az «osztrák-magyar» kifejezés ellen s azt mondja, hogy a pragmatica sanctió által egybekötött valamennyi ország elfogadta az Ausztria nevet, mig az «osztrák-magyar» elnevezés császári rendeletre hivatkozik, már pedig törvényt nem lehet császári rendelettel megmásitani. — A «Freie Post» igazán diszpéldánya az ugorka idény termésének és szerkesztőjére remélhetőleg hamarább ráhuzzák a — kényszerzubbonyt.

— **Az üldöző gyanu.** Ez év május havában a temesvári törvényszék felmentette *Kuzman* Györgynét a méreggyilkosság vádja alól, melyet egy férjénél dolgozó fazekaslegény, a ki azóta eltünt, emelt ellene. Inget vasalt az asszony férje számára s azt mondta a legénynek: «Ebben fogjuk eltemetni az uramat!» Másnap együtt pálinkáztak a férjjel, a legény nagyon rosszul lett, a férj pedig reggelre meghalt. Mindamellett a bizonyitékok elégtelensége miatt felmentették az asszonyt. Annál nagyobb izgalmat keltett ma reggel az Erzsébet külvárosban az a hir, hogy *Kuzmannét megint elfogták és pedig ismét méreggyilkosság gyanuja miatt*. Volt Kuzmannénak egy segédje: *Zsuku* Péter, a ki tegnap este elhagyta a szolgálatot. Az asszony bucsuáldomást rendezett s együtt pálinkáztak. Ott volt az uj legény is, valami *Vizkeleti* Mátyás nevezetü. Az éjjel aztán Zsuku nagybeteg lett. Harminczegyszer is előfogta a hányás s mire az orvos odajött, már-már megmerevedett az egész teste. Jelentést tettek a rendőrségnek, mely viszont a vizsgálóbirót értesitette, a ki nagynehezen kihallgatta Zsukut. A beteg azt állitja, hogy tudnia kellett volna a gonosz szándékot, mert az *asszony Vizkeletivel külön üvegből ivott*. Házkutatást is tartottak Kuzmannénál s egész csomó gyanus port és folyadékot, jó adag szerecsikát s egyebet találtak, minélfogva rögtön letartóztatták és visszavitték a fogházba, a honnan alig két hónapja szabadult ki. Zsukunak erős ellenszereket adtak, délre kissé javult az állapota.

— **Ellopott rendőr-őrszem.** Szabadkán az éjjel, mint levelezőnk irja, egy a maga nemében páratlan lopás történt. Eddig ismeretlen tettesek ugyanis ellopták *Tóth* István rendőr-őrszemet állomáshelyéről, a ki az éjjelen a Bem-utcza és Damjanich-utcza sarkára volt kirendelve. A *tolvajok* hátulról orozva megtámadták s a nélkül, hogy egy hangot ejthetett volna, avagy a tettesek csak egy szót is szóltak volna, szemeit bekötözték, száját gyöngéden betömték s kezét-lábát összekötözték; ily állapotban azután kocsira tették a szegény tehetetlen rendőrt s a város határában levő bajai szőlőkbe vitték s ott egy fa alá helyezték s ott hagyták. A tettesek megszöktek s a rendőr sem tud felvilágositást adni, mert sem nem látta, sem nem hallotta őket. A szegény «corpus delicti»-t egy munkásember találta meg hajnalban s felszabaditotta kinos helyzetéből. A tetteseket erélyesen nyomozzák.

— **Nagy ékszerlopás Pozsonyban.** Pozsonyban tegnap nagy lopás történt. Egy jómodu polgárnak — a ki most nyaralásra távozott — a Korvin-utczában levő lakásáról egy 100 frtos gyémánt melltüt, egy 200 frtos gyémánt fülbevalót, egy 150 frtos arauylánczot, egy 80 frtos brilliáns karpereczet s még vagy 200 frt értékü kisebb értéktárgyat vittek el ismeretlen tettesek.

— **Bosszu Cavalottiért.** Velenczéből táviratozzák, hogy *Macola* olasz képviselő ellen, a kit mióta *Cavalotti*-t párbajban megölte, a radikálisok gyülölete környékez, egy ismeretlen ember bombát vetett. A bomba szétrobbant, de Macola sértetlen maradt.

— **Az egyetem renoválása.** A tudományegyetem belső berendezése igen megrongálódott. A falak lekoptak, a padló összetöredezett, a padok pedig, különösen a jogi szakosztályon, egyáltalában nem feleltek meg czéljuknak. Némelyik a sok furás és faragás következtében, melylyel a jogászok az előadások unalmasságát enyhitették, egészen kiment a formájából, sőt felerészben *hiányzott.* A tanács hosszas halogatás után végre elhatározta a tantermek kijavitását és most egész sereg mázoló, asztalos és egyéb mesterember lepte el a tudomány csarnokait. A kvesturát lebontják, helyébe uj helyiségeket épitenek, a padokat kijavitják és a falakat ujra vakolják és mázolják. Külsőleg is nagy változáson fog átmenni az egyetem, mert némileg összhangzásba hozzák a mellette épült uj egyetemi épülettel.

— **Kétezerötszázéves jubileum.** A mai jubilálni szerető világban, a mikor hétéves és kilenczéves jubileumot is tartanak és bankettel is megünnepelnek, különösen ritkaságszámba megy az a jubileum, a melyről párisi levelezőnk ir. *Marseille* városa ugyanis a jövő évben ünnepli meg alapitásának *kétezerötszázadik évfordulóját.* Az ünnepségek sorában helyet adtak *Puvis de Chavanne* szobra leleplezésének is. A szobrot Marseille városa rendelte meg *Rodin* mesternél.

— **Hazafias szövetség.** Megemlitettük, hogy ezzel a czimmel uj egyesület van alakulófélben, mely céljának vallja a magyarságnak minden tekintetben való erősitését, a nemzeti nyelv, irodalom, zene védelmét. Az uj egyesület szervező-bizottsága most felhivást intéz a magyar közönséghez, hogy minél tömegesebben sorakozzék a szövetség zászlója alá. A hazafias szövetség szervező-bizottsága az Erzsébet-körut és király-utcza sarkán levő Hanusz-kávéház külön helyiségében minden csütörtökön este 8 órakor és vasárnap délután 3 órakor értekezletet tart.

— **Száz vaggon pusztulása.** A Salgótarjánból Juaszó felé robogó bányavonat — mint az egyik kassai lap irja — kisiklott és száz szenes vaggon a mélységbe zuhant. *Buchmelter* József vonatvezető és *Fodor* János fékező megsebesültek, az utóbbi oly sulyosan, hogy életbenmaradásához egyáltalán nincs remény.

— **Országos tüzoltó tanfolyam.** A budapesti önkéntes tüzoltó testület által rendezett nyolczadik országos tüzoltó szaktanfolyamot tegnap nyitotta meg *Bulyovszky* Aladár belügyminiszteri biztos az önkéntes tüzoltó testület parancsnokságának jelenlétében. A tanfolyamra az ország minden részéből 32 hallgató jelentkezett, a kik közül 25 részesül dijtalan elszállásolásban. Az előadások a Bezerédj-utczai iskolahelyiségben naponta reggel 7 órától 10 óráig, a gyakorlatok pedig délután 5 órától 7 óráig tartanak. A tanfolyam hallgatói ezenkivül délelőtt a különböző gyártelepek tüzvédelmi intézkedéseit tanulmányozzák. A képesitő vizsgálatok augusztus 2-án és 3-án lesznek. A magyar államvasutak igazgatósága bejelentette, hogy ezidén ő is küld képviselőt a vizsgálatra, mert három államvasuti műhelyből s egy állami gyárból 13 tanfolyamhallgatót küldött föl, a kiknek képzettségeiről meggyőződést akar szerezni. A tanfolyamon dr. *Szily* József a vizszerzést adja elő, s ismerteti a különféle szabályrendeleteket, dr. *Balogh* Ödön a mentést, *Breuer* Szilárd első segédtiszt a taktikát, épitéstant és tüzjelszót tanitja, *Markusovszky* Béla segédtiszt a tüzrendészetet adja elő. Kivülök *Szidanits* Ferencz a mentést, *Köhler* István a szivattyukat, *Kálmán* Géza a mászószereket ismerteti. *Oszeszky* Lajos osztályparancsnok és *Tomcsányi* Bela szakaszparancsnok pedig a gyakorlati részt, a rendgyakorlatokat s szertornázást tanitják. A tanfolyamosok tegnap már részt is vettek a nyugoti pályaudvar oltási munkálataiban.

— **A szultán rendjeladományozásai.** A *szultán* — mint Czettinyéből táviratozzák — megbizta a czettinyei török képviselőt, hozza tudomására *Milena* herczegnőnek, hogy a Sefakat-rend nagyszalagját adományozta neki, *Xénia* herczegnőnek pedig a második osztályu Sefakat-rendét.

— **Villámütés, tüzvész.** Nap nap után kapunk pusztitó viharokról és villámütésekről tudósitást. Igy *Talyán* — mint levelezőnk táviratozza — a jégeső rengeteg kárt okozott a szőllőkben. — *Malaczkán* pedig a villám beütött a zsidótemplomba s a tüz tizenhat órán keresztül lappangott az épület belsejében, akkor aztán kitört és elhamvasztotta templomot. A kár 30.000 forint. — *Dobronák* valamegyei községben az e hó 15-iki zivatar alkalmával, négy helyen ütött be a villám. Szerencsére azonban kárt nem tett, a mennyiben háromszor kerti fakba s negyedszer egy kereszt buzába ütött. A sok villámcsapás a község lakosságában nagy ijedtséget okozott. — *Várpalotán* tegnapelőtt nagy felhőszakadás volt, a mely 2 óra hosszat tartott s az életben sok kárt okozott. A villám leütött a római katholikus iskolába s a falakat megrongálta. *Kemény* Pál béres pedig belefult a felhőszakadás árjába.

— **A felesége csábitójának gyilkosa.** *Gyomáról* jelenti levelezőnk a következőket: Futó tüzként, kinos feltünést keltve terjedt el ma a reggeli órákban, hogy *Csapó* Dániel földbirtokos a község legmódosabb embere kegyetlen boszut állt *Bogár* János csélcsap polgártársán, kit tilosban, a feleségénél talált. Egy fejszével ugy összetörte koponyáját, hogy a koponyacsont mintha megőrölték volna hevert szanaszét a véres bündráma helyén. Az eset részletei ezek: Bogár és Csapóné már régen titokban szerelmi viszonyt folytattak. Bogár annyira szerelmes volt a szép asszonyba, hogy ma délelőtt azzal az elhatározással ment szerelmeséhez, hogy ennek ajánlatot tesz, hogy haljanak meg együtt, mert ő megunta a bünös titkolózást s az asszony nélkül nem élhet.» Ezt az ajánlatot meg is tette, de az asszony megijedt s kiüzent a tanyán arató urának, jöjjön haza, mert Bogár életét fenyegeti. Csapó haza is jött s mikor a csábitót házánál találta, éktelen haragra gyulladt. Késsel rohant rá, de Bogár erősebb volt, mikor oldalán sebet kapott, mint bőszült oroszlán teperte le vágytársát. Egyenetlen harcz volt ez, mert a marczona Bogár daliás ember könnyen elbánt Csapóval. A kinek torkára tette a kést. Ebben a perczben a küzdés tárgya, gyermekeinek apja érdekében vad erővel elránczigálta s a szerelmes ember a gyönge nő ellen nem emelt kezet. Mig Csapóné az őrjöngőt csillapitotta, férje a pitvarba szaladt s fejszével rohant ki. Egy ütést, de kegyetlen ütést mért Bogárra, ki az orvosi vélemény szerint *azonnal meghalt.* A többi ütések a koponyát roncsolták össze, ugy hogy a harcznak nyomai a pitvarmennyezetén is felszökött vér alakjában láthatókká váltak. Csapó azon véresen, a haláltosztó fejszével jelentkezett az elöljáróságnál:

— Megöltem a bitangot.

Jantsik szolgabiró azonnal kihallgatta, majd Steller Árpád járásbiró utazott ki a helyszinére s bonczolást eszközöltetett. Csapót azonnal letartóztatták. Holnap kisérik be Csabára. Jómodu ember, a kit mindenki sajnál. Felesége ellen a gyomai asszonyok annyira fölzudultak, hogy *meg akarták lincselni.* A járásbiró elővigyázatból rendőröket adott melléje. Csapó, a ki buskomoran ült még ma Gyomán a csendőri őrszem mellett, gyakorta az asztalra üt s mintegy önmagának sürün ismételgeti:

— Megöltem volna ha tiz élete lett volna is . . .

— **Kincsek a sirboltban.** Kolozsvárt — mint nekünk jelentik — a belfarkas-utczai evangélikus református templomban ritka drágaságokra és mükincsekre bukkantak. A közel ötszáz éves templom falait és menynyezetét akarták éppen meszelni, a mikor egy festőfiu létrája alatt a kövezet beszakadt s a fiu a mélységbe bukott. A fiut kivették az üregből s az esetről jelentést ettek *Herepey* lelkésznek. A lelkész vezetése alatt megejtett vizsgálat aztán kideritette, hogy a beomlott üreg egy sirboltba vezet, a melyben több koporsót és csontokat találtak. Az egyik koporsó 1644-ből való és gróf *Székely* Zsuzsánna hamvait rejti. Egy másik koporsóban gróf *Rhédey* János tábornok hamvai vantnak, majd a gróf *Rhédey* József koporsója is előkerült. Az egyik kopors egy *menyasszony* utolsó nyugvóhelye volt, csontvázán még ép állapotban van a rózsaszin derék, rázsaszoknya, a menyasszonyi koszoru s az aranynyal himzett fehérselyem harisnyák. A gróf *Székely*-család egyes tagjairól ezüst táblákra vésett magyar versek szólnak. Egy tölgyfakoporsón 31 ezüstbetü van, benne rózsalevelekkel töltött selyempárna. Rhédey tábornok pompás diszruhájának is több értékes darabja épségben maradt. Az érdekes lelet kegyeleti részeit a családnak adják át, mig a mütörténeti érdekkel biró tárgyakat a kolozsvári ereklyemuzeum kapja.

— **Negyvenhat évi szolgálat** méltó jutalmát nyerte el tegnap *Reichelmayer* Antal, gróf Károlyi Lajos stomfai kastélyának gondnoka, a ki ennyi ideje áll már a grófi család szolgálatában, miért is a király a 40 éves szolgálati érmét ajándékozta neki. Nagy Ágost malaczkai főszolgabiró nagy ünnepségek közt tüzte a kitüntetettnek a mellére az érmét.

= **A világcsaló legujabb csinye.** Csak mai számunkban emlitettük fel *Latzkó-Virág* Bélának, a tizenkilencz éves világcsalónak egyik csinyét, hogy dr. *Török* Sándor nevében 15 forint értékü bélyeget vett hitelbe és ma reggel már ujabb szélhámosság miatt tettek ellene feljelentést a rendőrségnél. A jómadár ugyanis a napokban elment *Rudnay* Győzőhöz, a «Müvészvilág» szerkesztőjéhez és azt mondta neki, hogy fivére dr. *Melocco* János küldi a most vásárolt tricycle kipróbálására. Gyanutlanul adták oda Laczkónak a gépet, melyet a jeles ifju rögtön elvitt *Freund* Sámuel Teréz-köruti kerékpár-javitó mühelyébe. Ott a 340 frtos gépért harminczöt forintot kapott érte azzal, hogy másnap visszavásárolhatja. Innen kezdve nyoma veszett Laczkónak. Csupán ma reggel sült ki a turpisság, a mikor dr. Melocco levelet kapott Laczkótól. Ebben bocsánatot kér azért, a mit tett, mellékeli a Freundtől kapott zálogczédulát és kijelenti, hogy a külföldre megy, mert becsületes ember akar lenai. Melocco rögtön jelentést tett a rendőrségnél, a mely meginditotta a nyomozást és zár alá vette a Freundnál megtalált tricziklit. Egyuttal több külföldi és hazai városba megtáviratozták Laczkó személyleirását.

— **Rózsa Sándor és Rinaldo Rinaldini.** Szegeden — mint nekünk jelentik — négy kápráztató fantáziáju iparos ifju a romantikus rablóvilágot akarta felujitani. *Tóth* Antal kovácslegény, *Mezei* Béla nyomdász, *Palai* József czipész és *Schönberger* Sámuel pipakészitő összeálltak és rablóbandát szerveztek. Tóthnak, de még inkább a szeretőjének, *Mezei* Irénnek inditványára elhatározták, hogy a hires rablók neveit felvéve betörnek Török-Kanizsán *Lampel* Sámuel kereskedő házába és kirabolják. Át is rándultak Török-Kanizsára és hatalmas konyhakésekkel felfegyverkezve éjnek idején belopództak Lampel házába. Már a konyhában voltak, a mikor a közelgő csendőrőrjárat elriasztotta őket. A lankadhatlan buzgalmu ifjakat ez nem ijesztette el kalandos életpályájuktól. Másnap *Kunszt* Erzsébet mulatóházába mentek, a hol éjfélig mulattak. A mikor aztán a többi vendégek elmentek, előrántották késeiket és Rinaldó nevében a tulajdonosnőtől pénzt követeltek. A megrémült asszony térden állva könyörgött kegyelemért és oda adta minden pénzét. A rablók azután eltávoztak, de a kaput kivülről bezárták, hogy senki sem mehessen addig utánuk, a mig egérutat nem nyertek. A pinczerlányok csak később mertek az ablakon át a csendőrséghez futni, a hol jelentést tettek a rablásról. A csendőrök csakhamar kinyomozták Rózsa Sándor és Rinaldo Rinaldini bandáját és letartóztatta őket.

— **Három aratólány tragikus halála.** Királyréven a mult napokban tragikus eset történt. Az Also-Szeliből való arató munkások közt volt három fiataf leány: *Kovács* Magda, *Kovács* Mari és *Iványi* Berta. Mind a hármat a szülője hozta magával munkára. A három leáy hajnali három órától ott görnyedt az aratók után és ki nem dölt a munkából. Csak déli ebéd felé lett rémséges melegük. Azért ebédig kibirták becsülettel. Akkor összeneztek és az Iványi Berta igy szólt:

— Most már aztán elmegyünk a Feketevizbe megfürödni, ha addig élünk is!

Es bizony csak addig éltek szegények. Mert délután 1 órakor már csak a holttestüket láthatták viszont a szüleik. Nagyon megáradt a sok esőtől a Feketeviz, a három kimelegedett kis munkásleány ott lelte benne a halálát. Csáklyákkal huzták ki őket és kalászos vadvirágkoszorut tettek a koporsójukra másnap, mikor a temetésük volt . . .

— **Leégett bazár.** A Ruhrmelletti Dueblbachban — mint Berlinből táviratozzák — leégett egy bazár. A tüz tepnap éjjel tört ki és oly gyorsan terjedt, hogy egy pár percz alatt az egész épület lángokban állt. A bazár egy alkalmazottja, a ki a második emeletről leugrott — nyakát törte. A hamvak közt két fiatal leány szénné égett holttestét találták.

— **Szenzácziós szökés.** Pozsonyban egy szenzácziós szökés tartja izgatottságban a kereskedői köröket. *Weisz* Ede bornagykereskedő, a kinek kiterjedt összeköttetései voltak, a napokban nyomtalanul eltünt. Feleségének, a ki egy dusgazdag pozsonyi kereskedőnek, *Eisenstädternek* a leánya, levelet irt Puchóról, Trencsénmegyéből, melyben közli vele, hogy öngyilkossá lesz; általában azonban azt hiszik, hogy Amerikába szökött, *Weisz* maga is gazdag családból származik, azonban nagy lábon élt, üzletének pedig teljesen elrontotta a hitelét az a körülmény, hogy tavaly műborgyártás miatt 2000 frt pénzbüntetésre itélték. Vagyonát 60.000 frtra, passziváit 200.000 frtra becsülik, azonkivül sokan vannak érdekelve szivességi váltók utján.

— **A Somossy mulatóban** *Gauthier* tanár most uj illuziót mutat be «Gyptis, vagy a véres kard» czim alatt, melyet a közönség nagy tetszéssel fogadott. Ugyan csak ma lépett fel először a Milton trio nevü angol csoport általános tetszés mellett.

Rövid hirek. *Pozsonyban* Dengler Alajos gyári munkas ismeretlen okból sziven lőtte magát. — *Nagy-Csány* mellett a Csóka-pusztán Domján János koldus és felesége Tet Erzsebet az utszélen gombát szedtek és megették. Rövid idő mulva mindketten gombamérgezésben meghaltak. — *Bodván* Oláh József földmives 7 éves Sándor fiát egy megdühödt sertés teljesen összemarczangolta. — *Ujvidéken* Sztojanovics Mária özvegy asszony szerelmi bánatában marólugot ivott. — *Temesvárt* Vigler János 67 éves siketnéma koldust a lóvonat elgázolta. — *Várpalotán* Patonai János villacsináló felesége, összeveszett a szomszédjaival s ezt annyira szivére vette, hogy fölakasztotta magát. — *Nagy-Dobrán* Zipusz Mihály jegyző szerelmi bánatában agyonlőtte magát.

= **Szoczialista népgyülés.** A budapesti szoczialistákat nagyon elkeseritette, hogy a vidéken több népgyülésüket betiltották. Ezért csütörtökön este félnyolcz órakor *Az erőszak politikája* napirenddel gyülést jelentettek be a főkapitányságnál a dob-utcza 77. szám alá. A gyülésre ezerszámra bocsátották ki az ilyen szövegü felhivásokat:

Munkások! Legyetek ott pontosan egytől-egyig! Le kell rántanunk a törvény jog és az igazság hazug álarczát, az erőszak e durva politikájáról. Legyetek ott mindannyian, hadd lássuk, hogy a mi gyülésünket is be merik-e tiltani. *A pártvezetőség.*

= **Tüz a nyugati pályaudvaron.** A nyugati pályaudvaron leégett szerraktár romjaihoz ma egész nap mint valami bucsujáróhelyhez, ugy zarándokolt a főváros közönsége. A kiváncsiak nagy tömege bámészkodott a pályaudvar Podmaniczky-utczai oldalán, a hol a rendőrök csak nehezen tudták fentartani a zavartalan közlekedést. A tüzvész szinhelyén ma tartották meg a tüzvizsgálatot, a melyen *Scserbovszky* Szaniszló főparancsnok, *Mátray* József elöljáró, *Naszády* Béla rendőrfogalmazó, *Szilágyi* Lajos kerületi mérnök és *Janza* Sándor kerületi kéményseprő voltak jelen. A megejtett helyszini szemléből s a tanukihallgatásokból a tüz keletkezésének okát határozottan megállapitani nem lehetett, de igen valószinü, hogy a raktárban felhalmozott csepü önmagától gyult meg és ebből keletkezett a veszedelem és igy felelősségre vonni senkit sem lehet. A kár az anyagban 30.000 frt, az épületben magában 15.000 frt. A raktárban csak nemrég megtartott évi vizsgálat alkalmával a tüzoltóság több kifogásolni valót talált s a majd ujonnan felépitendő raktárnál mindezeket figyelembe kell venni, hogy hasonló szerencsétlenség meg ne ismétlődhessék. Bár határozottan sokkal üdvösebb lenne, ha a nyugoti főmühelyt és a szerraktárakat, a melyek örökösen veszedelemmel fenyegetik a városrészt, áthelyeznék valahova a külterületre.

= **Betörés egy ékszerüzletbe.** Az éjjel ismét betörők müködtek a főváros területén. *Neumer* M. ékszerész Baross-utcza 83. szám alatt levő ékszerüzletet szerencséltették meg ez alkalommal látogatásukkal. A jó madarak benyomták az ajtó fölött levő kis ablakot és azon keresztül hatoltak az üzletbe. A helyiséget azután egészen feldulták és a kis bolt szerény készletének legnagyobb részét ellopták. Dolgukat elvégezve szépen ugyanazon az uton, a melyen jöttek, eltávoztak. *Neumár* ma reggel, a mikor felzárta üzletét, rémülten látta, hogy mennyire feldulták az üzletet. Az üvegszekrények összezuzva; a cserepek elboritották a padlózatot; az üres ékszerdobozok szanaszét hevertek. Az első ijedelemből kissé magához térve a rendőrségnél jelentést tett a betörésről. A helyszinén csakhamar megjelentek a hatóság kiküldöttjei és a karvallott ékszerészszel hozzáfogott az ellopott tárgyak jegyzékbe vételéhez. A betörők összesen 42 pár női és gyermek fülbevalót, 4 ezüst lánczot és 1 aranyozott karkötőt harácsoltak össze. A rendőrség meginditotta a nyomozást. A kár 4—500 forintra tehető.

= **Razzia.** A VII. kerület területén az éjjel a rendőrség razziát tartott. A detektivek sorra járták a pálinkaméreseket és lebujokat, messziről követte őket a zöld tolonczkocsi, a melyben a gyanus alakokat a kapitányságra vitték. Összesen 134 embert állitottak elő. Ezek közül 58-at a tolonczházba vitték, 76-ot pedig részint hazaigazoltak, részint rendes lakás- és foglalkozásszerzésre utasitottak.

= **Tréfa vagy való?** A Ferencz József-hid budai oldalán az őrtálló rendőr ma délelőtt egy különös névjegyet talált. *Osváth* János nevére szólott a névjegy, a melynek hátlapjan a következő különös sorok állottak:

A ki ezt a névjegyet megtalálja, adja át a rendőrségnek, mert én öngyilkos leszek. Tegyék ki az ujságokba, hogy atyám is olvassa.

Budapest, VII/15.

János.

A rendőrség keresi a sorok iróját, bár azt hiszik, hogy az utcza porában talált öngyilkossági bejelentés nem egyéb rossz tréfánál.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A városligeti szinkörben** holnap, csütörtökön *A titkár ur,* Hennequin bohózata kerül előadasra. A bohózat Párisban nagy sikereket aratott.

— **Magyar énekesnő diadala külföldön.** *Csurgay* Adél a mult napokban nagy sikerrel vendégszerepelt Lipcsében, az ottani «Neues Theater»-ben, különösen a Sevillai borbély Rosina szerepében aratott diadalt es ezt az alakitását a kritika nagy magasztalással fogadta.

— **Vendégszereplés.** *Ujházi* Ede, a nemzeti szinház kitünő müvésze, tegnap fejezte be vendégszereplését Kassán, a hol minden este zsufolt ház ünnepelte a müvészt. Ujházi ma hazajött, de pár nap mulva Siófokra megy, a hol *Dobó* szintársulatánál fog több estén át föllépni. A siófokiak, valamint a fürdővendégek nagy érdeklődéssel várják a kitünő müvészt.

— **Az iparmüvészeti társulat karácsonyi kiállitására** müvészkörökben már nagyban készülődnek és a kiállitás iránt mindenfelé igen nagy az érdeklődés. A kiállitandó tárgyakat augusztus végéig be kell jelenteni a társulat titkári hivatalában (üllői-ut 33. sz.) A beküldési határidő október tizenötödike.

— **Szinészet Rákos-Szt-Mihályon.** *Fekete* Béla szintársulata, holnap csütörtökön tartja bucsuelőadását Rákos-Szt-Mihályon. A társulat szép eredménynyel játszott a nyaralótelepen a közönség buzgó pártfogása mellett. A bucsuelőadáson a «Vereshaju» kerül szinre, melynek czimszerepét, mint vendég *Vedresné* Lia, Vedres szinész-egyesületi titkar neje játsza. A társulat Rákos-Szt-Mihályról Péczelre megy.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A leégett anyakönyvi hivatal.** A Kálvin-téri anyakönyvi hivatal helyiségeben nemrégiben tüz ütött ki, a mely 800 forint kárt okozott. A belügyminiszter azt a közgyülési határozatot, a mely a hivatalnak 800 forint költséggel való kijavitását mondta ki, jóváhagyta.

— **A balparti vizmü kibővitése.** A főváros közgyülése elhatározta, hogy a balparti vizmüvet 395.000 forint költséggel kibőviti. E közgyülési határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Adókivetés.** A fővárosi adókivetőbizottságok holnap, e hó 20-án, a következő helyrajzi számu III. osztályu keresetadó-javaslatokat fogjak tárgyalni: A III. kerületben 1276—1373. számig; a IV. kerületben 611—616. számig; az V. kerületben az első bizottság 811—823. számig, a második bizottság 1430—1452. számig; a VI. kerületben az első bizottság 3951—3960. számig, a második bizottság 3454—59. számig; a VII. kerületben az első bizottság 5251—5252. számig és a meghivottakét; a VIII. kerületben az első bizottság 6167—6179. számig; a IX. kerületben 9382—9412. számig.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A F. M. K. E. szepesi választmanya** — mint lőcsei levelezőnk irja — tegnap tartotta Szepesolasziban ez idei közgyülését gróf *Csáky* Jenő főispán elnöklete alatt. A szokásos jelentések felolvasása után négy tanitót, a kik a magyar nyelv sikeres tanitása körül érdemeket szereztek, egyenkint ötven forinttal megjutalmazták. Azonkivül tiz népiskolának jutalomkönyvek beszerzésére kisebb-nagyobb összeget jutattak. Kisdedóvók segélyezésére száz forintot tüztek ki. Végül még kiküldtek több tagot helyi bizottságok szervezésére.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Birósági kinevezések.** A *király* a magyar igazságügyminiszter előterjesztésére *Sipos* Kálmán vingai járásbirósági albirót a teregovai, *Kövér* Ákos temesvári járásbirósági albirót az alibunári és *Homma* József alsókubini járásbirósági albirót a trsztenai járásbirósághoz járásbirákká, továbbá *Almay* Ferencz Károly deési járásbirósági albirót a deési, *Bayler* Kálmán csikszeredai törvényszéki albirót a csikszeredai és dr. *Publik* Ernő szabadkai járásbirósági albirót a pancsovai ügyészséghez alügyészekké nevezte ki.

— **Uj királyi közjegyzőség.** Az igazságügyminiszter a rózsahegyi járásbiróság területére *Rózsahegy* székhelylyel kir. közjegyzőséget rendszeresit, mely a kassai közjegyzői kamarához fog tartozni. Az uj közjegyzőség ez évi október 1-én kezdi meg müködését.

— **Az isaszeghi honvédszobor ügye.** Az isaszeghi olvasókör bünfenyitő feljelentést adott be néhány hét előtt a budapesti törvényszéknek, azzal vádolva *Tisza* László földbirtokost, hogy az isaszeghi honvédszobor javára összegyült pénz egy részét elsikkasztotta. A törvényszék ez ügyben vizsgálatot rendelt el, melynek vezetésével *Drill* Béla vizsgálóbirót bizta meg. A mult héten a vizsgálat befejezést nyert s az iratok inditványtétel végett a kir. ügyészséghez kerültek. Az ügyészség nem látott elegendő okot a vádemelésre s az eljárás beszüntetését inditványozta. A törvényszék vádtanácsa ma mellőzvén a vádhatóság inditványát, *a vizsgálat kiegészitését rendelte el.*

— **A temesvári katonaszabaditók.** Nagy feltünést keltett a tavaszon, hogy a katonai hadbiróság letartóztatta dr. *Raab* Gyula nagyváradi katonaorvost, a kit azzal vádoltak, hogy jó pénzen akármelyik hadköteles ujonczot katonai szolgálattételre alkalmatlannak nyilvánitott. Megesett azonban egy izben, hogy a superviziten alkalmasnak találták a legényt s be is sorozták. A legény apja feljelentést tett dr. *Raab* Gyula ellen. Ugy a katonai, mint a büntető biróság vizsgálatot inditott, melynek során kiderült, hogy a katonaszabaditás főmestere és közbenjárója *Hornung* Salamon ügynök volt. Ez kötötte meg az ügyletet a katonaszabaditás iránt és szedte fel a pénzt is. Dr. *Raab* a vizsgálat egész során tagadja, hogy összeköttetésben állott volna akár az ügynökkel, akár a panaszos parasztokkal. A katonai biróság nem is birálta el ügyét addig, mig a büntető törvényszék nem itélkezett a dologban. Dr. *Raab* Gyulát azonban ma is fogva tartja, mig a többi négy vádlott szabadlábon van. A temesvári kir. büntető törvényszék mára tüzte ki ez ügyben a végtárgyalást. Az egyik vádlott, *Schmelczke* Ádám azonban nem jelent meg, és igy a tárgyalást *elnapolták.*

— *Az árvák vagyona.* Szegény ember sorsát a jó Isten birja. Ő birja az árváét is. Mert vagyonát hol itt lopták el, hol amott sikkasztanak el belőle, *Krivány* és büntársai. A legujabb árvapénztári sikkasztas szinhelye *Makó.* Ez a város nincs is olyan messze Aradtól, a *Krivány* hazájától. A makói *Kriványt Csala* Ferencznek hivják, s árvaszéki ülnök. Ez az ur is megdézsmálta az árvak pénzét. Milyen összeg erejéig, ma még nem bizonyos. Lehet hogy egy ezer forintig, lehet, hogy több ezer forintig. Bünös manipulacziója naplényre került s ma *letartóztatták.* Esete érthető feltünést kelt az egész vidéken.

— **Az elitélt milliomos.** A szegedi kir. törvényszék néhány hónap előtt hamis tanuszerzés miatt *egy évi börtönre* itélte *Ujhelyi* Lipót ismert milliomost, mert *Maczélka* István hódmezővásárhelyi parasztgazda elleni polgári perében a vád szerint hamis tanukkal bizonyitott. Ezt az itéletet megerősitette a tábla s a kuria is. *Ujhelyi* Lipót a kuriai itélet kihirdetése után *perujitásért* folyamodott, de ezt a kérelmét, mint tudósitónk sürgönyzi, a szegedi törvényszék ma *elvetette.*

— *A délvidéki gabonaelővételi bünper.* A *Bavanistyera* delegált fehértemplomi kir. büntető törvényszék folytatja *Löwy* Károly és társai gabonaelővételi bünperében a végtárgyalást. A törvényszék ez ideig szazkilencz panaszszal végzett s még kilenczvenhat vár tárgyalasra. A mai napon a mraomarki panaszosokat hallgatták ki. Ezeknek vallomasaiból az tünik ki, hogy *uzsoráról szó sem lehet.* Valamennyien igazolták *Löwynek* azt az allitását, hogy a *gabonavételnél a pancsovai piaczi ár volt kikötve a szállitási határidőre.* A tárgyalást vezető elnök s a birák ritka igazságszeretettel s pártatlansággal foglalkoznak az ügygyel, mely a mai nappal a vádlottakra határozottan jó fordulatot vett. A tárgyalást e hónapban még befejezik. A perbeszédekre augusztus hó 1-én kerül a sor.

— **A féltékenység bolondja.** *Bartha* Péter kertész három év előtt együtt élt *Czinczák* Károlynéval. Az asszony fiatal és csinos volt, a mit *Bartháról* nem igen lehet állitani. Ezért nem is csoda, hogy *Bartha* egyre féltékenykedett az asszonyra. Az idén májusban már türhetetlen lett az állapot. *Bartha* és *Czinczákné* közt egymást érték a heves jelenetek és az asszony kijelentette, hogy szakitani fog.

— Anna, Anna, megbánod még ezt! — volt Bartha baljóslatu válasza.

Május 8-án *Bartha* és kedvese elkisérték az utóbbinak a nővérét Ó-Budára. Innen együtt mentek a lakásuk felé. Bartha nagyon izgatott volt és folytonosan karját fogta az asszonynak, mintha attól félne, hogy megszökik. A kerepesi uton *Bartha* bement egy festéküzletbe és vitriolt kért. Minthogy azonban nem volt nála alkalmas edény, vásarlás nélkül ment ki az üzletből. Az asszony nyugtalankodni kezdett es mikor közel értek lakásukhoz, találkozva lakásadónőjükkel arra kérte, hogy jöjjön velük haza, adja ki a szekrényében őrzött holmiját.

— Mit!? Hát igazán menni akarsz?! — kiáltott fel erre *Bartha.* A következő perczben kést villant meg a kezében. Az asszony futni kezdett. Bartha utána rohant és zsebkésével szurkálni kezdte a fejét. Az asszony egy czipészboltba menekült és véresen rogyott a földre. Itt *Barthát* lefogták és ártalmatlanná tették, azután pedig a rendőrségre vitték. A törvényszék *szándékos emberölés kisérlete* miatt helyezte vad alá és *Lenk* Gyula táblai biró elnöklésével ma vonta felelősségre. A vádhatóságot *Egressy Nagy* László kir. alügyész képviselte. *Bartha* azzal védekezett, hogy ő részeg volt, nem is akarta az asszonyt megölni, csupán csuffá tenni. A törvényszék *sulyos testi sértés* miatt *Barthát egy évi börtönre* itélte el.

— **A javasasszony tanácsa.** *Fogarasi* Andrásné, született *Fodor* Kata ujvidéki parasztasszony vénségere halálosan beleszeretett egy városi rendőrbe, a ki szintén családos ember volt. Addig édesgette, addig csalogatta a rend éber emberét, hogy ez végre is megtántorodott és hütlen lett a feleségéhez. Fodor Kata ettől fogva folyton arra gondolt, hogy pusztitsa el férjét, mert minden áron a rendőr felesége akart lenni. Elment hát özvegy *Göz* Lajosné javasasszonyhoz s tőle kért tanácsot, mittevő legyen az uraval.

— Itt van egy kis por, lelkem, — mondotta neki a javasasszony, — ez olyan jószág, hogy ettől csak a más világon ébred fel a férje. De csinján kell vele bánni, mert nem szabad egyszerre beadni.

A szerelmes asszony szót fogadott. Az arzenikumot lassacskán beadta férjének, a ki néhány hónap mulva meg is halt. *Fogarasiné* férje halálát örömmel ujságolta a rendőrnek, a kit később rávett, hogy családját is hagyja ott és vele éljen.

— *Te értted megmérgeztem a férjemet.*

A rendőr rémülten hallgatta Fogarasinét, a mint elbeszélte férje halálát és jelentést tett a törvényszéknek. Az asszonyt letartóztatták és az ujvidéki törvényszék gyilkosság miatt mint tettest *15 esztendei fegyházra* itelte. Elitélték a javasasszonyt, özvegy *Göz* Lajosnét is *10 évi fegyházra,* mint bünsegédet. A kir. tábla és ma a kuria ezt az itéletet indokainál fogva *helybenhagyta.*

SPORT.

— **Lóverseny a szentiváni pusztán.** Fényesen sikerült lóverseny rendezett ma délután — mint nekünk táviratozzák — gróf *Zichy* Jenő szentiváni pusztáján a székesfehérvári honvédlovashadosztály és a második császári és királyi lovaglóüteg tisztikara. A lóversenyen jelen volt *József* főherczeg is, a kivel együtt érkeztek: *Gromon* Dezső államtitkár, gróf *Zichy* Jenő, *Bolla* Kálmán altábornagy és báró *Vécsey* udvarmester. A főherczeget az elnökség fogadta, melynek tagjai voltak: *Perczel* József, báró *Zech* Arnold vezérőrnagyok, *Klobucar* Vilmos altábornagy, *Fajta* József dandárparancsnok, báró *Fiáth* főispán és *Huszár* alispán. A verseny kilencz pontból állott. Első volt: *Vadászverseny altiszteknek.* Távolság 3500 méter. Győztek a negyedik ezredbeliek. Következett: *Akadályverseny tiszteknek.* Táv. 4000 m. Első *Pálffy* százados Roxelanján, második *Belányi* hadnagy Ujnán, harmadik *Hadassy* tiszthelyettes Pézsmáján, negyedik *Forster* százados Sárgáján. *Vadászverseny huszároknak.* Táv. 3500 m. Győztesek a negyedik ezredbeliek. *Akadályverseny.* Táv. 4000 m. Első *Sandl* hadnagy Viktóriáján, második *Rakovszky* hadnagy Rileánáján, harmadik *Jeszenszky* hadnagy Bánatján, negyedik *Mihály* tiszthelyettes Vidaján. *Vadászverseny huszároknak.* Táv. 3500 m. Győztes a negyedik ezredbeliek. *Vadászverseny tiszteknek.* Táv. 4000 m. Első *Jeszenszky* hadnagy Kártyásán, második *Rakovszky* hadnagy Domestigneján, harmadik *Csigo* százados Rovaján. *Akadályverseny altiszteknek.* Táv. 4000 m. Győztesek a nyolczadik ezredbeliek. *Nagy akadályverseny tiszteknek.* Táv. 5000 m. Első *Sasson* főhadnagy Kegyenczén, második *Pálffy* százados Svelbendjén, harmadik *Tombacz* főhadnagy Alvajáróján, negyedik báró *Nagy* őrnagy Hihetetlenjén. *Vigasz-akadályverseny tiszteknek.* Táv. 4000 m. Első *Puttyani* hadnagy Hajráján, második *Csigo* százados Livioján. Verseny végén József főherczeg kiosztotta a tiszteletdijakat. Este gróf Zichynél a főherczeg tiszteletére banket volt.

— **Kerékpárosok utikönyve.** A magyar kerékpáros szövetség egy régi hiányt pótlandó, elhatározta, hogy a kerékpárosok részére uti könyvet készittet. Most jelent meg az uti könyv első füzete, mely a *dunántuli* utak leirásával foglalkozik. A szövetség később kiadja a Fölvidék, Erdély és az Alföld leirását is. Az utikönyv szerkesztő-bizottságában van *Bláthy* Ottó Titusz, *Balogh* Benedek, *Kleindin* Hugó, *Tóth* Lajos, *Diósy* Ede és *Gillemot* Ferencz.

— **A magyar kerékpáros-derby** a *Fővárosi kerékpár-egylet* rendezésében e hó 30-án kerül a csömöri uti (millenáris) versenypályán eldöntésre. A saison legklasszikusabb versenye csak *főversenyt* vagy *bajnokságot* nyert versenyzők részére van föntartva s igy az ország kerékpáros versenyzőinek szine-java fog megküzdeni a *derby-győztes* czimért és a kék derbyszalagért. Az ország összes sportköreiben nagy érdeklődéssel néznek e verseny lefolyása elé, mert ez fogja eldönteni, hogy hazai kerékpáros versenyzőink között ki a legjobb. A kerékpáros derby-n kivül ujdonságszámba jön egy 25 kilométeres handicapverseny is, mely vezetéssel fog lefolyni.

— **A balatonfüredi galamblövő versenyek,** a melyek julius 10-től 14-ig tartatnak meg, a következő részletes eredménynyel végződtek:

I. *Megnyitó dij.* 9 lövő, 10 galamb 26 méterről: Első gróf Zichy Kázmér (15), Sibrik Kálmán (14), gróf Draskovich Iván (11), gróf Zichy István (10), gróf Szapáry Pál (7), gróf Hunyady László (6). — II. *Gróf Erdődy-dij.* 11 lövő, minden lövő tetszésszerinti távolságot választhat, 12 galamb. Első gróf Esterházy Béla (18), gróf Zichy Kázmér (17), gróf Hunyady László (14), Vojnich Oszkár (9), gróf Erdődy Rudolf (7), Sibrik Kálmán (7). — III. *Siófoki-dij.* 10 lövő, 27 méterről, 12 galamb. Első gróf Zichy Kázmér (14), Sibrik Kálmán (13), gróf Erdődy Rudolf (11), gróf Sztáray Gábor (9), gróf Esterházy Béla (8), gróf Draskovich István (8). — IV. *Füredi-dij.* 10 lövő, 5 galamb, 27 méterről. Első gróf Draskovich István (13), gróf Hunyady László (12), gróf Esterházy Béla (12), gróf Sztáray Gábor (11), Sibrik Kálmán (11), Vojnich Oszkár (9). V. *Comordore-né dija.* 14 lövő, 7 galamb, handicap. Első Sibrik Kálmán (19) 8 méterről, gróf Esterházy László (18) 24 méterről, Meszleny Benedek (5) 20 méterről, Vojnich Oszkar (5) 22 méterről. — VI. *Tihanyi handicap.* 11 lövő, 12 galamb. Első gróf Zichy István (11) 22 méterről, gróf Zichy Kázmér (10) 29 méterről, gróf Keglevich Miklós (10) 26 méterről, gróf Esterházy Béla (10) 28½ méterről, Comte de Neiva (8) 25 méterről. — VII. *Tiszteletdij.* 12 lövő, 26 méterről, 1 galamb. Első Sibrik Kálmán (5), gróf Esterházy Gyula (4), Vojnich Oszkár (3). — VIII. *Hölgyek dija.* 9 lövő 27 méterről, 3 galamb. gróf Zichy Kázmér (8), gróf Esterházy Gyula (7), gróf Hunyady László (4). — IX. *Bucsu-dij.* 9 lövő, handicap, 1 galamb. Első gróf Zichy Kázmér (4), gróf Zichy István (4), gróf Draskovich Iván (4).

— **Sporthirek.** *Milne* idomár Angliában járt s báró *Harkányi* részére nagy mennyiségü éves csikókat s anyakanczákat vásárolt. A lovak már utban vannak. — Karlsbadban a jövő évben két versenymeetinget fognak rendezni. — *Pardon,* hir szerint, a Szent-Legerben biztosan indulni fog s addig más versenyben nem vesz részt. — A Szent István-dijban három német lónak van indulási jogosultsága és pedig: *Herkomer, Stuart* s *Kiaotschau*-nak. — A kottingbrunni meeting, mely folyó hó 23-án veszi kezdetét, igen érdekesnek igérkezik. Mint tudósitónk jelenti, Tatáról közel ötven lovat fognak Kottingbrunnba szállitani. — *Ilusor* tegnap megnyerte Berlinben a 10.000 márkás Hohenlohe-Oehringen-versenyt. Ilusor szereplése annyiban érdekel bennünket, mert tulajdonosa a Jubileumdijunkban futtatni akarja.

MULATSÁGOK.

— **Nyári mulatság.** A rákos-szent-mihályi nyaralók julius hó 15-en tanczczal egybekötött jótékonyczélu hangversenyt rendeztek. A hangversenyen közremüködő hölgyek *Haas* Paula és *Berényi* Antalné iskolázott hangjukkal, kellemes énekükkel a közönségnek élvezetes estét szereztek. Osztoztak még a sikerben: *Pfeiffer* József remek zongorajátékával, *Schmitt* Lajos hegedüjátékával, nemkülönben *Berkes* Béla énekével és *Lenkey* Géza monologjával. Általános derültségben tartotta a közönséget *Czenner* Lajos szellemes felolvasásával.

GYÁSZROVAT.

Nogáll János, káptalani nagyprépost, felszentelt püspök — mint egy távirat jelenti — ma reggel Nagyváradon meghalt hetvenkilencz esztendős korában. Az elhunyt főpap a legbőkezübb emberbarátok közé tartozott, a ki százezreket osztogatott ki a szegények között. Egész életét a nyomor enyhitésére forditotta, ő maga pedig legszigorubb aszkéta életet élt.

Az elhunyt püspököt már több mint négy hónap óta asztma gyötörte. Néhány hét előtt már oly rosszul volt, hogy az utolsó kenetet is felvette. Egy pár nap mulva azonban betegsége annyira kedvezőre fordult, hogy az ősz főpap fel is kelhetett ágyából. Azóta a napnak legnagyobb részét karosszékében ülve töltötte. Ma reggel *Fetser* kanonok látogatta meg a püspököt, a ki karosszékében ülve fogadta és jókedvüen elbeszélgetett vendégével. A kanonok azután eltávozott, hogy a Nogáll által alapitott szegény gyermekeket nevelő intézetben Szen-Vincze napja lévén, ünnepi misét olvasson. Alig távozott el Fetser kanonok, a mikor a püspök hirtelen rosszul lett. Az ápoló apáczáknak még csak annyit tudott mondani, hogy fektessék az ágyba, mert

nagyon betegnek érzi magát. Az apáczák már félig aléltan fektették a párnák közé és néhány pillanat mulva az agg főpap meghalt. A cselédség ijedten futott *Wimmer* és *Grosz* orvosokért, a kik gyorsan a főpap ágyánál termettek, de már nem tudtak segiteni. E közben megérkezett *Vinkler* püspök is, a ki megáldotta a halottat. *Schlauch* Lőrincz bibornok püspök mély megrendüléssel fogadta a szomoru hirt. Az elhunyt főpap disztagja volt a nagyváradi Szigligeti-társaságnak és Nagyvárad diszpolgárává választotta. Temetése pénteken délelőtt lesz, a mikor nagy egyházi pompával fogják utolsó utjára kisérni.

Nogáll János fölszentelt püspök, teológus és tankönyviró 1820 junius 24-én született Győrött. A bölcsészetet Nagy-Szombatban, a teológiát a budapesti egyetemen végezte. 1843 julius 25-én szentelték föl pappá s két évvel később a pesti központi papnevelő lelki igazgatója lett. 1849—52-ig egyszersmind egyetemi hitszónok és bölcsészetkari hittanár volt. 1853-ban a bécsi Augustineum lelki igazgatója és udvari káplán, 1857-ben nagyváradi kanonok és az odavaló papnevelő-intézet rektora, 1858-ban egyházmegyei tanfelügyelő, 1863-ban czimzetes apát, 1873-ban főesperes és a Lipót-rend lovagja, 1878-ban pápai prelátus lett. 1880-ban szentelték föl püspökké. 1892-ben nagyváradi prépostnak nevezték ki Abban az évben ünnepelték meg ötven éves irói jubileumát. Aranymiséjét 1893-ban mondotta. Ő alapitotta a Szent Vincze-intézetet, a melyben száznál több gyermek kap ellátást. A mikor pappá szentelték, Somogyi Károly Religio és Nevelés czimü lapjának munkatársa lett, 1848-tól 1852-ig Krotky Józsffel együtt szerkesztette a Der katholische Christ czimü német hetilapot. Irodalmi müvei: Szentek tudománya, Kalauz, A keresztény vitézek pajzsa, Eszrevételek a lelkipásztorságról, Magyar nagy Officeum, Épületes könyvtár, Liliomszálak, Napraforgók, Szent ereklyéink, Kegyelet kötelékei, Boldogasszony koszoruja, Az Ur angyala, Szeráfhangok Szent Terézia tiszteletére, a mely pazarul kiállitva Szent Terézia háromszázados jubileumára készült s az 1882-iki spanyolországi nemzetközi versenyen a második dijat nyerte. Azonkivül irt egy egész sereg iskolai könyvet is.

Constantini, volt olasz közoktatásügyi államtitkár, — mint Rómából táviratozzák — ott ma este meghalt.

Stern Bernátot, az Ischlben elhunyt budapesti kereskedőt, kinek holttestét ide szállitották, ma délután temették el a kerepesi-uti izr. temető halottas házából. A gyászoló rokonságon kivül nagy számban gyültek össze az elhunyt tisztelői és barátai s valamennyien legmélyebb meghatottsággal hallgatták Kohn Sámuel főrabbi magas szárnyalásu bucsuztató beszédét, melyben megemlékezett az elhunyt kiváló polgári erényeiről és azokról a tulajdonságairól, melyek neki mindenfelé tiszteletet és nagy rokonszenvet szereztek.

Scipiades József kir. közjegyző julius 18-án hosszu, kinos szenvedés után 63 éves korában meghalt Jász-Apátin. Temetése ma délután volt.

TÁVIRATOK.

Brüsszel, jul. 19. A *választási reform* tárgyalására kiküldött tizenötös bizottság ma ülést tartott, melyben közölték a kormány válaszát a bizottságnak a javaslat tárgyalását illetőleg tett kérdésére. A kormány felhivta a bizottságot, hogy a tárgyalást *siettesse*, hogy *a javaslat még a mostani ülésszakban letárgyalható legyen.* A vita folyamán a baloldal képviselői kijelentették, hogy határozottan *visszautasitják a bizottsági tagságot. Theodor* (független) kijelentette, hogy ebből az nominal-rendszerre vonatkozó javaslat *bukása* következik. *Trooz* nyomatékkal védelmezi a teljesen aránylagos képviseletet.

London, julius 19. A Reuter-ügynökség jelenti *Apiából*: Szafaatánál *Szuatele* főnök kerületében julius 4-en *ütközet volt.* Egy Malietoa-parti halálosan megsebesült, *Mataafa* két hivét pedig, köztük Szuatele fiát, megölték és három mas hivét megsebesitették. A vétkeseket elfogták és a *Tauranga* és a *Cormoran* hadihajóra hozták. *Chambers* eddigi főbiró engedélyt kapott arra, hogy julius 14 én elhagyja Ápiát, a hová nem is tér vissza. Ugyanazon a napon *tanácskozas* lesz a *kormányforma megállapitasa* végett. A tanácskozáson Mataafa is részt fog venni.

London, julius 19. Az *alsóház* második olvasásban törvényjavaslatot fogadott el, melylyel a tengerészeti épitkezésre kiegészitésül az 1898. évi *flottaépitési* törvényhez 3,100.000 font sterlinget engedélyeznek. *Austin Chamberlain*, az admiralitás polgár lordja közölte a házzal, hogy ez a kiadás két évre szól. Szavazás nélkül elfogadták második olvasásban a Niger-javaslatot is. A vita folyamán *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter kijelentette, hogy *Lugard*-t Észak-Nigeria kormányzójává szándékozik kinevezni. A vámok Észak- és Dél-Nigeria tengerparti kerületeiben ugyanazok maradnak, e két tengerparti kerület és a beltartomány között azonban nem fognak vámot szedni. Reméli, hogy a vámok jellegében változtatásokat fog eszközölhetni, amaz akadályok elháritása czéljából, a melyek eddig utjában állottak a kereskedelemnek. A szeszbeviteli tilalmat egész Észak-Nigeriában fenn fogják tartani.

Lausanne, julius 19. A szövetségi biróság hat szóval négy ellenében visszautasitotta az *északkeleti vasutaknak* azt a kérését, hogy a nemzeti vasut megszerzéseért az eredeti épitési költségeket visszatéritsék.

Hága, julius 19. A *békekonferenczia* harmadik bizottsága ma a választott birósági tervezet 3. szakaszát tárgyalta, a mely a vizsgáló-bizottságról szól. *Románia, Szerbia és Görögország* képviselői kijelentették, hogy kormányaik *nem járulhatnak* hozzá a javasolt instituczióhoz. A bizottság ezt a fentartást jegyzőkönyvbe iktatta és első olvasásban jóváhagyta a választott birósági tervezet 9-dik és következő szakaszait.

New-York, julius 19. A new-yorki Metropolitan-Company második avenue-vonalán kitört a sztrájk. Az alkalmazottaknak mintegy fele sztrájkol. A VI. avenue-vonalon, a Madison-avenuen és a VIII. avenue-vonalon s bejelentették a sztrájkot.

A belgrádi események.

Zimony, julius 19. Az ország belsejéből folytonosan érkeznek Belgrádba hódoló küldöttségek, a melyek Milán királyt szerencsés megmenekülése miatt üdvözlik. Ma Milán király aktiv és volt főiskolai tanárokból álló küldöttséget fogadott, és ez alkalommal egyebek között ezt mondta:

„Önök között is vannak férfiak, uraim, a kiknek szeretett fiam és parancsolóm bizalma következtében magas állásuk volt, a kik miniszteri és államtanácsosi állást töltöttek be, e mellett azonban elég *gyávák* voltak engem orvul megtámadni és gyalázni. Hogy ne legyen kétségük, nyiltan kijelentem, kiről beszéltem — nos senki másról, mint dr. *Vuics* Mihályról."

Az összes *jelenlévők Vuicsra* pillantottak, a ki halálsápadtan nyögte ezeket a szavakat: *Felség, nem tettem azt!* A küldöttség számos tagja egyszerre azt kiáltotta:

Szégyen gyalázat! Le Vuicscsal! Ez után az izgalmas jelenet után a küldöttség távozott. Dr. *Vuics* azelőtt pénzügyminiszter, egyetemi tanár és államtanácsos volt. Hir szerint arra kérte *Losanovic* minisztert, eszközöljön ki számára kihallgatást a **királynál, hogy tisztázhassa magát.**

Kegyelem Artonnak.

Páris, julius 19. A *Panama*-ügy hirhedt hőse: *Arton*, alkalmasint nemsokára *kegyelmet kap Loubet* elnöktől. Arton *leánya* ugyanis számos aláirással ellátott *kérvényt intézett Loubethez*, melyben kegyelmet kér apja számára és a mely kérvény *aligha fog ellenállásra találni.* Különösen buzgólkodik az amnesztia érdekében *Severine* asszony, az ismert hirlapirónő. Arton gyermekei közül egyik fia jelenleg katonai szolgálatot teljesit, leánya pedig Londonban leczkeadásból él. A család nagy nyomorban van, maga Arton pedig állitólag sulyos betegen fekszik a fogságban.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, julius 19. Mint Prágából jelentik, a cseh kereskedők központi egyesületének választmánya dr. *Kaizl* pénzügyminisztert felszólitotta, hogy a 14. §. alapján bocsásson ki kartell-tilalmat, még pedig a czukor-kartellek ellen is. E tilalom czélja az volna, hogy a czukoradónak 6 krajczárral való felemelése mellett is a czukor csak egy krajczárral drágulna meg.

Berlin, julius 19. A drezdai bank helyiségeiben ma megalakult a kelet-európai táviró-társaság egy millió márka részvénytőkével. A társaság első sorban engedélyt fog kérni Constanzából (Románia) Konstantinápolyba vezető kábelnek épitésére és üzemére.

A sertés-értékesités bajai.*)

Az ország sertésállománya között évek óta duló sertésvész a sertéskereskedelem eddigi üzletmenetét gyökeresen megváltoztatta. A nagyobb országos hirü sertésvásárok teljes megszünésével és a kőbányai nemzetközi piaczon eddig érvényben volt állategészségrendőri óvszabályok szigoritásával és az életbeléptetett forgalmi korlátozások következtében a kereskedelem a hizlalandó anyagot közvetlen a termelési helyről kénytelen beszerezni és e közben a sertésvész által okozott veszteségekkel számolva a sertések minőségére és egészségi állapotára kiváló figyelemmel lenni.

Mivel a sertésvész pusztitásai következtében a sertéshizlalás nagyobb koczkázatot igénylő sok nehézséggel küzdő üzletté vált, természetes, hogy a termelő és fogyasztó között a közvetitést végző ügynök szerepe fontosságában nyert, mivel a hizlaló egyedül ügynöke informácziója alapján kötött üzletet, ennek helyi ismerete és jól értesültsége reá lényeges fontossággal birt, mivel egyébként esetleges félrevezetéséből származó tetemes anyagi károsodással szemben teljesen védtelen volt.

A sertésvész fellépésének első évében Magyarország óriási sertésállomány felett rendelkezett és ezen időben az igen élénk külföldi kivitel daczára is a hizlalásra alkalmas sovány sertésanyag ára élő sulyban 30—35 kr között ingadozott kilónkint. A sertésvész vehemens fellépésével a hizott áru külföldi forgalma teljesen betiltatott és a betegség állandósága és az általa okozott elhullásokon való tekintettel a sertéshizlalás folytatása piaczokra jóformán teljesen lehetetlen volt. Nagyobb forgalmu piaczokon a sertésvész állandóan uralkodott, ezek a szabad forgalomból kizárattak s igy a hizlaló közönség a sertésvész által közvetlen okozott tényleges veszteségeken felül még olyformán is károsodott, hogy a kihizlalt kész áru elhelyezéséhez szükséges fogyasztó-piaczok előle elzárattak.

A teljes pangás, mely ez okból a sertéskereskedelem terén beállott, azonban csupán rövid ideig tartott, mivel a sertésvész természetének helyes felismerésével és hizlaló telepeken a betegséggel szemben alkalmatosnak látszó óvrendszabályok megállapitásával a hizlaló ipar üzletkedve egyes magyarországi telepeken ismét feléledt.

Időközben az ország legnagyobb részében a malaczgeneráczió a sertésvész-betegségen átesett, óriási veszteséget okozva a vészszel szemben teljesen tehetetlenül álló gazdaközönségnek. Az ország sertésállománya a vész pusztitásai által számbelileg érezhetően megfogyott és habár a külföldi kivitel állandóan szünetelt, Magyarország és a monarchia másik fele állami fogyasztása elég nagy mérvü volt ahhoz, hogy a termelt hizott sertésmennyiségek a fogyasztó piaczokon könnyen értékesithetők legyenek.

A fogyasztók által engedélyezett magasabb árak a sovány sertésanyag árait is előnyösen befolyásolták és mivel a kisérletképpen hizlaló telepeken végzett hizlalások utján azon tapasztalati tény nyert mind nagyobb bizonyosságot, hogy a sertésvész-betegségen egy izben tényleg átesett sertésfalka további életére, illetve azon időre, mely a teljes felhizlaláshoz szükséges a sertésvészszel szemben szerzett mentességgel felruházott — főleg ilyen vészen átesett sovány sertések ára rohamosan emelkedett.

Csak futólag óhajtom felemliteni, hogy az 1896 év elejétől kezdve a vészen átment páronkint 100—160 kg. sulyu malaczokért élő sulyban 60—70 kr volt elérhető és ezen valóban nagy mérvü áremelkedés az ország sertéstenyésztését a legjótékonyabban befolyásolta. A termelő a vész pusztitásai következtében szenvedett nagy veszteségekért ily uton némileg kárpótoltatott és ennek tudatában ez ösztönzésül szolgált a helyesen gazdálkodóra, hogy inkább több tenyésztés utján igyekezzék a sertésvész által megingott gazdasági mérleg egyensulyát helyreállitani. És tényleg az ország azon gazdaságai, a hol a sertésvész uralgásának ellenére a sertéstenyésztést azonos vagy fokozott mértékben üzték, számottevő több jövedelmet biztositottak maguknak.

A sertésvészen átesett, vagy születéstől fogva egészségesen megtartott sertésfalkák közötti nagy értékkülönbözet, a tovább értékesitést végző hizlaló ipar rovására, a legkülönbözőbb visszaéléseknek és csalásoknak volt szülője. A hizlaló üzlete állandóságának biztositására természetesen csak ama sertéseket vásárolhatta meg, a melyeknél biztositva volt, hogy kihizlalásukat eredményesen, számbeli veszteség nélkül, bevégezheti és a melyekkel egyben azon piacz vészmentességét és ezzel szabad forgalmát, a hol a hizlalást folytatja, nem veszélyeztette.

A vészen átesett sertésekért fizetett többlet, feltéve, hogy a sertések a betegséggel szemben tényleg immunisoknak bizonyultak, részére megtérült, hiszen a kihizlalt kifogástalan egészségü készanyag ára is az állandó nagy kereslet következtében szokatlan magas volt. Az ilyenformán alakult üzletnél a közvetitést végzett ügynök szerepe nagy fontossággal birt.

Ezuttal nemcsak a sertések minősége, hizlalásra többé-kevésbbé alkalmas volta volt mérlegelendő, hanem a vételnél ama körülmény volt irányadó, vajjon a sertések vészmentességére vonatkozó állitás a tényleges valóságnak megfelel-e?

A hizlaló a dolog természeténél fogva a termelővel közvetlen nem érintkezhetett; a vételnél legfontosabb szerepet játszó körülmény megerősitését és bizonyitását ügynöke teljesitette. Ez alapon az ügynök a vevő és eladó felek közötti érintkezésben bizonyos bizalmi pozicziót nyert, és szolgálatait mindkét féllel a szokottabbnál busásabban jutalmaztatta.

Tagadhatatlan, hogy a jelzett időben ismételten fordultak elő oly természetü visszaélések, a melyeknél a vétel utján hizlaló birtokába jutott sertésfalkáról utólag megállapitható volt, hogy a falka a származási helyén a sertésvészen át nem esett, illetőleg a betegséggel szemben nem immunis.

A hizlaló szempontjából már most lényegesebb fontossággal nem birt annak ismerete, vajon jóhiszemüségével való visszaélés utján az eladó és ügynök között történt czélzatos megállapodás, vagy pedig egyéb körülménynek tudható-e be az, hogy az általa a tényleges értéknél magasabb áron megszerzett sertéscsapat egyedei utólag nem bizonyultak be oly tulajdonságuaknak, a melyért — a mentességet feltételezve — ő a vétel alkalmával áldozott.

Az előfordult különböző természetü visszaélések közül néhányat felemliteni szükségesnek tartom:

Mivel a sertésvészen átment sertéseket kereső ügynökök állandóan a sertéscsapatban eddig beállott veszteségek után tudakozódtak, sokhelyütt szokásossá vált mindazon elhullásokat is közölni, a melyek a malaczok születésétől fogva előfordultak, holott világos, hogy ezen adatok csupán a vevő tévutra vezetésére voltak alkalmasak, hiszen a születést követő néhány hónapban teljesen vészmentes időkben is állandóan fordul elő változó, néha tekintélyes százaléknyi elhullás, mely a sertésvészszel semmiféle vonatkozásban nem áll.

Ezenkivül a nyilván orbánczfertőzés folytán beállott veszteségek nagy része a sertésvész által okozott károsodásnak jeleztetett, igen gyakran teljesen jóhiszemüleg is, mivel a vész uralgása első évében tömeges sertéselhullásoknál még a szakértők sem voltak kellő figyelemmel a kórisme szabatos megállapitásánál.

Sok olyan sertésfalka is került hizlalókézbe, a midőn főleg közvetitő kupeczek vészen átment sertéseket meglehetősen azonos koru és kinézésü a vészen át nem esett sertésekkel összekevertek és az igy összeállitott falkát vészen átesettként forgalmazták.

A sertésvész lefolyásának gondos megfigyelése utján tudományos alapon is beigazolva van, hogy a sertésvész neve alatt egybefoglalt kétféle betegség közül az enyhébb jellegü ugynevezett sertéspestis kiállása nem mentesiti az állatokat a tulajdonképeni sertésvész ragályanyagával szemben, a mely utóbbi, mivel lefolyásában septicaemiával szokott társulni, rendszerint sokkal érzékenyebb veszteségeket okoz.

Ez esetekben a termelő gazda teljes jóhiszemüséggel bocsáthatta áruba sertéseit mint vészen átesetteket, hiszen állománya tényleg az ugynevezett sertésvész egyik alakjában szenvedett és állományával szemben mindazon hatósági intézkedések megtörténtek, a melyek állategészségrendőri szempontból a sertésvésznél elő vannak irva.

Mivel a tulajdonképeni sulyosabb jelleggel lefolyó sertésvészszel szemben a pestisen már átesett sertések nem immunisak, ezek a hizlaló szempontjából nagyobb értéket nem is képeznek, mivel a bennök vélt és általa honorált jó tulajdonsággal felruházva nincsenek.

A hizlaló közönség ezen tapasztalati ténynyel számolva, a vészen átmentiségre vonatkozó állitásnak inkább hitelt adott, ha meggyőződést szerezhetett, hogy a megvásárlandó sertésfalkából a betegség lefolyása alatt nagyobb arányu volt az elhullás, és ez szolgál magyarázatul a közgazdasági lapok czikkirói által felpanaszolt ama követeléssel szemben, hogy a vevők 10—15% elhullással meg nem elégednek, noha a sertések részben voltak betegek.

Az előadottakból kiviláglik, hogy az ügynök szerepe a sertéskereskedelem terén ez időszerint kiváló fontosságu, és hogy sok esetben az eladó érdekeinek válik javára, ha neki közvetitéseért magasabb jutalékot biztositottak.

Mivel a hizlalótelepek a sertéskereskedelmet bénitó számos tényező behatására az országban termelt sertéseknek csak kis mennyiségét forgalmazhatták — és a sertéskereskedők az őket ért nagy veszteségekre általában tartózkodó álláspontot foglaltak el, a termelő ugy kifogástalan, mint esetleg a vésztől már fenyegetett sertésfalkájára vevőt alig szerezhetett — az ügynökök a kinálkozó előnyöket a magok javára könnyen kihasználhatták.

Időközben a sertéskereskedelem még sulyosabb válságba jutott. Változatlanul fennálló forgalmi korlátozások és kiviteli tilalmak mellett az ország sertésállománya számbelileg észrevehetőn megszaporodott, minek oka a gazdaközönségnek mindjobban visszatérő tenyészkedve és részben az is, hogy a sertésvész 5-ik évében, lefolyásában tetemesen enyhült és országos átlagban az előző évekhez viszonyitva csekélyebb veszteségek árán folyik le.

Ezen felül a sertésvész első éveiben beállott magas sertésárak voltak előidézői annak, hogy különböző, főleg tengerentuli államok mindenféle csekélyebb minőségü, de olcsóbb zsiradékárukkal és zsirpótlóként felhasználható növényi olajokkal nemcsak azokon a külföldi fogyasztó piaczokon hóditottak tért, a melyeket előzőleg kizárólag Magyarország látott el sertészsirral, hanem még hazai piaczainkra is behatoltak és a belföldön termelt zsirárukkal versenyre kelve — habár minőség tekintetében alárendeltebb értékkel is birtak, a belföldi sertéstermékek fogyasztásának csökkenését és ezzel az élő sertések árának rohamos esését vonták maguk után.

Ezen hátrányok már évek óta hatnak bénitólag a sertésvés előtti években örvendetesen fellendült és közgazdaságilag nagy fontosságu sertéskereskedelemre, addig azonban, mig közelről csupán a sertéshizlaló ipar hazai képviselőivel éreztették káros hatásukat, közfigyelemre számot nem tarthattak.

Ezuttal a sertéskereskedelem válságos helyzete fontosságában annyiban nyert, hogy a hizott sertések és zsiráruk valóban siralmas értékesitési viszonyai miatt a sovány sertések árának nagymérvü esése állott be és ez a sertéstermelő gazdaközönség anyagi érdekeit is közelről érinti és igy a sertés-értékesités mizériái valóban közérdekűvé válván, nagy nemzetgazdasági fontosságuknál fogva a legnagyobb mértékben érdemesek arra, hogy beható vitatkozás tárgyává tétetvén az immáron tarthatatlan helyzet szanálására alkalmas módok megállapittassanak.

A kérdés végleges megoldása terén ugy a termelő közönségnek, mint a kereskedelemnek és hizlaló iparnak egyaránt fontos szerep jut. Miután a különböző országokban tudományos alapon folytatott kisérletezések, melyeknek czélja a betegséggel szemben alkalmatos óvszer megállipitása volt, eddig teljesen meddőek voltak, és a sertésvésznek kisebb vagy nagyobb arányu uralgásával a jövőben is számolnunk kell, a sertéskereskedelem felvirágozása érdekében teendő intézkedéseknél e körülmény kiválóan figyelembeu részesitendő.

A kérdés megoldásánál legfontosabb a hizlaló telepek elhelyezése és berendezése. Ezek decentralizálása tervszerüen végrehajtandó, egyrészt azért, mert a sertésvész megtanitott arra, hogy az ország egész sertéstermelésének egy helyre való összpontositása aggályos, a kivitel állandóságát veszélyeztetheti és sokkal inkább czélhoz vezet, ha a hizlalandó anyag több helyen az ország különböző vidékein felosztva állittatik be és ezek mindegyike a kivitelre alkalmas anyagot termeli.

Mivel a sertésvész óta sikerrel csak ott folytatható a hizlalás, a hol a betegség által megtámadott falkáknak vágóhidi uton történő értékesitése lehetséges, ezen telepek lehetőleg nagyobb városokban létesitendők, a melyek közönsége nagyobb sertésmennyiségek fogyasztására képes. Ily hizlaló telepek ez időszerint egyáltalán nem nélkülözhetők. Az egyes gazdaságok, eltekintve attól, hogy a hizlalás állandósitásához szükséges berendezések költségei sem térülnének meg, azért sem folytathatnak rendszeres hizlalást, mert a sertésvész által vagy egyébként kiselejtezendő sertések méltányos áron való értékesitése ott lehetetlen.

A hizlalás deczentralizálása a mellett, hogy a kivitel állandóságának egyetlen biztositéka, még az egyes vidékeken termelt sovány sertésanyag kedvezőbb értékesitését is lehetővé tenné. A hizlalandó sovány sertésekért egészséges verseny fejlődnék ki, melynek hasznát a termelő látná, a hizlaló pedig a lakóhelyéhez közel eső vidékeken termelt sertésekért jobb árakat fizethetne, mert üzlete kevesebb költséggel volna megterhelve és alkalmas berendezés mellett a termelőnek is inkább módjában állana állományát a közeli piaczon saját számlájára jobb értékesitési viszonyok bekövetkezéséig tartani.

A piacz, melyből a nemzetközi forgalom bonyolittatnék le, ezen reá nézve mintegy előállomásokként szereplő telepekről nyerné a félig kész anyagot, mely anyag hizlalása folyamán a sertésvészszel szemben szerzett mentességet előző tartáshelyére már bebizonyitotta.

Hogy azonban a vidéki hizlaló-telepek e sok oldalu követelményeknek megfelelni képesek legyenek, elengedhetetlenül szükséges, hogy berendezésük tekintetében azokkal a kellékekkel birjanak, melyek számolva a sertésvészszel, a hizlaló ipar zavartalan folytathatásához és a piacz vészmentességének fenntartásához szükséges. Ennek biztositásához a teleppel szerves kapcsolatban alkalmasan berendezett sertésvágóhidnak kellene lenni, hogy a sertésvész által megtámadott sertésfalkák — a tulajdonosok nagyobb károsodása nélkül való gyors értékesitése lehetővé váljék, és tekintettel arra, hogy a sertésvész rendszerint a melegebb évszakban lép fel sulyosabb lefolyással, a vágóhid megfelelő léghütővel felszerelendő, a mely a levágott sertéseknek fogyasztásra alkalmas állapotban bizonyos ideig való eltartása lehetőségét szolgálja és a hizlalót a kényszereladás és a hus romlása következtében eredő károsodástól megóvja.

A hizlaló telepek sertésanyagát az ország termelő közönsége állitja elő, a kiknek a tenyésztési irány megválasztásánál arról kell gonoskodniok, hogy az előállitott sertésanyag minősége olyan legyen, mely a hizlalásra kiválóan alkalmas és erre a czélra keresett. Azok a külföldi államok, melyek sertésszükségletének ellátására hazánk hivatva van, tőlünk kizárólag a zsirsertést igénylik, ennek tudatában az okszerü termelés ily minőségü sertéseket állit elő és ezeket oly bánásmódban részesiti, melynél fogva a tenyésztett sertések kiválóan zsirtermelésre alkalmasak.

E czél szolgálatában álló hazai kiváló sertésfajtánk tiszta vérben való tovább tenyésztése lehet hazai sertéstenyésztőink tenyészczélja és az állatok felnevelése és gondozása közben arra kell törekedni, hogy ezek szervezetileg erősbödvén a hizlalás mennél sikeresebb befejezéséhez váljanak alkalmatosokká.

Mivel a hizlaló telepeken végzett megfigyelések kétségkivül beigazolták, hogy a rokon vagy vér fertőző tenyésztésből származó, vagy zsengekorban forczirozottan tartott falkákban a sertésvész igen sulyos jelleggel szokott lefolyni, szükséges, hogy a tenyésztő időközönkint vérfelfrissitésről gondoskodjék és az előállitott utódokat a természetnek inkább megfelelő módon tartva oly bánásmód és tartásban részesitse, a mely mellett az állat csont- és izom rendszere fejlődhetik kellően.

A hizlaló csupán akkor képes eredményesen dolgozni és a külföldi vevők által keresett áruit előállitani, hogy ha az állatok a hizás kóros folyamatának kiállitásához szükséges teljesen kifejlödött erős csont és tápcsatorna rendszerrel birnak. Utóbbi években a termelő közönség egy része a sertésvész által okozott veszteségek pótlására sertéseiket természetellenesen tartva fejletlen testtel hizlalásba fogták, hogy igy a sulyra eladatott állatok után maguknak több jövedelmet biztositsanak.

Ezen eljárással szemben csupán a hizlaló munkáját nehezitették meg, mert a zsenge korban forczirozottan tartott állatoknak a különböző káros behatás ellenében gyenge ellenálló képességük volt és gyorsan lezsirosodva az elérni óhajtott sulyon alul már érettekké váltak.

A sertéshizlalásnak egészséges alapokra való fektethetése szempontjából a termelő feladatát tehát egyedül a sertések okszerü felnevelése, a helyesen megválasztott takarmányozási rend betartása és a szervezet szabad fejlődését előmozditó kielégitő mozgás biztositása mellett képezi olyan korig, a melyben az állatok a különös berendezést igénylő hizlaló telepekre való beállitásra válnak alkalmasakká.

Az okszerü termelés és hizlalás által előállitott készáru értékesitésének lehetőségeit szaporitani és ezzel a sertéskereskedelmet az eddiginél biztosabb alapokra fektetni alkalmas kormányintézkedésekkel lehetne. Részben a sertéskivitelünkkel szemben életbeléptetett kiviteli tilalmak és forgalmi korlátozások alkalmas módon való enyhitése, részben elismert jóminőségü zsiráruinkkal a bel- és külföldi fogyasztó piaczokon versengő és termelésünk kedvezőtlen értékesitését okozó idegen zsirok és a zsirhamisitásra felhasznált különböző zsirpótló olajok szabad forgalmának és a különféle hamisitásoknak alkalmas megszoritása képezik ama teendőket, melyekkel elvesztett piaczainkat a magyar áru számára vissza lehetne hóditani.

*) E czikket, bár annak minden részével nem értünk egyet, annál szivesebben közöljük, mert olyan szaktekintélytől kaptuk, a ki elsősorban hivatott arra, hogy sertéskereskedelmünk bajait feltárja s azok szanálására vonatkozó véleményét minél szélesebb körökkel megismertesse.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Az áruforgalmi statisztika védelme.** Némely kereskedő szándékosan, vagy néha tudatlanságból egy áruszállitásnál valótlan tartalmat jelent be. A statisztikai hivatal az áruforgalmi statisztika érdekében szigoruan ellenőrzi a bevallásokat s a hamis bejelentő ellen megteszi a kellő lépéseket. Legutóbb egyik terézvárosi czég járta meg a hamis bevallással. A czég nevére érkezett küldeményt kávéőrlőknek jelezték a bevallásnál. A ládát felbontották s a kávéőrlő helyett köpőládákat s zsemlyedarálókat találtak benne. A statisztikai hivatal feljelentésére a VI. kerületi elöljáróság megfelelő büntetéssel sujtotta a hamis bevallást tevő czéget.

* **Nemzetközi halászati kongresszus.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesiti az érdekelt köröket, hogy julius hó 25—31-én a franczia tengerészeti minisztérium védnöksége alatt *Bayonne-Biaritzban* nemzetközi halászati kongreszszus tartatik. Az érdeklődők a kamara irodájiban nyerhetnek bővebb értesitést.

* Az «**Anker**» **élet- és járadék-biztositó társaság** (Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI., Deák-tér, «Anker-udvar»). 1899. junius havában benyujtatott a társaságnál 895 ajánlat 2,504.185 frt biztositott összegre és kiállittatott 866 kötvény 2,237.543 frt összegre. A befolyt dijak összege 590.202 frt, a kifizetett károké 141.641 frt. A 6 havi időszak alatt benyujtatott 5351 ajánlat 14,760.571 frtra és kiállittatott 4909 kötvény 13,243.607 frtról. Dijakért bevétetett 4,053.819 frt, károkért kifizettetett 518.554 frt A haláleseti biztositásoknál A. osztalékterv szerint a nyeremény-osztalék az elmult évben az évi dij 25%-át tette ki. A vegyes- és takarékpénztári biztositásnál B. osztalékterv szerint az összes befizetett dijak 3%-a fizettetett ki nyereményosztalék gyanánt. A társaság vagyona 1898 decz. 31-én 65 millió forint. Biztositási állomány 243 millió forint Eddigi kifizetések összege 105 millió forint.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Aratási eredmények Romániában.** *Bukarestből* irják a következőket: Mindinkább jobban és jobban kitünik, hogy Románia nagy részében kikerülhetetlen az inség; az aratáshoz hamarább hozzáfogtak, mint más években, de idő előtt is készen lesznek a munkával. Egész kopár részek jelzik az idei száraz tavasz és nyár nyomait; azok az uradalmak is, a hol a mult évben 5000—10.000 métermázsa gabonát arattak, igen elégedetteknek látszanak 2000—3000 métermázsa eredménynyel, mert akárhány nagyobb gazdaság van, a hol alig termett annyi gabona, hogy vetőmagnak elegendő mag rendelkezésre állhatna. Igen rossz s csaknem a nullával egyenlő a gabonatermés: a brailai, galaczi, constanczai, csourlui, dimboviczai, falcsui, prahovai, tutovai, tulcsai és a vaslui kerületekben. Itt oly szomoruak a kilátások, hogy attól lehet tartani, hogy a mivelés alatt álló területeknek fele része bevetetlenül marad a jövő évre; ez be is következhetik, ha a román kormány ingyen, vagy kölcsön nem nyujt segélyül vetőmagvakat. Minthogy továbbá a takarmányfélék is minden tekintetben rosszul sikerültek, sem szálas, sem magvakból nincsen kilátás még csak középen aluli termésre sem, hát könnyen bekövetkezhetik a katasztrófa az állattenyésztés körül is. A szegény parasztok kiéhezett jószágaikat potom áron vesztegetik. Kedvezőbbek a terméseredmények s a kukoricza is meglehetős termésre nyujt kilátást a következő kerületekben: Bakan, Botosani, Buzeau, Dölj, Dorokoi, Gorj, Mehedentzi és Muscelben. Átalában az a nézet kezd tért hóditani, hogy Románia összes gabonatermés hozama szemben a mult évvel legfeljebb 35—40%-ra tehető, mert a bevetett terület vetéseiből mintegy 30%-on, a vetések a szó teljes értelmében kiégtek és 70%-nyi területen volt aratás. Néhol olyan aprók és ritkán állottak a vetések, hogy egy-egy hektár 50—120 kilogramm magot adott, tehát még csak a vetőmag sem térült meg. A kukoricza, szemben a mult évvel eddig még 2/3-résznyi termést igér, ha azonban az idő ezután sem javul meg, könnyen 1/2-részre redukálódhatik még a kukoriczatermés is. Szerencsére a kukoriczakészletek Románia minden részén meglehetős nagyok és igy ebben a terményben általában sem lesz hiány. Valószinü azonban, hogy Románia a buzára és rozsra, tekintettel a vetőmaghiány és drágaságra, az idén kiviteli tilalommal fog élni.

* **Időjárás.** Az orsz meteorológiai intézet jelentése szerint 1899 julius 19-én: Ismét voltak zivataros esők szórványosan, főkép az ország déli és keleti vidékein. 1—5 mm. esett: Árvaváralján, Csáktornyán, Zsombolyán, Egerben, Ungvárt, Akna Szlatinán, Kolozsvárt és Botfalun; 5—10 mm. M.-Óvárt, Nagylakon, Nagyszebenben; 15 mm. Szegeden. A hőmérséklet nagyobbára változatlan.

* **Zöldojtási tanfolyam.** Mint mindenütt, ugy az aradmegyei Magyar-Pécskán is tönkretette a filoxera a szőlőket. Mig vármegyénk hegyalját már nagyrészben ujjáalakitották, Pécskán mindezideig kevés történt abban az irányban; főleg azért, mert a birtokosok nem voltak tisztában az eljárással, melyet a szőlők ujjáalakitásánál követni kell. A pécskai gazdakörből mozgalom indult meg az iránt, hogy a nyár folyamán egy szőlőojtási tanfolyam tartassék Pécskán. Az aradi gazdasági egylet közbenjárására a földmivelésügyi miniszter e czélból *Vertán* Jenő szőlészeti és borászati felügyelőt és *Réthy* József gyakornokot küldte ki, a kik meg is tartották már szakszerü előadásaikat a szőlősgazdák jelenlétében, különösen a zöldojtásról. A télire egy fásojtási tanfolyam van tervbe véve, melyet a jövő tavaszon ismét egy zöldojtási tanfolyam fog követni. Igy, remélhetőleg, dülőre fog jutni a pécskai szőlők ujjáalakitásának rég huzódó ügye.

* **A vetések állása Ausztriában.** A junius és julius közti időszak hüvös volt. A termények fejlődésére nagyobb melegség lett volna kivánatos. Rossz időjárás Dalmácziának, Sziléziának és Galicziának egyes vidékeit sujtotta. A Visztula, a San és a Dnjeper folyamvidékén a vetések helyenkint teljesen elpusztultak. Galiczia dus rozsvetései nagyrészt megdőltek, felegyenesedésük kétséges. Ezenkivül sok az üres kalász, ugy, hogy közepesen aluli termésre van kilátás. Csehország és Morvaország középső déli vidékén ellenben igen jó aratás várható. Az aratással késtek, mert a gabonanemüek nehezen értek. A buza hideg és nedves idő mellett nehezen virágzik el. Sok helyütt észleltek rozsdát, ugy hogy a termés minőségét féltik. Általában alig közepes aratás várható. Morvaország és Alsó-Ausztria egyes vidékein kedvező aratásra volt remény. A repczét keleti Galicziában jól betakaritották, Csehországban és nyugati Galicziában azonban félnek, hogy a nedvesség rontja a minőségét. Az árpának a mélyebben fekvő helyeken ártott a nedvesség, Stájerországban és Alsó-Ausztriában azonban valamivel jobban áll. A zab eddig nem volt kielégitő, most javult, mind a mellett csak közepes. A tengeri hüvös és nedves időjárás következtében visszamaradt, a déli tartományokban jobb es itt kedvező aratást igér. A len késői vetésre ugyan kedvező a termékilátás, korai vetésre nézve közepes. A herének az eső sokat ártott, különösen Galicziában és Bukovinában. A réti szénát a viz több helyen elöntötte, a déli vidékeken azonban jobban áll. Czukorrépa csak közepes. Korai burgonya sok helyen hézagos; késői burgonya kielégitő, de félnek, hogy a nedvesség következtében megrothad. A szőlőben csak közepes termés várható, mert bár most általánosan jól áll, a virágzás alatti kedvezőtlen időjárás ártott. Isztria, Görz és Krajna egyes falvaiban filloxerát vettek észre, Dalmácziában peronospora, Alsó-Ausztriában, Dél-Tirolban és Stájerországban rovarok okozta károk voltak. A gyümölcsöket illetőleg, a kedvezőtlen időjárás a jó termés utolsó reményét is megsemmisitette.

IPARÜGYEK.

— **Termelési statisztika.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter — mint annak idején részletesen ismertettük — ipari termelési statisztikát kiván késztettni s a végből szükséges munkálatokat már folyamatba is tétette. E nagyszabásu munka, mely körülbelől másfél évi időt fog igényelni, a miniszter intenczióinak megfelelően, teljes nyilvánossággal indul meg, hogy az érdekelteknek módjuk legyen véleményüket még a felvételek megindítása előtt nyilvánitani. Ebből folyólag a tizenkét főcsoportba tartozó iparágak legkiválóbb üzői — gyárosok és gyárigazgatók — csoportonkint hivattak meg értekezletre a minisztériumba, a hol a speciális kérdőivek kritika alá bocsáttattak. Az értekezleteket e hó 7 ike óta naponkint tartották s ma fejezték be. Ugyanezt az ügyet tárgyalta az országos ipartanács előkészitő bizottsága is dr. *Wekerle* Sándor elnöklete alatt, elfogadva változatlanul a kérdő-iv tervezetet és maga részéről is teljes mértékben helyeselve a felvétel s annak módozatait.

— **A kisipar fejlesztése.** Az ipartestületek életbeléptetésének egyik legfontosabb czélja tudvalevőleg a kisipar hathatós fejlesztése lett volna, de ennek a czélnak és feladatnak oly kevéssé feleltek meg, hogy e miatt általános a panasz ellenük. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter ennek okát tudni óhajtván, leiratot intézett az ország összes kereskedelmi és iparkamaráihoz, hogy közöljék vele erre vonatkozó tapasztalataikat. Sajnosan tapasztaltam — igy szól a miniszter a kamarákhoz intézett leiratban — hogy a már létező ipartestületek az ipartörvény 126. §-ában körülirt azon feladatoknak, melyek őket az iparoktatás, a szakképzés, szövetkezetek alakitása és általában a képesitéshez kötött kézmüipar fejlesztésének terére utalják, — *vajmi csekély mértékben*, mondhatni *csupán szórványosan tesznek eleget* — és részben talán ezen körülmény oka annak, hogy az érdekelt iparosoknak még mindig jelentékeny százaléka idegenkedik ily testületek alakitásától, melyek körén belül szakmabeli érdekeit eléggé érvényre jutni nem látja. Miután azonban a helyenként e téren is felmutatott eredmények azt látszanak igazolni, hogy e testületek kellő vezetés mellett a kézmüipar fejlesztésének is alkalmas szervei lehetnek, a nélkül pedig közigazgatási feladataikat sem képesek megfelelően ellátni, sulyt fektet a miniszter arra, hogy a testületek egy részénél tapasztalt meddőség okai felderittessenek s ott, a hol lehető és szükséges, a mutatkozó hiányok pótoltassanak. Felhivja ennélfogva a kamarákat, hogy kerületeik összes ipartestületeire kiterjeszkedve, tegyék beható tanulmány tárgyává azt a kérdést, hogy e testületeknél általában — egyes szórványos eseteket kivéve — az iparfejlesztés tekintetében tapasztalható meddőségnek mik az okai s a mutatkozó hiányok mennyiben orvosolhatók? A jelentést legkésőbb ez évi deczember 31-ig kell a miniszter elé terjeszteni.

— **Téglagyárosok kartellje.** Alkonyodó századunk közgazdasági betegségeinek egyike a kartellmánia, mely ma-holnap a szabadipar elvét teljesen illuzóriussá és nevetségessé fogja tenni, mert alig lesz már olyan iparágunk, a mely jó minőségének és a mellett mégis olcsóbb áraival érvényesülhetne. A kartellrendszer egymásután bekókba szoritja a különböző iparágakat, szigoruan megszabja nekik — természetesen mindig a fogyasztók rovására — hogy ki mennyit termeljen s milyen árakon adja el termékeit a fogyasztóknak. A mely iparos ehhez nem alkalmazkodik, azt a kartell, ha hozzá tartozik, sulyos pénzbirsággal sujtja, ha nem tartozik hozzá, agyon nyomja s egészen tönkre teszi. A legujabb ipari kartell a magyar téglagyárosok kartellje lesz, mely czélból már több értekezletet is tartottak. Mint minden kartellnek, ugy ennek a czélja is az lesz, hogy a szövetkezett téglagyárosok egymás közt felosztják, hogy ki mennyi téglát gyártson évenként. Hogy egységes, még pedig a mostaniaknal magasabb árakat is fognak megállapitani, az természetes. Hiszen éppen azzal indokolják a kartell szükségességét, hogy a téglák ára ma olyan alacsony, hogy a gyáraknak semmi nyereségük nincs rajta. Ha a kartell létre jön, közös eladási irodát nyitnak a szövetkezett gyárak Budapesten, melynek vezetésére külön részvénytársaság alakul.

— **Vendéglősök kongresszusa.** A magyarországi vendéglősök IV. országos kongresszusukat ez évi augusztus hó 29-én tartják Nagyváradon. A kongresszus napirendje a következő: 1. A kongresszus megnyitása. 2. Elnök és társelnökök választása, jegyzők kijelölése. 3. Jelentés a végrehajtó bizottság eljárásáról. (Előadó: Gundel János). 4. A szakoktatás terjesztése és ezzel kapcsolatban a képesités kérdése. (Előadó: Glück Frigyes). 5. Országos magyar vendéglős szövetség szervezése. (Előadó: Bokros Károly). 6. A magyar királyi földmivelésügyi miniszter protektorátusa alatt szervezkedő országos központi borászati szövetkezettel szemben elfoglalandó álláspont. (Előadó: Schleyfer Lajos). 7. A vendéglői záróra és a rendőri dijak szabályozása, illetőleg eltörlése érdekében teendő lépések. (Előadó: Hauer Bertalan). 8. Inditványok előterjesztése. Másnap, azaz augusztus 30-án a nagyváradi pinczér-egylet 25 éves jubileuma alkalmából országos jellegü zászlóavatási ünnepélyt rendez, melyen ugy a budapesti, mint a vidéki vendégek résztvesznek. A szállodások, vendéglősök, kávésok, pinczérek és kávéssegédek országos nyugdijintézete ugyancsak augusztus 29-én tartja II. rendes közgyülését, tekintettel az országos kongresszusra, szintén Nagyváradon.

— **Budapesti hentesek belgrádi tanulmányutja.** Abból az alkalomból, hogy Budapesten nemsokára megnyilik a sertésközvágóhid, a hentesipartestület elöljárósága *Bittner* János ipartestületi alelnök vezetése mellett tanulmányutat tett Belgrádba, hogy az ottani most üzembe helyezett nagy sertésközvágóhidat megnézze. A 34 tagból álló kiránduló-csoportot a belgrádi osztrák-magyar konzulátus részéről *Klima* állatorvos Zimonyban fogadta, s közbenjárására a kirándulók a határon minden nehézség nélkül átkelhettek. A budapesti szerb konzulátus *Kostics* Milivoj követségi titkárt küldte ki a kirándulókkal, a kinek vezetése mellett a budapesti hentesek — a belgrádi zavarok daczára — minden fennakadás nélkül elérhették czéljukat. A belgrádi hatóságok, valamint az ottani sertésközvágóhid vezetősége a legnagyobb előzékenységgel fogagta a kirándulókat, és minden tekintetben rajta volt, hogy a magyar vendégeket minél jobban kielégitse, A kirándulók ma reggel indultak vissza Belgrádból.

— **Tilos a faggyuolvasztás.** A IX. ker. elöljáróság egy hozzáérkezett feljelentés alapján érdekes határozatot hozott. A feljelentés azt állitotta, hogy egyik mészáros és hentesiparos mellékesen faggyuolvasztással is foglalkozik. Az elöljáróság meggyőződött a feljelentés valóságáról s az iparost érzékenyen megbüntette, mert a mészáros és hentesiparral kapcsolatban üzött faggyutermelés csak ártalmára válik a többi iparczikkeknek, a melyeket a közfogyasztásra veszedelmessé tesz.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Kamatlábfelemelés.** A németalföldi bank, mint Amsterdamból jelentik, a leszámitolási kamatlábat 4½ százalékra emelte fel. Ez a kamatlábfelemelés magában véve nem sokat jelent ugyan, de mégis hozzájárul a pénzpiacz jelenlegi helyzetének megvilágitásához, mely a mostáni időszakban egészen szokatlan, miután ilyenkor általában pénzbőség szokott a pénzpiaczokon uralkodni. Ma különben Berlinből is a pénzviszonyok ujabb drágulását jelentik, a mennyiben a magánkamatláb 4 százalékra emelkedett. Londonban nem javult ma a helyzet s a magánkamatláb még mindig magasabb a hivatalos bankkamatlábnál s igy nagyon valószinü, hogy az angol bank sem marad csütörtöknél tovább a mostani bankkamatláb mellett.

** **Petroleumkartell.** A petroleumkartellt, mint már közöltük, felmerült differencziák következtében a feloszlás veszélye fenyegette, a melynek elháritása végett Bécsben már napok óta tanácskoznak az érdekeltek megbizottjai. A differencziák meglehetősen élesek lehetnek, mert a tárgyalások igen nehezen haladnak s a kartellisták nem igen tudnak megegyezésre jutni. Ma azonban ugy látszik, szerencsésebb napjuk volt, mert noha a tárgyalások még ma sem értek véget, azok menetéből, mint nekünk Bécsből jelentik, mégis azt lehet következtetni, hogy a felmerült differencziákat ki fogják egyenliteni s a kartellt nem fogják felmondani.

** **A magyar jelzálogbank** 3½%-os frankokra szóló községi kötvényeire tegnap nyitották meg Párisban az aláirást. Az első nap, mint onnan táviratozzák, sikerrel végződött, a mennyiben csaknem az egész összeget a kibocsátó bankok magánklienteléja fedezte.

KÖZLEKEDÉS.

() **A Bega-csatorna hajózhatóvá tétele.** Temesmegye tegnapi rendkivüli közgyülésén felolvasták a temesvári kereskedelmi és iparkamara emlékiratát, mely a miniszterelnökhöz, a földmivelési, kereskedelmi és pénzügyi miniszterekhez van intézve s a Bega-csatornának rendszeres hajózhatóvá leendő kiépitését sürgeti. A Délvidéknek életbevágó érdeke ennek a vizi utnak a létesitése s már három évtizeddel ezelőtt egy konzorczium, melynek tagjai közt voltak Türr tábornok is, Klapka György, Niámessny Mihály és mások, az országgyüléstől nyert engedélyt ezen munkálat végrehajtására, a mi azonban akkor, noha az összes tervek készen voltak, nem sikerült. A kamara most erélyesen felkarolta a fontos ügyet s emlékirataiban szépitgetés nélkül ecseteli a Délvidék gazdasági és kereskedelmi hanyatlását. melyet végső sorban egy olcsó és egyenes viziut teljes hiányának kell tulajdonitani. A zimonyi vonal kiépitése óta az egész keleti forgalom elterelődött Temesvárról s a sok uj helyi érdekü vasut se tudott e bajokon segiteni, mert ezeknek a drága üzemköltség következtében aránylag igen magas dijtételeik vannak, ugy, hogy Temesvár egész jelentősége hanyatlik. Felhozza az emlékirat, hogy mig a vasuti viteldij tonna-kilométerenkint 2·6 krajczár, addig a vizi uton ugyanez legfeljebb 0·5 krajczárt tesz, mesterséges vizi uton pedig 0·7 krajczárt. Mindezek daczára nem sikerült eddig a Bega-csatorna kiépitését megvalósitani, nyilván a költségek miatt, pedig ily áldozatokat az államnak nem kellene sajnálnia, mert ezek nyomában egy egész országrész fellendülése várható. Az 1894. évi XIV. t.-cz. ugyan kimondotta, hogy a Bega-csatorna állami feladatot képez, sőt az 1897. évi XXI. törvényczikk kötelességévé tette a kormánynak, hogy öt éven belül tegyen konkrét javaslatot e tárgyban; eddig azonban semmi nem történt, sőt a város folyamodására a földmivelési miniszter azt felelte, hogy a Bega-csatorna épitése csak az egész árvédelmi rendszer kiépitésével kapcsoklatban történhetik. Már pedig ez tiz millió költséget igényel, holott a hajózható csatorna létesitése alig kerülne két millióba s ennek a kamatai körülbelül kitesznek annyit, a mennyit most költenek évenként — hiába való módon — a csatorna fentartására. A kamara tehát kéri a két dolognak a különválasztását s kifejti, hogy a hajózásra azon a darabon, a hol nagy az árviz, uj csatornát lehetne ásni. Ugy, hogy a mostani kizárólag az árviz elvezetésére szolgálhatna. Az uj csatorna összeköthető lenne a tervezett budapest—szegedi Duna-Tisza csatornával s közvetlen összeköttetést teremtene a Fekete tengerig, a Délvidék gazdasági heyzetét pedig nagyban fellenditené. A kamara kéri a kormányt, hogy a Bega hajózhatóvá tételét mielőbb vegye komoly tárgyalás alá.

() **A gabona és őrlemények soronkivüli szállitása.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága közli, hogy a kereskedelemügyi miniszter engedélye alapján az üzletszabályzat 56. §. 4. pontja alatti általános határozmányoktól eltérőleg a Fiuméba, valamint általában a vámkülföldre rendelt gabonaszállitmányokat és őrleményeket soron kivül és első sorban fogja továbbittatni, mig a magyar bel- (Fiumét kivéve) és a magyar-osztrák forgalomban az azonnal el nem szállitható kocsirakományu teherárukra nézve (élő állatokat és romlandó árukat kivéve) a felvétel és szállitási határidő iránt az üzletszabályzat 55. §. 3. pontját fogja alkalmazni. A magyar kir. államvasutak igazgatósága közli továbbá, hogy ugyanezen miniszteri engedély alapján a dijszabásszerü rakodási határidőt mindazon árukra nézve, melyek a mindenkor érvényes dijszabási határozmányok szerint a felek által rakandók ki vagy be, kilencz nappali órára szállittatta le. Hogy a szállitó közönség ezen intézkedés terhét lehető csekély mérvben érezze, intézkedések történtek, hogy ott, a hol a felek kivánják, a ki- és berakást a fél költségére a vasut végzi. Ezen intézkedések ez évi julius 25-én lépnek életbe és visszavonásig maradnak érvényben.

() **Gyorsvonat megállása Bánhida állomáson.** A Budapest keleti pályaudvarról délután 1 óra 45 perczkor Fehring fele induló 1302. sz. gyorsvonat ez évi augusztus 1-től kezdve Bánhida állomáson utasok fel- és leszállása czéljából, délután 3 óra 8 perczkor feltételesen meg fog állani.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Julius 19. —

Gabonatőzsde.

A helyzet semmikép sem változott. Habár Amerika ma csupán ⅛ centtel olcsóbb, ugy a magyar, mint az ausztriai malmoknál a buzára való vételkedv abszolut nem javult és miután Budapesten most a malmok két harmada teljes munkaszünetet tart, nem csoda, hogy Magyarország idei buzatermésének értéknivóját tőzsdénk felemelni nem képes. Tekintettel arra, hogy Magyarország termése mennyiségre nézve a középeredményt alig fogja meghaladni és figyelembe véve azt is, hogy az utolsó hetek nem éppen kedvező időjárása a minőségnek határozottan ártalmára volt, el nem tagadható, hogy a mai árfolyamok nagyon is távol vannak attól, hogy gazdáinkat kielégitsék. De ezen — sajnos — mit sem változtathatni. Ha a budapesti piacz árai a külföldi paritást messze tulhaladják és ha biztosra vehető, hogy Szerbiából legalább egy félmillió és Romániából, nem ugy, mint egy helybeli lap nemrég irta tiz, hanem csak egy millió métermázsa bevitelünk lesz, akkor az államon van a sor, hogy malomiparunk erélyes támogatása, továbbá vám- és tarifapolitikai intézkedések által segitsen közvetlen és közvetve a magyar mezőgazdaságon. A tőzsdének megvannak a maga hibái, ott a mai szisztemák folytán hatalmas spekulánsok némelykor erőszakos árhullámzást előidézni képesek, de eléggé láttuk, hogy a mesterséges áralakulások, mihelyt azok a valóságos kinálat és valóságos kereslet viszonyainak meg nem felelnek, mihamarább meg is szünnek, mert már tul vagyunk azon, hogy az árakat egyes személyek diktálhassák.

A mai *készáruüzletben* mindössze csak 5000 mm. kelt el és pedig 5 krral olcsóbb árak mellett. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki:* 100 mm. 80·5 k. 9.55 frton, 100 mm. 79·7 k. 9.45 frton, 100 mm. 79·2 k. 9.45 frton, 200 mm. 78·5 k. 9.40 frton, 150 mm. 76·5 k. 9.40 frton, mind három hónapra.
Pestmegyevidéki: 50 mm. 81·2 k. 9.50 frton, 650 mm. 81 k. 9.60 frton, 250 mm. 80 k. 9.30 frton, 350 mm. 79 k. 9.45 frton, 1130 mm. 78·5 k. 9.12½ frton, 100 mm. 72·6 k. 8.25 frton, mind három hónapra.
Felsőmagyarvidéki: 250 mm. 80 k. 9.35 frton, három hónapra.
Bácskai: 900 mm. 72 k. 8.77½ forinton, három hónapra.
Uj buza. *Tiszavidéki:* 100 mm. 81 k. 9.35 frton, 100 mm. 80 k. 8.17½ forinton, mindkettő három hónapra.
Pestmegyevidéki: 500 mm. 80 k. 9.02½ frton, 100 mm. 77·5 k. 8.90 frton, 200 mm. 76·7 k. 8.70 frton, 300 mm. 76 k. 8.80 frton, mind három hónapra.
Rozs uj: 400 mm. 6,90 frton, 200 mm. 6.80 frton, 120 mm. 6.60 forinton.
Árpa: 120 mm. 5.92½ frton, 400 mm. 5.67½ forinton.
Zab: 200 mm. 5.50 frton.

A határidőüzlet: A forgalom ma meglehetős gyenge volt, mivel az «aktoratusok» számára nem volt semmi különös impulzus. Aránylag szilárd az ó-tengeri, mert egyrészt Bécs hetek óta ezen áruczikkből tetemes minőségeket fogyasztott és a Bécsbe való továbbitás mindig valamivel jobb árakat eredményez a budapesti usance kurzus paritásánál, továbbá szem előtt tartandó, hogy a vidéken a készáruhozatal rendkivül gyér, mert a tavalyi termésből maradt készletek már igen csekélyek. Buzára vonatkozólag még felemlitendő, hogy a tavaszi (áprilisi) kurzus az októberinél 27—28 krral drágábban jegyeztetik. — Köttetett;

Délelőtt.

Szokványbuza áprilisra 8.73, 8.70, 8.75 frton.
Szokványbuza októberre 8.42, 8.43, 8.41, 8.47, 8.44 frton.
Szokványrozs októberre 6.76, 6.77, 6.75, 6.80, 6.76 forinton.
Tengeri juliusra 4.72, 4.70 frton.
Tengeri augusztusra 4.75, 4.77 frton.
Tengeri 1900. májusra 4.75, 4.77, 4.74 forinton.
Szokványzab októberre 5.49, 5.50, 5.46, 5.47 frton.
Káposztarepcze augusztusra 12.25, 12.20 frton.

Déli 1 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza áprilisra	frt	8.73—8.75
Szokványbuza októberre	frt	8.43—8.45
Szokványrozs októberre	frt	6.76—6.77
Tengeri juliusra	frt	4.70—4.72
Tengeri augusztusra	frt	4.76—4.77
Tengeri 1900 májusra	frt	4.74—4.76
Szokványzab októberre	frt	5.47—5.48
Repcze augusztusra	frt	12.20—12.30

Délutáni forgalom.

Délután korlátolt forgalom mellett nyugodt hangulat uralkodott. — Köttetett;
Szokványbuza októberre 8.45—8.42 frtig.
Szokványrozs októberre 6.78—6.75 frtig.

Délután 4 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak.

Szokványbuza októberre	frt	8.42—8.43
Szokványrozs októberre	frt	6.75—6.76
Tengeri augusztusra	frt	4.76—4.78
Tengeri 1900. májusra	frt	4.74—4.76
Szokványzab októberre	frt	5.47—5.48
Káposztarepcze augusztusra	frt	12.20—12.30

Terménytőzsde.

Terményekben ma sem jött létre, kötés. Az irány nem változott.

Értéktőzsde.

Ma az érdeklődés tárgya, mondhatnók, csupán az osztrák hitelrészvény volt. A külföldi tőzsdék tegnapi magasabb esti jegyzései kapcsán osztrák hitelrészvények mindjárt kezdetben magasabb árfolyammal kerültek forgalomba s aztán az itteni spekuláczió tetemes vásárlásai következtében, noha a bécsi arbitrage jelentékeny eladásokat tett, folytonosan emelkedtek, ugy, hogy ma 3½ forinttal javultak. Ezt azonban nem tarthatták meg mindvégig s zárlat felé az üzlettelenség miatt ½ frttal lemorzsolódtak. A többi értékek el voltak hanyagolva s az osztrák-magyar államvasut és a budapesti közuti vasut részvényeit a tegnapi jegyzésekhez képest olcsóbban adták. Berlinben a kamatláb 4 százalékra emelkedett, a mi a befektetési piaczot és különösen a magyar koronajáradék árfolyamát kedvezőtlenül befolyásolta.

Előtőzsde.

Az előtőzsde szilárd irányzatot követett ugyan, de csak osztrák hitelrészvényekben volt némi forgalom tegnaphoz képest 1 frttal magasabb árfolyamon. Osztrák-magyar államvasutak gyengültek. Közutiak ismét 1 frttal csökkentek. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 378.90—379.60-ig, magyar hitelbank 387.75—388-ig, osztrák-magyar államvasut 345.10—345.75-ig, rima-murányi vasmü 312—312.75-ig, közuti vasut 370.50—371-ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 379.50—379.60, magyar hitelbank 387.75—388.—, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 258.50—259.—, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.50—101, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 245.75—246.—, osztrák-magyar államvasut 345.20—345.30, déli vasut 74.75—75.—, rimamurányi vasmü 311.75—312.—, magyar koronajáradék 96.50—96.60, közuti vasut 370.——370.50, városi villamos vasut 215.——215.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén igen élénk forgalom fejlődött ki osztrák hitelrészvényekben, melyek emelkedőárfolyamon nagy tételekben vásároltattak. Magyar jelzálogbankrészvények szintén javultak. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 379.80—381.90-ig, magyar hitelbank 387.75—388.25-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 258.50, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 245.50—246.75-ig, osztrák-magyar államvasut 344.80—345.50-ig, rimamurányi vasmü 311.75—312-ig, közuti vasut 370.25—371-ig. — Helyi értékekben köttetett: Ganz-féle részvények 1875—1860.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 381.50—381.60-ig, magyar hitelbank 387.75—388.—ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 258.50—259.—, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.50—101.—ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 246.75—247.—, osztrák-magyar államvasut 344.75—345.—ig, déli vasut 75.——75.50-ig, rimamurányi vasmü 312.——312.50-ig, magyar koronajáradék 96.50—96.60, közuti vasut 371.——371.50-ig, városi villamos vasut 215.——215.50-ig.

Prämium-üzlet: Dijbiztositások: osztrák hitelrészvényben holnapra 3.——4.— frt, nyolcz napra 7—8 forint, augusztus végére 12—14 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsde csekély forgalom mellett nyugodt volt. — Köttetett: Osztrák hitelrészvény 381.40—381-ig.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 381.——381.10, magyar hitelbank 387.75—388.—, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 258.50—259.—, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.50—101.—, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 246.75—247.—, osztrák-magyar államvasut 345.10—345.25, déli vasut 75.——75.25, rimamurányi vasmü 311.75—312.—ig, magyar koronajáradék 96.50—96 60-ig, közuti vasut 371.——372.—ig, városi villamos vasut 215.——215.50-ig.

Sertés kereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, julius 19. *A*) Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendü: Öreg nehéz —.—kr. Öreg közép 42—42½ kr. Fiatal nehéz 43½—44 kr. Fiatal közép 44½—45 kr. Fiatal könnyü 45—46 kr. II. *Magyar szedett*: Nehéz —.— kr. Közép —.— kr. Könnyü —.—.— kr. III. *Romániai*: Nehéz —.— kr. Közép —.— kr. Könnyü —.— kr. IV. *Romániai eredeti* (Sjachl): Nehéz —.— kr. V. *Szerbiai*: Nehéz 44½—45 kr. Közép 44—44½ kr. Könnyü 44—45 kr.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra krajczárokban értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: 1899. év julius 17. napján volt készlet 42.317 db, 1899 julius 18. napján felhajtatott 276 db, julius 18. napján elszállittatott 265 drb, julius 19. napjára maradt készletben 42 328 drb. A hizott sertés üzletirányzata: csendes.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferenczvárosi petroleum-rakodónál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése julius 18-án. Előző napról visszamaradt 190. Uj felhajtás 731, összes felhajtás 921. Budapesti fogyasztásra elszállittatott 662, eladatlanul visszamaradt 259. Napi árak: 120—180 kilogr. sulyban 43—44½ kr.-ig. 220—286 klg. sulyban 43—44½ kr.-ig. 320—380 klg. sulyban 42—44 kr.-ig. Öreg nehéz 40—42 kr.-ig. Malaczok —.— kr.-ig. A vásár hangulata élénk volt.

Gabona forgalmi kimutatás.

A m. kir. központi statisztikai hivatal kimutatasa az 1899 évi julius hó 17-én esti 6 órától julius 18-án esti 6 óráig *Budapestre* vasuton és hajón érkezett s innen elszállitott gabonaküldeményekről és a budapesti fővámhivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről:

Az áru megnevezése	Érkezett vasuton	Érkezett hajón	Érkezett együtt	Elszállittatott vasuton	Elszállittatott hajón	Elszállittatott együtt
	métermázsa					
a) helyi forgalomban						
buza	1630	—	1630	—	—	—
rozs	203	—	203	—	—	—
árpa	—	—	—	—	—	—
zab	82	—	2	82	1570	1572
tengeri	—	—	—	351	11471	11822
összesen	1915	—	1915	353	13041	13394
b) átmeneti forgalomban						
buza	—	—	—	—	—	—
rozs	—	—	—	—	—	—
árpa	—	—	—	—	—	—
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
összesen	—	—	—	—	—	—

c) a fővámhivatalnál előjegyeztetett

Az áru megnevezése	A visszkivitel czéljából valóbehozatalra előjegy. mennyiség métermázsákban	Az áru megnevezése	A visszkivitelre előjegyzett mennyiség métermázsákban
buza	2528	buzaliszt	2821
rozs	143	rozsliszt	—
árpa	—	árpaliszt	—
összesen	2671	összesen	2821

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, julius 19. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Egyrészt a tegnapi külföldi esti tőzsdékről érkezett kedvező jelentések, másrészt a bányaértékek folytonos emelkedése következtében a mai előtőzsdén határozottan barátságos hangulat uralkodott, noha a forgalom meglehetősen szük mederben mozgott, kivévén az osztrák hitelrészvényeket, melyek iránt azért nyilvánult ma élénkebb érdeklődés, mert ujra felmerült az a hir, hogy az osztrák hitelintézet szoros viszonyba lép a Siemens és Halske czéggel. Ma a dohányrészvényekben is jobb forgalom volt s ezért emelkedő irányzatot követtek. Valuták nem változtak.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 379.50, magyar hitelbank 388.—, anglo-bank 151.75, unionbank 313.—, Länderbank 241.75, osztrák-magyar államvasut 345.—, déli vasut 75.25, alpesi bányarészvények 241.40, rimamurányi vasmü 312.—, török sorsjegyek 63 40.

A *déli tőzsde*, miután Berlinből kedvező irányzatot jeleztek, szilárdabb árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 380.—, magyar hitelbank 388.—, Länderbank 241.75, union-bank 313.—, anglo-bank 152.—, bankegyesület 272.—, tramway-részvények 469.—, osztrák-magyar államvasut 345.25, déli vasut 75.25, elbavölgyi vasut 259.50, északnyugati vasut 245.—, dohányrészvény 144.50, alpesi bánya-részvények 241.50, rimamurányi vasmü 312.—, prágai vasipar 1288.—, májusi járadék 100.50, magyar korona-járadék 96.50, török sorsjegyek 63.50, német birodalmi márka 58.93.

Később osztrák hitelrészvények kedvező berlini jegyzések hatása alatt gyorsan emelkedtek.

A *délutáni magánforgalomban* a déli tőzsde zárlata után maradt: Osztrák hitelrészvény 380.50, magyar hitelbank 388.—, angol-osztrák bank 151.75, bankegyesület 272.50, Unionbank 313.—, Länderbank 242.—, osztrák-magyar államvasut 345.—, déli vasut 75.25, elbavölgyi vasut 259.50, északnyugati vasut 245.50, török dohányrészvény 143.75, rima-murányi vasmü 312.—, alpesi bányarészvények 241.40, májusi járadék 100.40, magyar koronajáradék 96.45, török sorsjegy 63.30, német birodalmi márka készpénzen 58.93, Napoleon arany 9.55½.

Bécs, julius 19. (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os aranyjáradék 119.—, tiszai és szegedi kölcsönsorsjegy 138.25, magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.50, magyar kel. vasut áll. kötvény 120.—, magyar leszámitoló- és váltób.-részvény 258.—, magyar kereskedelmi bank 1424, magyar koronajáradék 96.45, 4%-os magy. földtehermentesitési kötv. 94.50, magyar hitelbank-részvények 388.—, magyar nyeremény-k.-sorsjegy 160.50, kassa-oderbergi vasut-r. 186.—, rimamurányi vasmü 311.—.

Bécs, julius 19. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2%-os papir-járadék 100.40, 4%-os osztrák aranyjáradék 119.20, 1860. sorsjegy 139.—, osztrák hitelsorsjegy 197.—, angol-osztrák bank 151.75, bécsi Bankverein 272.50, osztrák-magyar bank 909.—, déli vasut részvény 75.25, dunagőzhajózás társulat 395.—, dohányrészvény 143.75, cs. és kir. vert arany 5.68, német bankváltók 58.90, 4·2%-os ezüstjáradék 100.25, osztrák koronajáradék 100.35, 1864. sorsjegy 194.75, osztrák hitelintézeti részvény 381.13, union-bankrészvény 313.—, osztrák Länderbank 241.50, osztrák-magyar államvasut 345.13, elbavölgyi vasut 259.50, alpesi részvények 241.30, 20 frankos arany 9.55, londoni váltóár 120.67, bécsi Tramway 468.—. Szilárd.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, julius 19. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Minthogy buzditó tudósitások egy külföldi piaczról sem érkeztek, a mai előtőzsde kedvetlen hangulattal nyilt meg. Később az irányzat nagyobb kinálat miatt ellanyhult. — Köttetett: *buza* őszre 8.57, 8.48, 8.52 frton, *rozs* őszre 7.03, 6.97, 7.— frton, *zab* őszre 5.77, 5.75, 5.76 frton, *tengeri* szeptember—októberre 5 12, 5.13 frton, *repcze* augusztus—szeptemberre 12.40—12.50 frton jegyez.

Délután a határidőüzlet csendes volt és az árfolyamok nem változtak. Buza és rozs végül 5 krajczárnyi hanyatlást tüntetett fel, mig zab 3, tengeri 4, repcze 5 krajczárral jegyzett alacsonyabban, mint tegnap este. Köttetett: buza őszre 8.50, 8.49 és 8.52 frton, rozs őszre 6.98—6.99 frton, tengeri szeptember—októberre 5.11 frton, tengeri 1900. évi május—juniusra 5.05 frton. Jegyeztek továbbá: zab őszre 5.76—5.78 frton, repcze augusztus—szeptemberre 12 40—12.50 frton. A készárupiaczon gabonanemüek igen lanyhák voltak és buza a gyengébb kinálat daczára 25—30 krral olcsóbb volt mint szombaton, mig rozs 15—20 krral csökkent. Zab és tengeri csak 10 krral lett olcsóbb. Eladatott: morvavölgyi 78 kilós ó-buza 9.70 frton Bécsben, felsővidéki 76 kilós 8.70 frton Léván, 1000 mm. 77 k. uj bánsági 8.— frton, azonnali szállitásra Galtáján, 78 k. felsővidéki 8 85 frton Szereden, 78 k. 8.80 frton és 77—78 k. juliusi szállitásra 8.75 frton N.-Szombatban, uj rozs bácsvidéki, prima, azonnali szállitásra 7.40 frton Bécsben, morvavölgyi 7.40 frton és déli vasuti 7.30 frton, azonnali szállitásra Bécsben, 7.20 frton Pozsonyban, 74 k. 7.10 frton N.-Szombatban, 6.85 frton azonnali és 6.80 frton juliusi szállitásra között.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, jul. 19. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A nyugoti tőzsdék és a bécsi tőzsde szilárdságának befolyása alatt az itteni tőzsde forgalma megélénkült. Vas- és szén-részvények véleményvásárlások következtében emelkedtek. Bankok közül csak hitelrészvény volt magasabb és élénkebb Bécsre. Svájczi vasutak emelkedtek. Magánkamatláb 4%.

Berlin, julius 19. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 238.40, osztrák-magyar államvasut 147.25, osztrák déli vasut 33.75.

Frankfurt, julius 19. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 238.20, osztrák déli vasut 33.70. Csendes.

Hamburg, julius 19. (Zárlat.) Osztrák aranyjáradék 100.50, osztrák ezüstjáradék 99.75, osztrák hitelrészvény 238.10, osztrák 1860-as állami sorsjegy 147.50, osztrák-magyar államvasut 146.75, osztrák déli vasut 33.65, olasz járadék 94.—. Csendes.

Páris, jul. 19. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tőzsde arra a londoni hirre, hogy a Transzvál-konfliktust nemsokára el fogják simitani, kedvező hangulatu volt. Különösen aranybányarészvények emelkedtek. Csak franczia járadék hanyatlott kissé, mert a tőkék nagyobbrészt az ipari értékek felé fordultak. Az üzlet kissé elgyengült.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os franczia járadék 101.—, 3½%-os járadék 102.55, törleszthető járadék 100.20, magyar aranyjáradék 100.05, osztrák aranyjáradék 102.—, olasz járadék 93.20, török dohányrészvény 314.—, Banque de Paris 1060.—, ottomán bank 554.—. Bágyadt.

London, julius 19. (Megnyitás.) 2¾%-os angol consol 106¾.

London, julius 19. (Zárlat). Osztrák déli vasut 7.—, ezüst 27⅝, angol consol 107.—, uj spanyol járadék 58⅞, olasz járadék 92⅜, 4%-os rupia 66.—, Canada Pacific-vasut 99⅝. Magánkamatláb 3¾%. Szilárd.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Trieszt, julius 18. *Czukor* gyenge, készáru 14¾—15.— forint, október—deczemberre és november—márcziusra 13¾—14 frt.

Prága, julius 19. *Nyersczukor* Aussigban azonnal átvéve 13.55 frt, október—deczemberre 12.57 frt; finomitott készáru Prágában 36.— forint.

Hamburg, julius 19. *Nyersczukor* juliusra 10.57, augusztusra 10.62, szeptemberre 10.52, októberre 9.67, novemberre 9.50, deczemberre 9.55 márka 50 kilonkint.

Hamburg, julius 19. *Kávé* szeptemberre 27¼, deczemberre 28¼, márcziusra 29, májusra 29½ fillér fontonkint.

Hamburg, julius 17. *Petroleum* helyben 6.70 forint. Szilárd.

Boroszló, julius 19. Buza 15.90, 15.80, rozs 14.20, zab 13.20, szesz (50-es) juniusra 61.20, (70-es) 41.20, tengeri 12.75.

Berlin, julius 19. Szesz 41.60.

Stettin, julius 19. Szesz 41.30.

Köln, julius 19. Olaj 51.50.

Páris, julius 18. *Nyersczukor* 34.——34.75, fehér czukor folyó hóra 36.62½, augusztusra 36.62½, szeptemberre 31.75, október—januárra 29.62½, finomitott készáru 106—106.50 frt.

London, julius 19. (*Gabonapiacz.*) Az irányzat általában lanyha. Buza, tengeri, zab, liszt és magyar liszt 3—3 p.-vel alacsonyabb. Vidéki piaczokon 6 p.-vel alacsonyabb. Városi liszt 23 sh. — 28 sh., repczeolaj 23 sh., tengeri 18 sh. 9 p. (eladók). Behozatal mult hétfő óta: zab 50.000 quarter. Az idő pompás.

Liverpool, julius 18. Orosz buza 2 pennyvel és amerikai tengeri ½ pennyvel olcsóbb. Liszt változatlan.

Bréma, julius 18. *Petroleum* helyben 6.80.

Havre, julius 19. *Kávé* folyó hóra 32¾, négy hónapra 33½ frank.

Páris, julius 18. *Buza* folyó hóra 20.40, augusztusra 20.60, augusztus—szeptemberre 20.80, szeptember—deczemberre 21.—, állandó; *rozs* folyó hóra 13.65, augusztusra 13.75, augusztus—szeptemberre 14.—, szeptember—deczemberre 14.30, nyugodt; *liszt* folyó hóra 44.90, augusztusra 44.70, augusztus—szeptemberre 43.75, szeptember—deczemberre 28.65, állandó; *repczeolaj* folyó hóra 51.—, augusztusra 51.25, augusztus—szeptemberre 52.—, szeptember—deczemberre 52.75, nyugodt; *szesz* folyó hóra 43.75, augusztusra 43.75, augusztus—szeptemberre 38.—, szeptember—deczemberre 37.—, állandó. — Idő: felhős.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

A központi vásárcsarnok árai. (Magánjelentés.) A mai forgalom lanyha volt. A hus ára változatlan, ellenben a baromfi, tojás es a hal drágább lett. A marhahus elejét 52 kr, hátulját 56 kr, rostélyost 60 krért mérték a huskereskedők, legalább 5 kilós vételeknél.

A mai detailárak ezek:

Husféle. Marhahus eleje 72, leveshus 76, rostélyos, felsál, hátszin fartő 80, marhanyelv 72, vesepecsenye 90, tisztitva 2.—, növendékhus eleje 44, hátulja 52 kr, borjuhus 72, szegye, lapoczkája 80, czombja 90, szelet 100 kr, sertéshus 68, czombja, lapoczkája 72, karaj és nyulpecsenye 80, nyers sonka 68, prágai sonka 95 kr kilója, zsir 62 kr, háj 58 kr kilója, olvasztani való szalonna 56 kr, ludzsir kilója 1 frt 25 kr.

Baromfi: Idei csirke darabja 50 krajczár, tyuk 80 kr, pulard 75 kr, hizott kacsa 160 kr, hizott lud 2.80 frt.

Leölt és tisztitott baromfi: Csirke 55 kr, pulárd 80 kr, lud 220 kr, kacsa 120 kr darabja.

Tojás: Tojás nagyobb 44 darab 100 kr, kisebb 9 db 20 kr, teatojás 7 db 20 kr.

Hal. Ponty 70 kr, csuka 70 kr, harcsa 88 kr, süllő 60 kr, apró kevert hal 35 kr, viza 110 kr, tok 120 kr, kecsege 2.— frt, tengeri hal 2 frt — kr, tengeri rák kilója 2 frt 40 kr, édesvizi rák darabja 12 krajczár.

Különlegesség: Alma kilója 24 kr, idei körte kilója 36 kr, dió kilója 24 kr. Cseresznye kilója 25 krajczár, meggy 26 kr, ribizli literje 10 kr, baraczk kilója 36 kr, sárga dinnye darabja 1 frt 20 kr, görög dinnye darabja 1 frt 30 kr, idei tengeri 5 drb 10 kr. Teavaj 1 forint 20 krajczár, parasztvaj 95 krajczár, tejföl literje 26 kr, édes turó 22 krajczár kilója, idei burgonya 4 kr, idei zöldborsó literje 12 kr, idei zöldbab kilója 10 kr, idei tök darabja 15 kr, idei saláta-uborka darabja 8 kr, befőzni való uborka 100 darab 60 krajczár, sampion-gomba 3 darab 10 kr, idei kalarábé darabja 2 kr, őz czombja 3 frt, gerincze 6 forint.

Terményüzleti tudósitás.

Szeged, julius 19. (Az *Egyetértés* tudósitása.) *Zsiradék-áruk.* Változatlan. Nehéz 3/100-as táblaszalonna 100 kilogr. 46—47.— frt, könnyü 4/100-as tábla szalonna 100 kilogramm 45—46.— forint, füstölt tábla szalonna 100 kilogramm 48—49.— forint, szegedi pörkölt szalonna 100 kilogramm 46—47.— forint, stráf-szalonna 100 kilogramm 40—41.— forint, háj névleg 100 kilogramm —.— forint, zsir 100 kilogramm 50—51.— frt.

Szalámi. Mai jegyzés 100 kilogrammonkint 140.— forint.

Paprika. A hozatal csekélysége miatt az árak folyton szilárdak. — Legfinomabb paprika 100 kilogramm 75—85.— forint, finom paprika 100 kilogramm 58—65.— forint, középfinom paprika 100 kilogramm 45—50 forint, kereskedelmi paprika 100 kilogramm 15—30 forint, csöves (uj) paprika 100 kilogramm 45.— frt.

Tarhonya. Változatlan Legfinomabb tojásos 100 kilogramm 22—25 forint, fehér, tojás nélkül 100 kilogramm 16—18.— forint, barna, tojás nélkül 100 kilogramm 14—15.— forint.

Gyékény. Változatlan. Finom, sürü gyékény 100 darab 28—65 forint, félsürü gyékény 100 darab 18—20 forint, könnyü 100 darab 9—11 frt.

Gabona-üzlet.

Szeged, julius 19. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Buza 8.10—8.20 frt. Rozs 6.20—6.25 frt. Árpa 5.40—5.60 frt. Uj tengeri 4.80—5.— frt. Bab 6.10—6.20 frt. Köles 4.40—4.60 frt. Repcze 12—12.10 frt.

Szerkesztői üzenetek.

N. O. *Pozsony.* Kérjük sziveskedjék ujból beküldeni a kérdéses tudósitást, mely érthetetlen módon elveszett a szerkesztőségben.

T. J. *Budapest.* Csak olyan könyvekről emlékszünk meg, a melyeket nekünk beküldenek.

P. M. *Tornaalja.* A felső kereskedelmi iskolák tanári képesitő oklevelüket a budapesti és kolozsvári egyetemmel kapcsolatban *középiskolai tanárvizsgáló bizottságok* előtt letett vizsgálat alapján nyerik. Ha a gimnáziumi vagy reál-

iskolai érettségesek a kereskedelmi szakban óhajtanak képesitést nyerni, ugy legczélszerübb, ha „kereskedelmi egyévi szaktanfolyam“ elvégzése után mennek az egyetem-, illetőleg a müegyetemre. Ha középkereskedelmi iskolát vagy kereskedelmi akadémiát végzettek, ugy a kivánt egyetemi két évi tanfolyamban mint rendes hallgatók csak érettségi bizonyitvány alapján vehetnek részt; ha a kereskedelmi iskola elvégzése előtt 4 gimnáziumi vagy reáliskolai osztályt elvégeztek, ugy a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 1893. évi april hó 14-én 15.719 sz. a. kelt elvi jelentőségü határozata alapján, a főgimnázium (görög pótló tantárgyakkal), vagy reáliskola VIII. osztályából az V., VI. és VII. osztály eltérő tananyagára is kiterjeszkedve, a VIII. o.-ból magánvizsgálatot, s ennek alapján érettségi vizsgálatot tehetnek.

Ily módon az előkészületi idő, a gyakorlatban töltendő idő figyelembe vételével teljesen megfelel a középiskolai tanároktól követelt 4 évi tanfolyamnak. A magyar nyelvet és irodalmat, a német nyelvet és irodalmat, a mennyiségtant, a történelmet, földrajzot, természettant és vegytant csakis azok tanithatják, kik a reáliskolai vagy gimnáziumi tanárságra képesitve vannak. A kereskedelmi és váltójogot, a nemzetgazdaságtant, a pénzügy-ismét és nemzetközi jogot csak jogtudorok, vagy az államvizsgálatokat letett jogvégzett egyének adhatják elő, kik a neveléstani tárgyakat a bölcsészeti karnál hallgatni kötelesek. A kereskedelmi számtan, könyvvitel, kereskedelemisme, kereskedelmi levelezés, az áruisme és iparmütan tanárainak képesitése szintén a középiskolai tanárok képesitésére rendelt bizottságra van ruházva. E bizottsághoz az emlitett tantárgyak vizsgálatára külön bizottsági tagok vannak kinevezve. A vizsgálat, mint általában a tanári vizsgálatok, négy részből áll: házi és zárt dolgozatoból, szóbeli vizsgálat és próbaelőadásból. A vizsgálat *30 frt dija* a kultuszminiszteriumnak 1892. évi 51.431. sz. a. kelt rendelete értelmében két részletben fizetendő: a vizsgálatra bocsátáskor és a szóbeli vizsgálat előtt mindig az illetékes adóhivatalnál. A kereskedelmi iskolák szaktárgyai 3 csoportra vannak osztva, és pedig: könyvvitel, kereskedelmi isme és levelezés; mennyiségtan és kereskedelmi számtan; áruisme, vegyi és mechanikai iparmütan. Állami segélyt kaphat, ha nem is oly feltételek alatt. De ezeket a föltételeket a kultuszminiszter határozza meg. Segélyért csakis a kultuszminiszterhez fordulhat.

Tanitó. Kérését a szakreferensnek adtuk át. Addig türelmet kérünk.

D. Gy. *Báziás.* A leghatározottabban önnek van igaza. Nemcsak a magánéletben, hanem a nagy nyilvánosság előtt is bátran kikelhet az ellen, ha látja, hogy a magyarság ügye nem abban a mederben halad, a melyben haladnia kell. Söt tovább megyünk: nemzeti kötelességet teljesit, a mikor ezt az eljárást követi. Ha felvilágositásunk önt megnyugtatja, szivesen szolgáltunk vele.

Agraria. A társaság hivatalosan még nem alakult meg s igy hivatalos helyisége nincs is még. A tanyarendszeres haszonbérletre vonatkozó ajánlat azonban már a kormánynál van, s ha a társaság megalakul, azt minden esetre közzé fogják tenni.

K. J. *Szamosujvár.* Tudomásunk szerint nem feledkezett meg az egyházról sem.

M. L. *Nagy-Herestyén.* Jókai soha egy sort se irt eredetileg német nyelven. Megtörtént, hogy egyidejüleg jelent meg egy-egy regénye magyar és német nyelven, de mindig más forditotta azt le.

Felelős szerkesztő: ***Dienes Márton.***

Tulajdonos és kiadó:

„Egyetértés“ Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.

Kivonat a hiv. lap julius 19. számából

Árverések a fővárosban. *Pacholek* Károly 7130 frtra becs. ingós. julius 20. VIII. ker. üllői-ut 46. szám. *Polatsek* Etel 2388 frtra becs. ingós. julius 21. VIII. ker. kerepesi-ut 23. szám. *Löwi* Antal 260 frtra becs. ingós. julius 30. VI. ker. Teréz-körut 29. szám. Dr. *Jeftics* Boldizsár 1848 frtra becs. ingós. julius 20. IV. ker. kecskeméti-utcza 5. szám. *Sorger* Lipót 2216 frtra becs. ingós. julius 22. VIII. ker. kálvária-tér 19. szám. *Hegedüs és Székely* 4344 frtra becs. ingós. julius 20. VIII. ker. József-utcza 54. szám. *Weisz* Adolf 538 frtra becs. ingós. julius 20. VII. ker. Jósika-utcza 11. szám. *Stöhr* Károly 1921 frtra becs. ingatl. augusztus 12. V. ker. alkotmány-utcza 22. szám.

Árverések a vidéken. *Politzer* Mór 5760 frtra becs. ingós. augusztus 2. Bottyán. (Vácz.) *Váradi* J. és fia 385 frtra becs. ingós. julius 21. Ujpest. *Polcz* Albert 11.748 frtra becs. ingós. augusztus 2. Kolozsvár. *Kovacsovics* János 2232 frtra becs. ingatl. augusztus 26. Battonya. *Rába* László 25.000 frtra becs. ingatl. augusztus 17. M.-Szalka. *Mikula* Gáspár 7000 frtra becs. ingatl. augusztus 14. Ujfalu. (Nezsider.) *Kriván* Mihály 45.000 frtra becs. ingatl. október 14. Palota. (Nagy-Lak.) *Turlea* Juon 2436 frtra becs. ingatl. augusztus 2. Alvincz. (Gyulafehérvár.) *Zechmeister* Károly 2220 frtra becs. ingatl. julius 27. Kishőflány. (Kis-Marton.) *Nemsits* Gizella 3240 frtra becs. ingós. julius 29. Buziás. *Szakáll* József 8900 frtra becs. ingatl. augusztus 19. Fülek. *Horváth* Erzsébet 23.329 frtra becs. ingatl. augusztus 21. Kassa. *Luby* Géza 30.000 frtra becs. ingatl. szeptember 4. Fehér-Gyarmat. *Talabér* Kálmán 4528 frtra becs. ingatl. október 11. Kaposvár. *Krumpek* Anna 8000 frtra becs. ingatl. augusztus 2. Békásmegyer. (Budapest.) *Susa és Nedelko* 5816 frtra becs. ingós. julius 20. Szent-Endre. *Albrecht* Lajos 1362 frtra becs. ingatl. augusztus 8. Kispest. *Lónyay* Géza 30.000 frtra becs. ingatl. augusztus 29. Beregszász. *Mladoniczky* Jenos 8000 frtra becs. ingatl. augusztus 21. Korpona.

Napirend 1899. julius 20.

Naptár: Csütörtök, julius 20. Róm. kath. Illés pr. — Prot. Illés — **Görög-orosz:** (julius 7.) Mal. Tamás. — **Zsidó:** Matoth. 12. — **Nap kél:** 4 óra 7 perczkor reggel, **nyugszik** 7 óra 32 perczkor este, **Hold kél:** 4 óra 34 perczkor délután, **nyugszik:** 12 óra 56 perczkor éjjel.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A miniszterelnök fogad délután 4—5-ig.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor.

Az igazságügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A nemzeti muzeum: természeirajzitára nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig. — Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

Egyetemi könyvtár nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Nemzeti szalon kiállitása (Ferencziek-tér 9. sz.) nyitva reggel 9-től, esti 9-ig. Belépődij 20 kr.

Tavaszi nemzetközi tárlat városligeti müesarnokban nyitva délelőtt 9 órától, délután 6 óráig. Belépődij 50 kr.

Iparmüvészeti muzeum és az iparmüvészeti társulat állandó bazárja az üllői-uton hétfő és péntek kivételével naponkint 9—1-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva 9—1-ig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig.

A „Hodoló diszfelvonulás“ Eisenhut Ferencz óriási körképe látható Városliget, Andrássy ut végén, reggel 9-től este 6 óráig. Belépő dij 50 kr., gyermekjegy 30 kr.

Az 1848—49-iki szabadságharczi emlék-gyüjtemény és Kossuth-muzeum: Stefánia-ut 51. sz. a. délelőtt 9—11-ig.

Az iparmüvészeti muzeum könyvtára nyitva este fél 7-től fél 9-ig.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 3 órától 5-ig.

Magyar kereskedelmi muzeum. Állandó kiállitás: kereskedelem történeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban, d. e. 9—12-ig és délután 3—6-ig. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott 9 órától d. u. 2-ig. — Magyar házi ipar központi bazár kerepesi-ut 22. sz. I. emelet d. e. 9-től déli 1 óráig és d. u. 3-tól esti 7 óráig. Tudakozó Iroda és nyilvános szakkönyvtár Kerepesi-ut 20. sz., I. em. d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 9—12-ig.

Technologiai iparmuzeum nyitva d. e. 9 órától 1-ig d. u. 3-tól 5-ig.

M. kir. mezőgazdasági muzeum. Városliget, Széchenyi-sziget, történelmi épületcsoport. A gyüjtemények a hétfő napok kivételével, megtekinthetők naponkint d. e. 10 órától 1 óráig és d. u. 3 órától 5 óráig. A látogatás ingyenes

IDEGENEK NÉVSORA.

Hungária szálloda. Bliss F. csal. és kisérete New-York. Masrachi L. Salonique. — Bisspink C. Amsterdam. — Dirix L. Brüssel. — Szalay L. Steinamauger. — Halve R. Drezda. — Dante C. Tarin. — Hendl O. Berlin. — Cahn P. Berlin. — Bruck F. Breszlaau. — Drummont A. Scotland. — Lázár M. N.-Várad. — Heller G. Pozsony. — Bock O. Lupvigsburg. — Hölfle W. Chemnitz. — Verhnigon L. Gand. Richeri P. Hermann H. Berlin. — Kédes E. Vált I. N.-Várad. — Mannsfeld P. Arad. Spalek E. Tessen. — Drez H. Demel H. Kailich F. Klostermayer C. Neurath P. Becs.

Metropol szálloda. Br. Massburg S. Szentes. Dr. Nagy I. Turkeve. Dr. Kovacs J. Csongrád. — Nattland J. Békés. Kajári F. és neje Turkeve. Dr. Weisz Gyula Eger. — Stokovish Vrktor Vecse. Szabados J. Csongrád. Dr. Halász I. Kolozsvár. — Stug J. és neje Debreczen. — Wahle N. Bécs. Deutsch L. Sopron. — Hemes K. A-Pel. — Becker J. Alvincz. Winter H. Bécs. — Rohn I. Miskolcz. — Schraider Gy. Weiner K. Bécs. Gergendas A. Szarvas.

Pannonia szálloda. Szentirengy B. Beiruth. — Kosz F. Bosen Bilitz V. Eger. — Wemreb M. Lemberg. — Wappler M. Drezda. Botteri G. Zára. Mertz G. Brünn. — Papp G. Sorda. — Czibulva G. Pinczeh Naganyi M. Kovacs. — Nettey N. Mucsa. — Szabó C. Cs.-Szereda. Kovacs J. N.-Károly. — Bojdau L. Miskolcz. — Bleyer J. Kenderes. — Várady G Szeged. — Cekovic L. Loffler M. Bécs.

Ifj. Máyer József Erzsébet királyné szállodája. Köllner Gy M.-Sziget. — Spiriter K. Krakou. — Moran G. Bukarest. — Czolevl K. Gyula. — Frogan M. Bécs. — Szevics. P. Belgrad. — Ilomoro E. Szatmar Friedlender D. Bécs. — Vendel K. Győr. — Kovács A. Czedled. — Btank A. Pozsony. — Vihg S. Diószeg. — Fehér L. Komárom. — Szabó Z. N.-Körös. — Hosszu G. Kecskemét. — Spistial A. Kassa.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ. Az Opera szeptember 15-ig zárva marad.

NÉPSZINHÁZ. A szinház augusztus 15-ig zárva marad.

VÍG-SZINHÁZ. A szinház augusztus 31-ig zárva marad.

VÁROSLIGETI SZINKÖR. Igazgató Feld Zsigmond. Budapest, 1899 julius 20 án. Először: **A titkár ur.** Bohózat 3 felvonásban. Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ. A szinház augusztus 31-ig zárva marad.

MAGYAR SZINHÁZ. A szinház augusztus 19-ig zárva marad.

KISFALUDY SZINHÁZ Budapest, 1899 julius 20 án. **Sulamith** Jeruzsálem leánya. Opera 4 felvonásban. Kezdete 7½ órakor.

BUDAI SZINKÖR. Budapest, 1899 julius 20-án. **Dr. Szeleburdi.** Bohózat 3 felv. Kezdete 7 órakor.

Fővárosi nyári szinház játékrendje: *Pénteken* (először) Singer-gyár. *Szombaton* (másodszor) Singer-gyár. *Vasárnap* d. u. A baba, este (harmadszor) Singer-gyár.

Éjjel-nappal nyitva.
THE ENGLISH BAR
36206 **Budapest látványossága,**
IV., Kossuth Lajos-utcza 14—16. sz.
Kitünő borok és sörök. — Amerikai italok. Dus választéku hideg buffet. — Sportsmanek találkozó helye. — Valamennyi sportlap és táviratok az összes versenyekről.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080
Ma este az étteremben **Berkes Béla** ismert s kedvelt zenekara játszik **Kezdete 8 órakor**

Somossy Mulató
(Nagymező-utcza). 34630
ALBRECHT FERENCZ bérlő.
A mulató 16 fokig szellőztetve van.
Kezdete ½9 órakor, vége 12 órakor.
Legujabb szenzáczió!
„Gyplis vagy a büvész-ketrecz“
bemutatja a hires
GAUTHIER E. tanár.
Ez az illuzió a párisi Folie's Bergében 300-szor adatott telt ház előtt. — Továbbá a még mindig hatásos sikerü illuziója Gauthier tanárnak: **egy élő ember lefejezése a közönség szeme láttára.**
CHARLES RESS
a legjobb hasbeszélő.
Selly nővérek
a bájos ének és táncz kettős.
BROTHERS DELFINE
kigyó utánzók.
STEIN LINA
dal és keringő énekesnő.
Milton nővérek angol énekesnők és tánczosnők.
Valamint a nagy juliusi müsor.

Vizállás 1899. julius 19-én.

	Czentiméter				Czentiméter	
Inn:				**Béga:**		
Schärding	+ 220			Kiszető	+ 100	
Duna:				Temesvár	+ 43	< 5
Passau	+ 293	< 10		N.-Becskerek	+ 73	> 3
Linz	+ 65	< 8		**Tisza:**		
Bécs	+ 54	< 6		M.-Sziget	+ 65	< 5
Pozsony	+ 288	< 14		Tekeháza	+ 40	< 10
Komárom	+ 348	> 17		Tisza-Ujlak	+ 2	< 18
Budapest	+ 306	> 6		V.-Namény	+ 124	> 7
D.-Földvár				Záhony (Csap)	— 16	< 14
Mohács	+ 416	< 26		Tokaj	+ 181	< 16
Gombos	+ 483	< 4		Tisza-Füred	+ 242	< 28
Ujvidék	+ 411	> 3		Szolnok	+ 29[illegible]	< 34
Zimony	+ 384	< 7		Csongrád	+ 325	< 35
Pancsova	+ 348			Szeged	+ 364	< 21
Drenkova	+ 296	< 4		Török-Becse		
Orsova	+ 361	< 5		Titel	+ 405	< 2
Vág:				**Körös:**		
Szered	+ 102	< 4		Sebes: N.-Várad	+ 40	< 10
Rába:				Fekete: Tenke	+ 34	
Győr	+ 272	> 2		Fehér: B.-Jenő	+ [illegible]6	< 8
Dráva:				Kettős: Békés	+ 158	> 16
Zákány	+ 44	< 2		Hármas: Gyoma	+ 2 2	> 2
Barcs	+ 105	< 2		**Maros:**		
Eszék	+ 236	< 2		Arad	— 50	< 6
Száva:				Makó	+ 82	> 2
Sziszek	+ 98	< 12				
Mitrovicza	+ 33[illegible]	< 23				

Jegyek magyarázata: + nullfölött, — null alatt. > áradat < apadat.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1899 julius 19 én reggel 7 órakor.

A légnyomás maximuma mind kisebb területre huzódik össze s ma nyugoti Németország fölött foglal helyet; egyébként a kontinens egész nyugoti felében magas a nyomás, a melyet minden oldalról alacsony nyomásu területek határolnak.

Az idő Európában helyenkint esős, a hőmérséklet eloszlása egyenletes és lényegében változatlan.

Hazánkban szórványosan kisebb esők voltak (Csáktornya, Pécs és Nagy-Lak zivatart jelent); a hőmérséklet nappal elég magas, az éjjelek azonban aránylag hüvösek.

Prognózis: Az uralkodó időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje		Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérsék maximum	Hőmérsék minimum
Árvaváralja	59.1	+ 15.2	—		2	4	21	13
Selmeczbánya	59.1	+ 12.2	NW	3	0	—	21	12
Kis-Kartal	60.1	+ 18.4	—		1	—	29	14
N.-Szombat	61.1	+ 18.5	W	2	3	—	21	16
Magyar-Óvár	61.7	+ 21.0	NW	3	1	9	23	16
Ó-Gyalla	60.6	+ 17.4	—		1	—	23	14
Budapest	59.8	+ 15.1	—		0	—	27	18
Sopron	62.1	+ 19.2	NW	5	3	—	26	16
Herény	61.[illegible]	+ 19.3	N	3	4	—	27	16
Keszthely	61.2	+ 20.2	N	3	2	—	27	18
Zágráb	61.8	+ 18.7	—		4	—	26	14
Károlyváros	62.2	+ 18.0	—		1	—	—	—
Fiume	60.6	+ 19.3	—		1	—	30	18
Cirkvenica	59.3	+ 23.6	—		0	—	30	20
Pancsova	59.6	+ 19.3	NW	3	0	—	27	16
Drenkova	57.2	+ 17.7	NW	1	2	—	26	16
Zsombolya	58.5	+ 22.3	—		0	2	27	15
Arad	59.0	+ 19.7	SE	3	0	—	21	17
Szeged	59.4	+ 19.2	E	1	0	15	26	16
Szolnok	59.7	+ 20.0	NE	2	1	—	28	20
Eger	60.0	+ 17.0	N	1	1	1	28	12
Debreczen	59.8	+ 18.4	E	3	2	—	25	11
Késmárk	—	—	—		—	—	—	—
Ungvár	60.8	+ 15.5	NE	3	4	3	23	14
Akna-Szlatina	59.9	+ 16.3	E	1	0	2	—	—
Szatmár	61.6	+ 18.6	S	1	0	—	26	17
Nagy-Várad	59.8	+ 19.4	SE	2	0	—	26	15
Kolozsvár	[illegible].4	+ 16.9	W	2	1	1	22	12
Nagy-Szeben	60.1	+ 16.3	SE	1	2	8	26	12
Bécs	62.5	+ 18.0	NW	2	4	5	23	17
Salzburg	[illegible]3.7	+ 16.0	SE	2	●	14	21	14
Klagenfurt	61.4	+ 16.4	NW	1	4	—	23	12
Póla	60.4	+ 22.8	E	2	1	—	28	20
Lesina	58.5	+ 24.3	N	2	0	2	28	22
Sarajevo	60.5	+ 15.1	SE	1	3	—	27	12
Torino	61.3	+ 24.8	N	2	0	—	28	19
Florencz	61.4	+ 20.9	NE	1	0	—	29	18
Róma	59.8	+ 20.1	N	2	0	29	—	—
Nápoly	59.6	+ 21.2	W	2	0	—	—	—
Brindisi	58.4	+ 25.5	NW	4	3	1	—	—
Palermo	5[illegible].8	+ 24.1	W	1	1	—	—	—
Málta	59.8	+ 23.6	NW	3	1	—	—	—
Zürich	63.6	+ 15.[illegible]	—		1	1	—	—
Biarritz	58.5	+ 23.2	E	4	3	—	—	—
Nizza	60.3	+ 22.[illegible]	E	2	2	—	—	—
Páris	63.6	+ 19.1	—		0	—	—	—
Kopenhága	63.1	+ 18.5	NW	3	1	—	—	—
Hamburg	[illegible]4.9	+ 18.[illegible]	N	1	0	—	—	—
Berlin	63.0	+ 17.7	NW	1	3	2	—	—
Christiansund	62.7	+ 16.3	NW	2	●	—	—	—
Stockholm	—	—	—		—	—	—	—
Szent-Pétervár	—	—	—		—	—	—	—
Moszkva	—	—	—		—	—	—	—
Varsó	—	—	—		—	—	—	—
Kiew	—	—	—		—	—	—	—
Sulina	57.5	+ 26.5	N	1	0	—	—	—
Szófia	—	—	—		—	—	—	—
Konstantinápoly	55.7	+ 26.2	NE	2	0	—	—	—
Athén	—	—	—		—	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél, W = nyugodt. — Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 0 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd. K zivatar.

Elhaltak névsora 1899. julius 19-en.

Misti M 78 é. B lassa-u. 6.
Rosenzweig B. 24 é. Tisza-u. 3.
Hirnsek N.-né 68 é. Telekitér 20.
Koezunn A. 18 é. Bécsi-ut 134.
Kostankap J. 42 é. Utról.
Ulrich sz. Lanlsik 76 é. T.-Ferencs-u. 8.
Cserneszku J. 28 é. Lujza-u. 9.
Takács G. 16 é. Práter-u. 32.
Scherzenlechuer M. 54 é. Gizella-u. 39.
Nebenmayer sz. Ertl 55 é. Szondy-u. 34.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése

1899. julius 19.

Időjárás szép	Vizállás reggel 7 órakor 318 cm.	Hőmérő reggel 7 órakor + 20 C.	Légsulymérő reg. 7 ó. 764 m/m.

A) Árutőzsde.

I. Gabonanemük.

a) Kész áru.

A budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben kilogrammonkint. — A minőségi suly hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza	73		74		75		76		77		78		79		80	
tiszavidéki	—.—	—.—	—.—	—.—	9.05	9.10	9.20	9.30	9.35	9.40	9.40	9.45	9.45	9.55	9.55	9.65
fehérm.	—.—	—.—	—.—	—.—	9.10	9.15	9.20	9.30	9.35	9.45	9.45	9.50	9.50	9.55	9.55	9.60
pestvidéki	8.15	8.20	—.—	—.—	8.95	9.—	9.05	9.15	9.20	9.30	9.30	9.35	9.25	9.45	9.45	9.55
bánsági	—.—	—.—	—.—	—.—	8.90	8.95	8.95	9.05	9.05	9.15	9.15	9.20	9.20	9.30	9.40	9.50
bácskai	—.—	—.—	9.05	9.10	9.10	9.15	9.15	9.20	9.20	9.35	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
szerb átm.	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
román	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
bolgár	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

	Minőség	Árfolyam frttól	Árfolyam frtig
Rozs	Elsőrendü	7.—	7.10
	Középminőségü	6.80	6.90
Árpa	Takarmány, elsőrendü	5.90	6.30
	" másodrendü	5.70	5.90
	Sörfőzésre tiszavidéki	—.—	—.—
	" felsőmagyarországi	6.50	7.—
	" dunántuli	—.—	—.—
Köles	—	4.15	4.45
Zab	Elsőrendü	5.85	6.—
	Középminőségü	5.50	5.70
Tengeri	Belföldi	4.60	4.70
	Román v. bolgár	—.—	—.—
	Szerb	—.—	—.—
	Cinquantin	5.—	5.25
Repcze	Káposzta	—.—	—.—
	Bánsági	12.—	12.40

b) Határidőre.

	Határidő	Pénz frt	Áru frt
Buza	1899 május	—.—	—.—
	" junius	—.—	—.—
	" október	8.43	8.45
	1900 április	8.73	8.75
Rozs	1899 május	—.—	—.—
	" szept.	—.—	—.—
	" október	6.76	6.77
Tengeri	" julius	4.70	4.72
	" augusztus	4.76	4.77
	1900 május	4.74	4.76
Zab	1899 május	—.—	—.—
	" szept.	—.—	—.—
	" október	5.47	5.48
Kap.-repcze	1899 augusztus	12.20	12.30
	" február	—.—	—.—

II. Leszámoló árfolyamok julius 19-éről.

Buza	—.—
Rozs	—.—
Tengeri	4.70
Zab	—.—
Árpa	—.—
Káp.-Repcze	—.—

IV. Hajózási fuvardij.

	Honnan	kr.
Duna	Pancsova	23
	Ujvidék	19
	Bezdán	16
	Kalocsa	14
	D.-Földvár	13
Tisza	Szentes	28
	Szeged	25
	Zenta	24
	Titel	22
Száva	Mitrovicz	28
Béga	Temesvár	32
	N.-Becsk.	24

A fuvardij 100 kilogrammonkint a szállitási adóval és a biztositási dijjal értetik. Győrbe a fuvardijtétel 8—10 krral magasabb.

III. Különféle termények.

Ár 100 kilogrammonkint		Faj	Pénz frt	Áru frt
Ingyen hordó	Disznózsir	budapesti	51.50	52.—
		vidéki	—.—	—.—
100 kgr.	Szalonna	magyar Ia légenszáritott vidéki	—.—	—.—
		városi légenszáritott, 4 darabos	42.—	42.50
		" " 3 "	44.50	45.—
		füstölt	46.50	47.50
Zsákkal együtt göngysuly tisztasuly helyett. Minőség 500 grammonkint	Szilva	bosznia, 1898 évi, usance-minőség	—.—	—.—
		" " 100 darabos	—.—	—.—
		" " 85	—.—	—.—
		szerbiai, " usance-minőség	—.—	—.—
		" " 100 darabos	—.—	—.—
		" " 85	—.—	—.—
Ingyen hordó	Szilvaiz	szlavoniai 1898	17.50	17.75
		szerbiai 1898	15.25	15.50
—	Heremag	luczerna magyar 1898	36.—	40.—
		lóhere aprószemü 1898	26.—	28.—
		" középszerü 1898	3.—	35.—
		" nagyszemü 1898	35.—	39.—

B) Értéktőzsde.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
	I. Államadósság.		
	a) Magyar államadósság.		
4 %	Aranyj. 100,500, 1000 frt névért. drbokban, adóm.	119.25	119.75
4 %	" 10.000 frt névért. darabokban adóm.	119.25	119.75
4 %	Koronaértékü járadék, adómentes	96.50	97.—
3½%	"	86.75	87.25
5 %	1876. keleti vasuti államk. aranyb., adólev. 10%	120.25	121.25
4½%	1889. évi államvasuti aranykölcsön, adómentes	120.—	121.—
4½%	1889. " ezüstkölcsön	101.—	102.—
[illegible] %	Államk. vask. czélj. arany adóm., 200 K. névért.	85.—	86.—
—	1870. évi nyereménykölcsön, 100 frtos darab	161.—	162.—
—	1870. " 50 "	161.—	162.—
4½%	Magyar regále-kárt. kötvény, adómentes	100.25	101.—
4½%	Horvát-szlavon "	100.50	101.50
4 %	Magyar földtehermentesitési kötvény, adómentes	95.25	96.25
4 %	Horvát-szlavon "	96.50	97.50
4 %	Tiszai és szegedi nyereménykölcsön	138.50	139.50
4 %	Horvát-szlavon jelz. földv. kötv. adólev. 7%	—.—	—.—
	b) Osztrák államadósság.		
4 2/10 %	Egyesitett járadék papirban február—augusztus	100.40	100.9[illegible]
4 2/10 %	" május—november	100.40	100.90
4 2/10 %	Egyesitett járadék ezüstben január—julius	100.20	100.70
4 2/10 %	" április—október	100.20	100.70
4 %	Aranyjáradék, adómentes	119.25	119.75
4 %	Koronaértékü járadék	100.50	101.—
4 %	Államsorsj. 1854. évb. 250 frt. p. p. adólev. 20%	170.—	171.—
5 %	" 1860. " 500 " o. é.	139.—	140.—
5 %	" 1860. " 100 "	157.—	158.—
—	" 1864. " 100 "	195.—	196.—
—	" 1864. " 50 "	195.—	196.—
	c) Idegen államadósságok.		
6 %	Bolgár államvasuti zálogkölcsön	109.50	110.—
2 %	Szerbia ny.-kölcsön 100 frank ar.	35.—	36.—
2 %	" " 100 " (osztr. felülb.	36.—	37.—

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
	II. Más kölcsönök.		
4 %	Bosnyák-herczegovinai orsz. kölcsön 1895. évből	95.—	96.—
4½%	Bosnyák-herczegov. orsz. vasuti kölcs. 1898. évről	100.75	101.—
4½%	Budapest főváros 1890. évi kölcsöne, adómentes	99.50	100.50
4 %	Budapest székes-főváros kölcsöne adómentes	96.25	97.25
4 %	Temes-begavölgyi vizszab. társ. kölcsöne	95.50	96.50
	III. Záloglevelek és kölcsönkötv.		
	a) Budapesti intézetek kibocsátásai.		
4½%	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	100.—	101.—
4 %	Egyesült bpesti fővárosi takarékpénztár	99.75	100.75
4 %	" " koronaért.	96.—	97.—
4½%	Ganz és társa vasönt. s gépgyár r.-t. kölcs. kötv.	100.25	101.25
5 %	Kisbirtokosok országos földhitelint.	101.50	102.50
5 %	" 50⅟₂ évre kor. ért.	102.—	103.—
4½%	" 50⅟₂ évre	99.75	100.75
4½%	M. agr.- és járadékbank r.-t. szőlőkötv. kor. ért.	9[illegible].—	96.75
4 %	" járadékjegy visszafiz. 102%	99.75	100.75
4½%	Magyar földhitelint. o. é.	100.50	101.50
4 %	" 41 évre	96.50	97.50
4 %	" koronaértékben 50 évre	94.75	95.75
3½%	" koronaértékben 63 évre	85.75	86.75
4 %	" szabály. és talajjav.	96.25	97.25
4 %	Magyar helyiérd. vasutak kötv. 50⅟₂ évre	98.—	99.—
4½%	" 50 évre kor. ért.	93.—	94.—
4 %	" 50 évre 105%	97.75	98.75
4½%	Magyar jelzáloghitelbank	101.—	102.—
4 %	"	100.—	101.—
4 %	"	97.75	98.75
4 %	" 60 évre koronaértékben	97.50	98.—
4½%	" közs. k. 50 é., vi. 110 frt.	100.—	100.50
4 %	" közs. kötv. 50 évre	98.25	99.25
4 %	" közs. kötv. 50 évre	100.—	101.—
4 %	" nyer.-kötv.	120.50	121.50
4 %	" " osztr. felülb.	121.75	122.75
—	" nyer.-jegy	14.—	15.—
—	" " osztr. felülb.	15.50	16.50
3 %	" nyer.-kötv.	103.50	104.50
4½%	Magyar országos közp. takarékpénztár	100.—	101.—
4½%	" kor. ért.	100.—	101.—
4 %	"	96.—	97.—
4½%	Magyar takarékpénzt. közp. zálogbankja	100.25	101.25
4 %	Magyar takarékpénzt. közp. zálogb. kor. ért.	96.—	97.—
4½%	" közs. k.	99.—	100.—
4 %	"	96.—	97.—
4 %	Osztrák-magyar bank 40⅟₂ évre	99.80	100.50
4 %	" 50 évre	99.80	10[illegible]
4 %	Pesti hazai első takarékp. közs. kötv.	95.—	95.50
4 %	" zálogl. kor. ért.	97.25	98.25
4½%	Pesti m. keresk. bank	100.—	101.—
4 %	"	97.25	98.25
4½%	" közs. k. vissz. 110 frt	103.50	101.50
4 %	" közs. k. vissz. 210 k.	98.25	99.25
	b) Vidéki és külföldi int. kibocsátásai.		
5 %	Albina takarék- és hitelintézet	101.—	102.—
5 %	Aradi polgári takarékp. 40 évre	—.—	—.—
5 %	" 40 é. visszafiz. 110 frt.	—.—	—.—
5½%	" 40 évre	—.—	—.—
5 %	Aradmegyei takarékpénztár	—.—	—.—
5 %	Bosnyák-herczegovinai szabad. országos bank	98.50	99.50
4½%	Debreczeni első takarékpénztár	—.—	—.—
5 %	Erdélyr. m. jelzáloghitelb. 40 évre	99.—	99.50
4½%	" 40 évre visszafiz.	100.—	101.—
4½%	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	98.50	99.50
5 %	" " közs. kötv.	100.50	101.25
5 %	Nagyszeb. ált. takp. 31½ é., vissz. 110 frt	100.—	100.50
5 %	" 40 évre, vissz. 106 frt	102.—	—.—
4½%	" 40 évre, III. kib.	102.—	—.—
5 %	" 35 évre, IV. kib.	101.75	102.25
5 %	Nagyszebeni földhitelintézet	100.25	101.25
5½%	"	102.50	103.50
4½%	"	102.—	—.—
4½%	" VI. kib.	103.—	—.—
3 %	Osztrák földhitelintézet nyer.-kötv.	100.—	101.—
—	" nyer.-jegy	121.—	122.—
5 %	Temesvár első takarékpénztár	1.—	16.—
4½%	"	100.—	101.—
		99.25	100.—
	IV. Elsőbbségi kötvények.		
4½%	Adria m. kir. tengerhajózási részvényt.	100.50	101.50
5 %	Budapesti közuti vaspálya-társ. koronaért.	98.—	99.—
4 %	Budapesti villamos városi vasut r.-t.	96.50	97.50
4 %	Budapest-pécsi vasut	96.—	97.—
4 %	Déli vasut	—.—	—.—
6 %	Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társ.	—.—	—.—
5 %	Kassa-oderbergi vasut 1889, ezüst	98.—	99.—
4 %	" 1889, arany	118.—	119.—
4 %	" 1891, ezüst	98.—	99.—
4 %	" 1891, arany	118.—	119.—
4 %	" (oszt. von.) 1889. ez.	99.—	100.—
4½%	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	100.—	101.—
5 %	Magyar-gácsországi vasut I. kib.	108.—	109.—
5 %	" II. kib.	108.—	109.—
4 %	" ezüst	98.50	99.50
5 %	Magyar ny. v. (székesf.-győr-gráczi vonal)	108.—	109.—
5 %	" 1874. kib.	108.—	109.—
4½%	Magyar v. els. kölcsön beruh. czélra, arany	118.50	119.50
4 %	Osztrák-magyar államvasut 1883.	—.—	—.—
3 %	" X. kib. 1885	—.—	—.—
4½%	Torontáli helyi érdekü vasutak	98.50	99.50

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok	Névérték	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
	V. Bankok részvényei.			
8.—	Angol-osztrák bank	120	152.—	153.—
6.—	Budapesti bankegyesület	100	94.—	96.—
10.—	Első magyar iparbank	150	174.—	176.—
5,20	Fiumei hitelbank	80	96.—	97.—
—.—	Fővárosi bank-részvénytársaság		68.—	70.—
50.—	Budapesti giro- és pénztár-egylet	2000 K.	—.—	—.—
6.—	Hazai bank-részvény-társaság	200 K.	—.—	—.—
—.—	Hermes magy. ált. váltóüzlet részvt	200 K.	111.—	112.—
—.—	Horvát kereskedelmi bank	240 K.	120.—	125.—
15.—	Horvát leszámitoló bank	400 K.	—.—	—.—
5,50	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100	114.—	115.—
18.—	Magyar általános hitelbank	200	—.—	—.—
6.—	Magyar ipar- és kereskedelmi bank	100	—.—	—.—
fr.24.—	Magyar jelzáloghitelbank	100 ar.	—.—	—.—
12.—	Magyar kereskedelmi r.-t.		—.—	—.—
14.—	Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	400 K.	195.—	198.—
27,50	Magyar takarékp. közp. jelzálogbankja	500	510.—	520.—
16.—	Osztrák hitelintézet	160		
44.10	Osztrák-magyar bank	600	910.—	915.—
70.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	1420.—	1425.—
16.—	Unionbank	200	[illegible]11.—	313.—
	VI. Takarékpénztárak részvényei.			
6.—	Belvárosi takarékpénztár	100	101.—	106.—
7.—	Budapest III. kerületi takarékpénztár	50	119.—	122.—
5.—	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénztár	200 K.	82.—	83.—
14.—	Budapesti tak. pénzt. és orsz. zálogk. r. t.	400 K.	226.—	228.—
62.—	Egyesült budapesti fővárosi takarékp.	300	1178.—	1182.—
10.—	Magyar általános takarékpénztár	500 K.	300.—	302.—
40.—	Magyar országos központi takarékpénzt.	300	772.—	77[illegible].—
400.—	Pesti hazai első takarékpénztár	1000	8225.—	827[illegible].—
	VII. Biztositó-társaságok részv.			
—.—	Bécsi biztositó társaság	200	210.—	215.—
13.—	Bécsi élet- és járadék-biztositó intézet	200	270.—	2[illegible]0.—
62.—	Első magyar általános biztositó társaság	1000	3125.—	3175.—
	Foncière, pesti biztositó intézet	100	100.—	102.—
	Lloyd, magyar viszontbiztositó társ.	100	80.—	85.—
6.—	Magyar jég- és viszontbiztositó társ.	100	108.—	109.—
16.—	Nemzeti baleset-biztositó r.-t.	200 K.	118.—	119.—
	Pannonia viszontbiztositó intézet	300	785.—	795.—
	VIII. Gőzmalmok részvényei.			
	Concordia-gőzmalom r.-t.	400	250.—	260.—
	" elsőbbségi részv.	400	400.—	—.—
40.—	Első budapesti gőzmalom r.-t.	500 K.	650.—	655.—
12.—	Erzsébet-gőzmalom-társ.	200	252.—	254.—
12.—	Lujza-gőzmalom r.-t.	100	160.—	162.—
15.—	Pesti hengermalom-társ.	400	580.—	585.—
16.—	Pesti molnárok és sütők gőzmalom r.-t.	200	2[illegible]7.—	230.—
8.—	Pesti Viktória-gőzmalom	150	132.—	133.—
	IX. Bányák és téglagyárak részv.			
6.—	Budapesti tégla- és mészégető r.-t.	200 K.	103.—	105.—
16.—	Budapest-szentlőrinczi téglagyár	100	205.—	215.—
5.—	Egyesült tégla- és czementgyar r.-t.	100	73.—	79.—
5.—	Északm. egyesült kőszénb. és iparv.	100	128.—	131.—
5,50	Felsőmagyarorsz. bánya és kohóm. r.-t.	100	100.—	101.—
5.—	István téglagyár r.-t.	100	68.—	70.—
—.—	Kassa-somodi kőszénbánya r.-t. id. elism.	30	24.—	25.—
8.—	Kis-sebesi gránitbánya r.-t.	200 K.	[illegible]0.—	145.—
†40.—	Kőbányai gőztéglagyár r.-t.	160	650.—	655.—
22.—	Kőszénbánya és téglagyár r.-t.	20 K.	300.—	305.—
6.—	Lechner rákosi téglagyár r.-t.	100	100.—	103.—
15.—	Magyar asphalt r.-t.	100	214.—	216.—
—.—	Magyar ált. kőszénbánya r.-t.	100	96.50	98.50
5.—	Magy. góztégla-, czem.- és gypszgyár r.-t.	100	75.—	80.—
†12.—	Magyar keramiai gyár r.-t. elöv. jog. n.	100	145.—	147.—
—.—	Peterhegyi téglaipar r.-t.	200 K.	42.—	44.—
32.—	Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	100	319.—	320.—
15.—	Ujlaki tégla- és mészégető r.-t. elöv. jog. n.	150	127.—	190.—
	X. Vasmüvek és gépgyárak részv.			
—.—	Első magyar gazdasági gépgyár r.-t.	200	140.—	145.—
	„Danubius“ m. hajó- és gépgyár r.-t.	200 K.	92.—	93.—
100.—	Ganz és társa vasöntöde és gépgyár	400	1850.—	1875.—
—.—	Magyar belga fémipargyár r.-t. elsőbbs.	200 K.	—.—	—.—
	Nadrági vasipar társulat	200	—.—	—.—
6,50	„Nicholson“-gépgyár részv.-társ.	200 K.	108.—	111.—
	Rimamurány-salgótarjáni vasmü r.-t.	100	—.—	—.—
13.—	Schlick-féle vasöntöde és gépgyár	200	203.—	204.—
11.—	Teudloff s Dittrich gépgyr.-t. A) sor. elölj.	200 K.	104.—	108.—
12.—	Weitzer János gép-, waggongyár r.-t.	400 K.	214.—	216.—
	XI. Könyvnyomdák részvényei.			
20.—	„Athenaeum“ irodalmi és nyomdai r.-t.	100	370.—	375.—
—.—	Franklin-társulat	150	262.—	267.—
	„Kosmos“ müintézet	100	90.—	95.—
	„Pallas“ irodalmi és nyomdai r.-t.	200	190.—	195.—
80.—	Pesti könyvnyomda r.-t.	500	1420.—	1450.—
	XII. Különféle vállalatok részv.			
32.—	Általános waggonkölcsönző-társulat	400 K.	565.—	575.—
	„Apollo“ kőolajfinomitó-gyár r.-t.	200 K.	—.—	—.—
37,50	Bantlin-féle vegyi gyárak r.-t.	500 K.	595.—	600.—
	Bihar-Szilágyi olajipar r.-t.	200 K.	—.—	—.—
	Brassói cellulose gyár r.-t.	200 K.	140.—	142.—
5.—	Budapesti általános villamossági r.-t.	200 K.	126.—	128.—
100.—	Bpesti Zsolnay-féle porcz.-fayencegy. r.-t.	2000 K.	1200.—	1250.—
6.—	Első magyar betüöntöde r.-t.	200 K.	145.—	150.—
28.—	Első magyar gyapjumosó- és bizom. r.-t.	200	420.—	—.—
	Első magyar aragyár r.-t.	500 K.	—.—	—.—
—.—	Első magyar részvény serfőződe	500	1290.—	1300.—
12.—	Első magyar sertéshizlaló r.-t.	200	270.—	280.—
—.—	Első magyar szállitási vállalat r.-t.	200	—.—	—.—
8.—	Első magyar szálloda r.-t.	80	225.—	228.—
†7.—	Első pesti spódium és csontliszt gyár	100	145.—	150.—
100.—	Fiumei rizshántoló- és rizskeményitő gyár	500	1550.—	1600.—
28.—	Gschwindt-féle szeszgyár	100	478.—	481.—
—.—	„Hungária“ müträgya és kénsav-gyár	100	—.—	—.—
—.—	Jordán Viktor-féle bőrgyár r.-t.	100	45	—.—
18.—	Kabelgyár részvénytársaság	200	310.—	325.—
—.—	Kőbányai király serfőző r.-t.	200 K.	40.—	42.—
—.—	Kőbányai polgári serfőző részvény-tár.	200 K.	87.—	89.—
†72.—	Magyar czukoripar r.-t.	1200 K.	1055.—	1065.—
—.—	Magyar fém- és lámpaáru-gyár r.-t.	200 K.	120.—	125.—
15.—	Magyar ruggyantaárugyár r.-t.	100	165.—	175.—
12.—	Magyar vasuti forgalmi r.-t. elöv. jog. n.	200 K.	300.—	305.—
7,50	Magyar villamossági r.-t.	200 K.	147.50	148.—
—.—	[illegible]	200	—.—	—.—
—.—	Nagyszebeni villamosmü r.-t.	500	490.—	510.—
†16.—	Nemzetközi villamossági társaság	200	313.—	316.—
32.—	Nemzetközi waggonkölcsönző r.-t.	400 K.	555.—	565.—
—.—	Popper Lipót faipar r.-t.	2000	—.—	—.—
—.—	Quarnero részvénytársaság	100	—.—	—.—
—.—	Royal nagyszálloda részvénytársaság	200 K.	42.—	45.—
16.—	Szegedi kenderfonógyár r. t.	200	285.—	290.—
—.—	Sziszeki tárházak r.-t.	100	—.—	—.—
—.—	Telefon-Hirmondó r.-t.	100 K.	—.—	—.—
—.—	Törökbirodalmi dohányegyedárusági r.-t.	200 fr.	142.—	143.—
	XIII. Közlekedési váll. részv.			
12.—	Adria m. kir. tengeri hajózási r.-t.	100	233.—	234.—
—.—	Aradi és csanádi egyes. v. r.-t. törzs.-r.	100	—.—	—.—
	Baja-Zombor-Ujvidéki helyi érd. v. r.-t.	100	—.—	—.—
10.—	Barcs-pakráczi vasut elsőbbs. részv.	200	204.—	206.—
15.—	Budapesti közuti vaspálya társ.	100	—.—	—.—
—.—	" " " id. részj.	100	—.—	—.—
10.—	" " " élv. jegy	—	255.—	260.—
8.—	Budapesti villamos városi vasut r.-t.	100	215.—	215.50
3.—	" " elv. jegy	—	85.—	90.—
—.—	Budapest-szent-lőrinczi h. é. vasut	100	—.—	—.—
	" " " els. részv.	100	—.—	—.—
1.—	Bpest-ujpest-rákosp. vill. köz. vasut r.-t.	200 K.	75.—	78.—
—.—	Debreczen-hajdunánási vasut h. é. v. els. r.	100	—.—	—.—
frt 1.—	Déli vasut	200 ar.	—.—	—.—
16.—	Első cs. kir. szab. dunagőzhajó-társ.	500 p. p.	390.—	395.—
5.—	Gölniczvölgyi vasut r.-t. elsőbbs. részv.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Kassai közuti vasut	100	—.—	—.—
7.94 7/10	Kassa-oderbergi vasut	200	186.—	188.—
10.—	Kassa-tornai helyi érd. vasut r.-t. els. r.	200	197.50	198.50
3.75	[illegible] elsőbbs. részv.	400 K.	176.—	178.—
5.—	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	200 K.	—.—	—.—
9.94 4/10	Magyar-gácsországi vasut	200	212.—	212.—
10.—	Magyar helyi érdekü vasutak r.-t.	200	—.—	—.—
9.87 7/10	Magyar nyugoti vasut	200	213.50	214.50
4.50	Máramarosi sóvasut els. részvény	100	96.—	97.—
3.50	Máramarosi sóvasut törzsrészvényei	100	59.—	63.—
3.50	Máramarosi sóvasut B. részvényei	100	[illegible]9.—	63.—
—.—	Marosvásárh.-szászreg. vasut els. részv.	100	100.—	101.—
6.—	Nagykikinda-nagybecsker. vasut els. r.	100	94.—	95.—
30.—	Oriente magy. tengeri hajózási r.-t.	1000 K.	—.—	—.—
fr.31.—	Osztrák-magyar államvasut	200 ar.	—.—	—.—
9.94 4/10	Pécs-barcsai vasut	200	216.—	218.—
—.—	[illegible] els. r. K.	200	—.—	—.—
7.25	Szlavoniai h. é. vasut els. részvény	200	163.—	165.—
—.—	[illegible] h. é. v. els. r.	100	80.—	85.—
—.—	Temesvár-Módosi h. érd. v. r.-t. els. r.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Zsibó-Nagy-Bányai h. é. vasut els. r.	400 K.	180.—	185.—

Névérték drbkint	XIV. Sorsjegyek.	pénz	áru
5	Bazilika sorsjegy	7.05	7.45
5	" " osztr. felülbélyegzéssel	7.45	7.85
—	" " nyeremény-jegy	1.70	1.[illegible]0
100	Bécsvárosi nyereménykölcsön 1874. évről	17[illegible].—	181.—
40	Budavárosi sorsjegy	62.—	64.—
40	" " osztr. felülbélyegzéssel	64.—	66.—
2	„Jó sziv“ egyesületi sorsjegy	3.40	3.80
2	" " osztr. felülbélyegz.	3.80	4.20
5	Magyar vörös-kereszt sorsjegy	9.50	10.—
5	" " " osztr. felülbélyegz.	10.50	11.—
—	" " " nyeremény-jegy	2.80	3.20
25 L.	Olasz vörös-kereszt sorsjegy	11.50	12.—
25 L.	" " osztr. felülbélyegz.	12.50	13.—
10	Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	21.—	21.50
100	Osztrák hitelintézeti sorsjegy	196.—	198.—
40 p. p.	Pálffy sorsjegy	64.50	65.50

	XV. Pénznemek.	pénz	áru
	Arany, cs. és kir. vert	5.69	5.74
	" " " kör.	5.66	5.71
	" osztrák vagy magyar 8 frtos	9.5	9.57
	" 20 frankos	9.55	9.57
	" 20 márkás	11.78	11.82
	" török aranylira	—.—	—.—
	Német birod. vagy egyenért. bankj. (100 márka)	58.87½	59.02½
	Franczia bankjegy (100 frank)	47.85	48.05
	Olasz bankjegy (100 lira)	44.50	44.[illegible]
	Papirrubel darabonkint	1.27	1.28
	Román bankjegy (100 lei)	47.—	47.30
	Szerb bankjegy (100 ezüst dinar)	44.90	45.20

Bank-kamatl.	XVI. Váltók árfolyama (látra).		pénz	áru
3½%	Amsterdam	100 hollandi frtért		
3½%	Brüssel	100 frankért	99.30	99.60
3½%	London	10 sterlingért	—.—	—.—
4½%	Német bankpiaczok	100 márkaért	120.70	121.10
5 %	Olasz bankpiaczok	100 liráért	58.90	59.05
3 %	Páris	100 frankért	44.50	4[illegible].60
4½%	Svájczi bankpiaczok	100 "	47.82½	47.97½
5 %	Szentpétervár	100 rubelért	47.62½	47.82½
			127.25	128.25

XVII. Határidőre kötött értékp.	pénz	áru
Julius hó végére.		
Magyar aranyjáradék		
Magyar koronajáradék	119.25	119.50
Magyar általános hitelbank	96.50	96.70
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	387.75	388.25
Magyar jelzáloghitelbank	100.—	100.50
Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	246.75	247.—
Rimamurányi vasmü	258.50	259.—
Budapesti közuti vaspálya-társaság	312.—	312.25
	371.—	372.—
Osztrák hitelintézet	38[illegible].50	381.75
Déli vasut	75.—	75.50
Osztrák-magyar államvasut	344.75	345.25

Leszámitoló árfolyamok julius 18-áról.

Magyar ált. hitelbank	388.—	Pesti m. keresk. bank	1420.—	Salgó Tarjáni kőszénb. t.	322.—
Osztrák hitelintézet	378.—	Első magyar reszv.-serfőző	—.—	Ganz-féle vasöntöde r.-t.	1300.—
Magyar aranyjáradék	—.—	Magyar czukoripar r. t.	—.—	Kőszénbánya és téglagyár r. t.	—.—
Magyar koronajáradék	—.—	Franklin-társulat	—.—	Felsőm. bánya és kohó r. t.	—.—
Magyar ip. és keresk. bank	—.—	Magyar asphalt r.-t	—.—	Bpesti takp. és zálogk. r.-t.	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	—.—	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	—.—	Budapesti vill. városi vasut	215.—
Magyar leszámitoló bank	—.—	Magy. ált. kőszénb. r.-t.	—.—	M. orsz. közp. takarékp.	—.—
Rima-Murányi vasmü r.-t.	—.—	Bp. közuti vasp. id. r. jegy	—.—	Adria m. tengerhajózási r.-t.	—.—
Bpesti közuti vaspálya t.	—.—	Ujlaki téglagyár r.-t.	—.—	Nemzetközi waggonkölcs.	—.—
Déli vasut	—.—	Magyar vasuti forg. r.-t.	—.—	Kőbányai polgári serfőző	—.—
Osztr.-magyar államvasut	—.—	Magyar villamossági r.-t.	—.—	Egyes. Bp. főv. takarékp.	—.—
Budapesti bankegyesület	—.—	Magy. keramiai gyár r.-t.	—.—	Pesti hazai első takarékpénztár	8262.—
Első magyar iparbank	—.—	Schlick-féle vasöntöde r.-t.	—.—	Bp.-ujpest-r. villam. vasut	—.—
Hazai bank r.-t.	112.—	Foncière pesti bizt. társ.	—.—	Budapesti villamossági r.-t.	—.—

Kamatozó kincstári utalvány kamatlába (6 hó)	4%	Járadékok és bankzáloglevelek elzálogositásánál	5%
Az Osztrák-Magyar bank kamatlába váltóleszámitolásnál	4½%	Más értékpapirok elzálogositásánál	5½%

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositás ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 6354. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 6354

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje VI. ker., Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Andrássy-ut 51. (Oktogon.)

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 66. sz., (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám, valamint minden hirdetési iroda.

Kiadóhivatali üzenet.

Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett. Jeligés hirdetéseknél a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

Eladás.

Használt és uj pénz-szekrények rendkivüli olcso áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában. **Budapest, V., Báliány-utcza 6. sz.** 31885

Nagy vagyon szerezhető, 90% tisztán jövedelmező szabadalom megvevése által. Ajánlatokat „**Biztos jövő**“ jelige alatt kérek a kiadóhivatalba. 7704

Kajszinbaraczk postakosarankint öt korona beküldése után bérmentve kapható **Teleki János**-nál **Balaton-Henye** posta **Köves-Kálla**. 7696

Eladom olcsón, vagy elcserélem tizenötezer forint értékü butoraimat, ezüstömet, ékszereimet, birtokért, vagy házért. Leveleket „Nagyszerencse“ czimzéssel e lap kiadóhivatala továbbit. 11124

Uj találmányaimat betegség miatt odadom csak gazdag vállalkozónak, ki a biztosan befolyó több százezer forintnyi haszonból nekem is juttasson valamit. Kimutatom, hogy elég tekintélyes vagyonomat is régibb találmányaimból szereztem. Leveleket „**Nagy szerencse**“ czimzéssel e lap kiadóhivatala továbbit. 11122

Eladó ház Ujpesten. Egy uri ház, két külön lakással összesen 8 szobával, két konyha s teljes mellékhelyiségekkel, kert s parkirozott udvarral a vasut állomás közelében jutányosan eladó. Telek kifizetve. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 11136

Eladó muzeum. Képtáramnak nagyérdekü képeit lemásoltattam és eladom a muzeumomban fölöslegessé vált **eredeti** érmek, fegyverek, szobrok, másodpéldányaival. Érték negyvenezer forint. E gyüjtemény nagyobb városokban kiállitva évi tizezer forintnál többet jövedelmezhet. A vevő által folytatható képmásolások és kiadványok is jövedelmeznek évi több ezer forintot. Levélbeli ajánlat: „**Történelmi képtár**“ czimmel e lap kiadóhivatalába irandó. Közvetitők jól dijaztatnak. 11123

Könnyü fizetési feltételek! Diszes, olcsó **vasbutorok, gyermekkocsik, gyermekágyak** ruganyos **aczélsodrony ágybetétek**, afrik és lószőr, **matraczok, paplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalteritők, kárpitozott fabutorok, tükrök és függőlámpák** kaphatók **Pápai és Náthán gyárosoknál, Budapest, VI. Andrássy ut 2. (Foncière palota.) Vidékre** és helyben **részletfizetésre** is szolgálunk minden árfelemelés nélkül. Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. 35220

Alkalmazást keres.

Házvezetőnőnek ajánlkozik egy szorgalmas fiatal nő, a ki a háztartásnak minden ágában jártas. Leveleket „**Józsefné**“ czimen továbbit a kiadóhivatal. 11158

Házfelügyelői állást keres jártas egyén, ki már nagyobb bérházban volt. Czime a kiadóhivatalban. 7652

Alkalmazást nyer.

Himzőnő, ki házhoz jár dolgozni azonnal felvétetik. Czim a kiadóban megtudható. 11157

Lakás és bérlet.

Király-utcza 89. sz. ujonnan épült bérházamban **üzlethelyiségek** portállal, gépraktár, felszerelő, füszer, liszt, hentes v. egyéb üzletnek alkalmas, elegáns lakások, nagyobb és kisebbek, minden kényelemmel, lift, gáz- és villanyvilágitással **augusztus 1-ére kiadók.** Bövebbet **Orlay Sándor**, Koronaherczeg-utcza 8. 36417

Badacsonyban a Balaton mellett egy gyönyörü fekvésü butorozott villa egészben vagy részben kiadó, csónak és kocsi használatával. Bővebb a kiadóhivatalban. 7608

Különféle.

Makacs, viszketeg, sömör, börkiütésekben, izzadásban szenvedők, vegyenek Erényi-féle „**Ichtiol Salicylt**“, tegelyenkint 3 korona utasitással. Czim a kiadóhivatalban. 36190/II.

Friss vér. Gyomorgyengeség, rosz emésztés, felböfögés, csömör, étvágytalanság, sápkór, aranyérbántalom ellen legsikeresebben használhatók előkelő szaktekintélyek véleménye alapján a **vértápláló havasi labdacsok** 1 doboz 50 kr. Kapható 35380 **Ruzsics István** okl. gyógyszerésznél **Arad.**

Olasz borok! 100 liter kitünő asztali fehér bort 22 forintért, vöröset 18 forintért, sillert 18 forintért szállitok. Valódiságért szavatolok. Minthogy borbeszerzésnél jelenleg nagy a bizalmatlanság, ugy próbaképpen 30 literes hordót is küldök, melynek révén meggyőződhet bárki is boraim jóságáról és lelkiismeretes kiszolgálásomról. Czim: **Pauk Ödön, Fiume.** 36324

Átköltözések vasuton és hajóval **szabad. butorkocsikkal CARO és JELLINEK BUDAPEST,** V., Arany János-utcza 34. Különlegesség **dupla-kocsik. Butorok beraktározása** száraz, világos **Garde-butor raktárakban.** Telefon 29—26. sz. 36436

4½ kº Kávé bérmentve.

Cuba kávé	6.50
Mocca kávé	6.50
Jáva kávé	6.50
Gyöngy kávé	6.80

Belák István Budapest, Rottenbiller-utcza 4. sz. Telefon 61—75. 36351

Teljes ellátást lehet kapni 14 frtért hetenkint. Balatonparton fürdőkabin használattal, szép helyen fürdőhöz közel. Czim a kiadóhivatalban. 7697

Szabadalmazott kosárbetétek gőzcséplőgépek számára kapható a feltalálónál, teljes felelősség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni legrosszabb esetben is. A kosárbetétek árai:

4 lóerejü géphez	30 forint
6 „ „	35 „
8 „ „	40 „
10 „ „	45 „

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő. **Bajzáth Ignácz, Székelyhid.** 7711

A Kőbányai Királysörfőző GÓLIÁT MALÁTASÖRE **gyógyhatása** mellett a legkellemesebb **üditő ital.** Ajánlások: **Dr. Korányi, Dr. Kétly** budapesti, — és **Dr. Benedikt** bécsi egyetemi tanár uraktól. 36250

Bevált bedörzsölés **csuz, köszvény** és **idegfájdalom** ellen, nemkülömben az inak és izmok erősitésére. 35504 **Kwizda-féle fluid (köszvényszesz)** touristák, kerékpárosok és lovaglók által sikerrel használtatott nagyobb utak után erősbbitésül. **Egy palaczk ára 1 frt. Kis palaczk 60 kr.** Valódi csak a fenti védjegygyel és az összes gyógyszertárakban kapható. Főraktár: a „**Kerületi gyógyszertárban**“ **Korneuburg, Bécs mellett.** Magyarországi főraktár: **Bpest, Török J., gyógysz., Király-u. 12.**

Mesés találmány a „Kosmos“-féle változó levelezőlapok. Egy csodagépet vélünk a változó levelezőlapban elrejtve találni, ha kezünkbe veszszük. **Bámulatba** ejti az embert ezen találmány. A levelezőlapon látható alakok éppugy **mozognak**, mintha elevenek volnának: Egy jókedvü clown szemünk előtt emelgeti bohócz-sapkáját, mozgatja mindkét kezét s felénk öltögeti nyelvét.

A másik kép: Egy bájos szépségü leányt ábrázol, de ime látogató jelentkezik és csodák csodája, a még az imént szunnyadó leány mosolyogva nyitja föl szemeit. Nem tudunk betelni a képek látásával. Eddig megjelent két sorozat, egy-egy sorozat 10 különféle változó képes levelezőlapot tartalmaz, elegáns, csinos kivitelü boritékban. Ára 1 sorozatnak, 10 drb 80 kr., mely összeg bélyegekben is beküldhető, 2 sorozat, 20 drb 1 forint 30 kr. 36396

Viszont elárusitók levélbeli ajánlatot kapnak. Kapható a főelárusitó czégnél **Magyar Keresk. Közlöny Budapest, VII. ker., Károly-körut 9.**

Bikszádi árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál a KUTKEZELŐSÉG BIKSZÁD, (Szatmármegye.)

36071 A **Bikszádi** ásványos gyógyvizet, mely egyedüli a maga nemében, több hirneves egyetemi orvostanár és hirneves vidéki orvosok, hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága **Selters** és **Gleichenbergi** vizeknek. Gyógyitó hatása a **bikszádi** ásványos gyógyviznek kitünően bevált idült és heveny légcsőhurut, hangszálag hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs hurutnál és kezdődő gümőkórnál, továbbá kitünő eredményt értek el a **BIKSZÁDI VIZ** alkalmazása által emészthetetlenség, idült- és heveny gyomorhurut, máj- és epe hólyagbántalomnál, a belek renyhe müködésénél, vesehomokban szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specificum vált be.

Bikszádi viz bérlője s a sztojkai viz főelárusitói: **ALMER LAJOS és KÁROLY** nagyhányai lakosok.

Kapható Budapesten: **ÉDESKUTY L., MATTONI és WILLE** uraknál. **Vidéken minden füszerüzletben.**

Sztojkai ásványvizet, mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el **magyar karlsbadi viznek**, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigoru dieta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epekőbajoknál, nemkülönben **czukorbetegségnél** alkalmazva, valóságos csodákat müvel, kitünő hatásu a **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** dus szénsavtartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcsszörppel vegyitve, mint kellemes üditő ital párját ritkitja. A **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s igy a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren tuli szállitást.

Sztojkai árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál a FORRÁSKEZELŐSÉG SZTOJKA, Szolnok-Doboka m.

Heim-féle Meidinger-kályhák. A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogositott **HEIM II., Budapest és Bécs** csász. és kir. udvari szállitó

Kitünő hirnevü cs. és kir. kiz. szabad. kályháink **MEIDINGER-OFEN H. HEIM** 36354 **eredetiben csakis üzletünkben Budapesten, Thonet-udvar, kaphatók.**

Hirdetések felvétetnek e lap részére a kiadóhivatalban, Papnövelde-utcza 8.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: **Radó Antal.**

Eddigi számaiban a következő verses müvek jelentek meg:

(A verses szinmüvek a szinmüvek jegyzékében találhatók.)

Ábrányi Emil. Márczinsi dalok és egyéb költemények. (85. szám.)
Arany János válogatott balladái. (11—12. szám) Riedl Frigyes bevezetésével. Iskolai kiadás.
Arany János. Toldi. (69—70. sz.) Isk. kiadás.
Arany János kisebb költeményeiből, szemelvények. Rendezte és bevezetéssel ellátta **Moravcsik Géza.** (74—75. sz.) Iskolai kiadás.
Arany János. Toldi estélye. Bánóczi József bevezetésével. Iskolai kiadás. (87—88. sz.)
Arany János. Szemelvények Toldi szerelméből. Moravcsik Géza bevezetésével. (102—105. sz.) Iskolai kiadás.
Arany János. Első lopás. Jóka ördöge. Komáromy Lajos bevezetésével. (101. sz.) Iskolai kiadás.
Arany János. Katalin. Keveháza. Szent László füve. Bevez. ellátta **dr. Radnay Rezső.** (Isk. kiad.) (121—122. sz.)
Berzsenyi Dániel válogatott versei. Bevezetéssel. (3. szám).
Csokonai Vitéz Mihály. Dorottya. Négyessy László bevezetésével. (10. szám.)
Coppée. A kovácsok sztrájkja és más elbeszélő költemények. Ford. **Radó Antal.** (4. sz.)
Gvadányi. A peleskei nótárius. Kardos Albert bevezetésével. (79. sz.)
Kisfaludy Károly válogatott költeményei. Bánóczi József bevezetésével. (19. sz.)
Kölcsey Ferencz válogatott meséi. Négyessy László bevezetésével. (95. sz.)
Kuruczvilág költészete. Szemelvények. Szerk. **Kardos A.** (42.)
Magyar népballadák. Rendezte és bev. **Morvay Gy.** (52.) előszavával. (49. sz.)
Szabolcska Mihály. Versek. (34. sz.)
Tennyson. Arden Enoch. Költői elbeszélés Ford. Lőrinczi (Lehr) Zsigmond. (50. sz.)
Virág Benedek válogatott költeményei. Kiadta **Zlinszky Aladár.** (115. sz.)
Zrinyi Miklós. Szigeti veszedelem. Bánóczi József bevezetésével (8. sz.)

Egy-egy szám ára 15 kr.

A megrendelésnél elég a füzet számára hivatkozni. Az ár beküldése után bármely füzetet bérmentve küld a kiadó: **LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)** könyvkereskedése **Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám,** de megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben is.

BAD GASTEIN.

A leghatásosabb alpesi gyógyfürdő Európában, 18 gyógyforrással, a melyek maximalis hőmérséklete 39° R. (49° C.); a legpompásabb hegyvidék közepette. Kiválóan hatásos **idegbajok** és pedig ugy általános, mint lokális természetüek **(neuralgiák)** ellen, továbbá **köszvény, csuz, vese- és hólyaghurut** s mindazon bántalmak ellen, a melyek az **idegek kimerülésén** alapulnak, akár előre ment betegségből, akár tulfeszitett szellemi munkából vagy kicsapongásból származott is az. Kényelmes tartózkodás 56 szállodában és magánházban. **Fürdő minden házban. Idény május 1-től október 1-ig. Junius közepe előtt és augusztus közepe után jelentékenyen mérsékelt árak.** Mindennemü felvilágositást készséggel megad a **fürdő-bizottság. Programm** ingyen. A gasteini **forrásvizet** szétküldi **Mattoni Henrik.** 35763

Legujabb! Még soha Budapesten nem volt!

A mélyen tisztelt háziurak házukban levő összes kiadó lakás közvetitéseért csekély **2 forint évi dijat** és az általunk kiadott lakások 1 évi bérösszegének 1%-át fizetik. — Tekintettel arra, hogy a lakáskeresőknek **teljesen dijtalanul** adunk utasitást, kérjük a t. háziurakat kiadandó lakásait saját érdekükben mielőbb bejelenteni, mert százakra megy naponta a lakást keresők száma. — Teljes tisztelettel 36377 **I. föv. hat. eng. és törv. bej. ingyenes lakás-közvetitő iroda VII., Károly-körut 9. (Gr. Hadik palota.)**

Budapest legnagyobb földszinti helyisége vendéglő, kávéház, vagy nagy banküzlet czéljaira kiválóan alkalmas, a József-körut legszebb pontján, a vásárcsarnok közvetlen szomszédságában, egy 3 utczára nyiló, már teljesen kész négyemeletes sarokházban. **f. év november 1-jére kiadó.** Ugyanitt kisebb üzlethelyiségek, s a legnagyobb kényelemmel (személy- és teher-lift; gáz- és villamvilágitás minden lakásban) berendezett urasági s kisebb lakások **november 1-jére** kiadók. 36348 **Értekezhetni a helyszinén: József-körut 37—39.**

Hirdetmény. Magyar királyi államvasutak. 103903/99 számhoz. A magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló h. é. vasutakon 1897. év augusztus hó 15-ike óta érvényes árudijszabáshoz (II. rész) az ó-becse—ujvidék—titeli h. é. vasut megnyitása napján a IX. pótlék lép életbe. A kérdéses pótlék tartalmazza: I. Az óbecse—ujvidék—titeli h. é. vasut árudijszabását. II. Podivte kitérő felvételét. III. Nyomdahibák helyesbitését. Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak dijszabási osztályában és üzletvezetőségénél példányonkint 20 fillérért kapható. Budapest, 1899 julius hó 16-án. 1330 **Az igazgatóság.**

Állami felügyelet alatt! Gerő Ferencz előkészitő-iskolája az egyéves önkéntességi képesitő vizsgára. Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utcza 3. szám. Ezen iskola előkészit ifjakat, kik tanulmányaikat bármely körülmény miatt abbanhagyták, kiváló főgimnáziumi tanárok közremüködésével az **önkéntességi vizsgára.** Az uj kurzus szeptember 2-án kezdődik és 6 hóra terjed. — **Prospektus ingyen és bérmentve.** 36371 **Beiratás naponkint délután 4—7 óra között.**

38316/99 számhoz.

Faeladási hirdetmény.

A vallás-alap tulajdonához tartozó Baranya-Jenő község határában, — vasuti állomás Sásd — fekvő alap. erdőben f. évi október 20-tól négy év alatt kihasználás alá kerülő együttvéve 41 és 44/100 kat. holdnyi vágásokban található 12664 frtra becsült mintegy 6405 köbméternyi tölgy, bükk, gyertyán és hárs fatömeg értékesitése iránt **a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium X-ik ügyosztályában (V. ker., hold-utcza 8. szám) folyó évi augusztus hó tizenhatodik (16) napján déli 12 órakor zárt ajánlati verseny fog tartatni:**

1. Az 50 kros bélyeggel és 1266 forint bánompénznek egy kir. adóhivatal avagy közalap. számtartóságnál történt letételét igazoló pénztári nyugtával ellátott lepecsételt és „Ajánlat a baranya-jenői favágásokra“ felirással megjelölt ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójánál a fenntjelzett időig nyujtandók be.

Ajánlattevő által kijelentendő, hogy a feltételeket ismeri, és magát azoknak feltétlenül aláveti.

2. A feltételektől eltérő késön érkezett, vagy távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

3. A versenyzők közötti szabad választás illetőleg a tett ajánlatok elfogadása és visszautasitásának joga, tekintet nélkül a beajánlott vételár összegre a vall. és közokt. m. kir. miniszter urnak fentartatik.

4. A közelebbi feltételek a miniszterium X-ik osztályában és a segédhivatali főigazgatónál, valamint az erdővédségnél Baranya-Jenőn betekinthetők.

Szegzárd, 1899. évi junius hó.

A közalapitványi kir. erdőgondnokságtól.

36412 (Utánnyomás nem dijaztatik.)

1 üveg ára 1 frt 40 kr. Cs. és k. szab. mosóviz lovaknak. **Kwizda-féle Restitutionsfluid.** 35 év óta **udvari istállókban**, valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is van használatban: nagyobb erőfeszitések előtt és után erősitésül; továbbá **ficzamodások, rándulások**, az inak merevsége stb. képesiti a lovakat **kiváló teljesitményekre idomitásnál.** — Valódi csak a fenti védjegygyel és kapható Magyarország és Ausztria minden gyógyszertárában. 35501 **Főraktár: Kwizda Ferencz János** cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bolgár fejedelmi udvari szállitónál. **Kerületi gyógyszertár, Korneuburg, Bécs mellett.** Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógysz. Budapesten, Király-utcza 12.

Magyar királyi államvasutak.

91688/99. sz. hoz.

Pályázati hirdetmény.

Munkás kék öltönyök szállitásának biztositása tárgyában.

A magyar kir. államvasutak müheiyi-, fütőházi és egyéb munkásai által szükségelt kék öltönyök megszerzésének megkönnyitése érdekében szándékozik alulirott igazgatóság ily munkás kék öltönyök szállitását következő feltételek mellett nyilvános pályázat utján biztositani.

1. A szállitandó kék öltönyök kizárólag belföldi gyárakban hazai anyagból és hazai munkások igénybe vételével készitendők. Az öltönyök többféle nagyságban, a jelen pályázati hirdetmény alapján hozzánk benyujtandó ajánlattal egyidejüleg előmutatandó mintaöltönynek teljesen megfelelő minőségben és alakban a m. kir. államvasutak azon szertáraiba becsomagolt állapotban szállitandók, a melyek az öltönyök szállitásának átruházása alkalmával czéggel közöltetni fognak.

2. A szállitott kék öltönyök bizományba való átvételét, kezelését és gondos raktározását az államvasutak egyik alkalmas helyiségében a kijelölt szertári közegek fogják eszközölni, kik az öltönyöknek az emlitett munkások között az előre megállapitott egységárak és készpénzfizetés mellett történő eladását is közvetiteni fogják.

3. A kijelölt szertári közegek köteleztetnek az eladott öltönyökért befolyt pénzösszegeket az öltönyöket szállitó gyárosnak illetőleg czégnek minden hó 2-ik napján megküldeni, továbbá az átvett és készletben levő öltönyök, valamint az eladott öltönyökért befolyt összegek el- és leszámolását közvetlenül a szállitó czéggel megejteni, a magy. kir. államvasutak minden hozzájárulása és minden felelőssége nélkül.

4. A kék öltönyöknek bizományba való átvétele, eladása, kezelése és leszámolása körül felmerülő összes teendők végzésének kárpótlására köteles az az öltönyöket szállitó czég tiszteleti dij fejében az illető szertári közegnek az eladott öltönyökért befolyt pénzösszegnek 8%-át vagyis minden befolyt 100 frt. után nyolcz forintot átengedni, illetőleg jogában fog állani az illető szertári közegnek, hogy magának a czéget megillető összeg elküldése alkalmával az elküldendő pénz összegnek 8 százalékot visszatarthasson.

5. A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot arra nézve, hogy egyoldalulag megállapithassa azon vonalakat és azon szertárakat, hova és mily mennyiségben szállitandók lesznek kék öltönyök.

Az öltönyöknek a m. kir államvasutak saját vonalain való továbbitása önkezelésben fog történni.

6. Az öltönyöknek fentebb elősorolt feltételek mellett való szállitása 1900. évi január hó 1-től kezdődőleg 3 következő évre vagyis 1902. évi deczember hó 31-ig engedtetik meg.

Az ezen feltételek alapján, munkás kék öltönyöket szállitani szándékozó czégek értesittetnek, hogy az erre vonatkozó egy koronás bélyeggel ellátott, megfelelően lepecsételt ajánlatokat **f. évi szeptember hó 6-án déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. II. em. 43 ajtó sz. a.) benyujtandó vagy oda posta utján beküldendők; ugy szintén mondott időig a Budapest nyugati szertárba benyujtandók, vagy posta utján beküldendő 1 darab minta öltöny (mely álland

1 drb. zubbony
1 „ nadrág és
1 „ sapkából

és a mintaöltöny készitéséhez felhasznált 1 méter kék vászon, mely szintén a czég pecsétjével ellátandó.

A mintaöltöny és az 1 méter vászon beküldése nélkül az illető ajánlat érdemleges tárgyalás alá vétetni nem fog.

Az ajánlatba világosan kiirandók külön az egy teljes öltönyre és külön az 1 drb. nadrág, 1 drb. zubbony, 1 drb. sapkára vonatkozólag teendő egységárak; továbbá az ajánlatban világosan megjelölendő az öltönyök, valamint az ezek készitéséhez felhasználandó vászon gyártási helye is. A szállitandó öltönyök alakja és készitési módja lehetőleg azonos legyen az eddig szállitott öltönyökével, melyek szertárainkban megtekinthetők.

Esetleg ily mintaöltöny megküldése, melyhez tartozik 1 drb. zubbony, 1 drb. nadrág, 1 drb. sapka, az érte járó 2 frt 70 kr. előzetes lefizetése mellett, Budapesti nyugati szertárunknál kérelmezhető.

Minden ajánlat tevőről feltételeztetik, hogy a jelen pályázati hirdetményben felsorolt feltételeket ismeri, és hogy azokat magára nézve kötelezőleg elfogadja. Végül a magy. kir. államvasutak fenntartja magának azon jogot, hogy ha a szállitás folyama alatt megállapittatik, hogy az öltönyök nem az ajánlattal előmutatott mintának megfelelő minőségben és alakban szállittatnak és hogy azok nem az ajánlatban megjelölt bonigyárban készitettek, ez esetben az illető czéget, további szállitás alól egyoldalulag azonnal felmenthesse és ezen kivül az utóbb emlitett eset beálltánál a részére eladott öltönyökért befolyt összeg 20%-át birság képen visszatarthassa.

Budapest, 1899 julius 7-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

1321 (Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

17068/99. szám.

Hirdetmény.

(A termesgőzhajók nyári menetrendje Fiume—Velencze és Fiume—Ancona között.)

Fiume és Velencze között a legnagyobb kényelemmel be endezett gyorshajók közlekednek, melyek az I. helyen kivül még külön luxus osztálylyal is birnak, melyek külön teremmel, kitünő ágyakat tartalmazó kabinokkal, dohányzó teremmel és villamosvilágitással vannak ellátva.

A Fiume-Ancona között közlekedő gőzhajó a termen kivül még egy kisebb 4 háló-helylyel ellátott családi teremmel (salon privé) is bir, mely külön megrendelhető.

Ezen termeshajók nyári menetrendje folyó évi márczius hó 15-től 1899. évi október 31-ig a következő:

Fiuméból indul Velenczébe minden kedden és szombaton 8 órakor este, csatlakozásban a Budapestről este érkező gyorsvonathoz, érkezés Velenczébe másnap reggel 7 órakor.

Velenczéből indul Fiuméba minden hétfőn és csütörtökön este 7 óra 30 perczkor a Szt.-Márk-térről, érkezik Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Budapestre reggel induló gyorsvonathoz.

Fiuméból indul Anconába minden hétfőn és csütörtökön este 8 órkor, csatlakozásban a Budapestről este érkező gyorsvonathoz, érkezés Anconába másnap reggel 6 órakor, csatlakozásban a Rómába induló gyorsvonathoz.

Anconából indul Fiuméba minden szerdán és szombaton este 8 óra 30 perczkor, csatlakozásban a római, nápolyi és bolognai gyorsvonatokkal, érkezés Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Budapestre reggel induló gyorsvonathoz.

A tengeren való hajóátkelés 10 órát vesz igénybe.

Fiuméból Anconáig vagy Velenczéig gőzhajón fizetendő:

a luxusosztályban ágygyal együtt	16 kor.
az I. helyen ágygyal együtt	12 kor.
a III. helyen	6 kor.

Bécs államvasut és északi vasut p. u. és Fiume közt Budapesten át alábbi menetdijak fizetendők és p. a gyorsvonaton I. oszt. 36 kor. 70 fil. II. oszt. 24 kor. 40 fil. és a személyvonaton III. oszt. 11 kor. 80 fil. Ezen jegyek 8 napig érvényesek, mely idő alatt az utazás Budapesten láttamozás mellet tetszés szerint megszakitható.

A fentebbi utirányon át Olaszországba közvetlen gyorsvonatu menetjegyek is kiadatnak következő árakon:

		I. oszt.	II.	III.
Budapest—Firenze	Fiume Velenczén át	75·80 frc	55·45 frc	30·15 frc.
„ —Genua	„	92·50	67·25	36·55
„ —Milano	„	71·95	52·85	28·70
„ —Turin	„	92·25	67·10	36·45
„ —Nápoly	Fiume Anconán át	104·45	75·55	41·05
„ —Róma	„	76·05	55·65	30·30

Ezen jegyeken kivül Budapestről, Battaglia, Bologna, Brindisi, Livorno, Padua, Pisa, Verona állomásokra is adatnak ki közvetlen menetjegyek.

Bővebb értesités nyerhető a magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodáiban és a Cook-féle utazási irodában, a „Courir“ nemzetközi utazási irodában, Abbaziában és Bécsben „Schenker és társa“ czégnél Budapesten és Bécsben és Antonio de Paoli czégnél Velenczében, valamint a „Stangen“-féle utazási irodában Berlinben.

Budapest, 1899. julius hó 15-én.

Az igazgatóság.

1339. (Utánnyomás nem dijaztatik.)

Budapesten kapható minden füszerkereskedésben és vendéglőben. Vidékre küldi a Szt.-Lukácsfürdő Kutvállalat Részvénytársaság Budapesten. **Senkinek se hiányozzék asztalán a KRISTÁLY Szt.-Lukácsfürdői hegyi forrás.** 36236 **Szénsavval telitett legegészségesebb savanyuviz.**

Kossuth Lajos élete és müködése.

Irta: GRACZA GYÖRGY.

Ára olcsó kiadásban 1 frt 20 kr. Diszkiadásban velin papirra nyomtatva 15-szörös szinnyomatu boritékkal 2 frt. Diszkötésben 3 frt.

Az érdekes szöveg közt a következő képek vannak: Kossuth az 1831-ik porlázadás alkalmával örséget szervez. Kossuth elfogatása. Kossuth kétszázezer ujonczot kér az ország védelmére. Baraccone. Kossuth a szegedi nép között. Kossuth imája a kápolnai honvédsiroknál. Kossuth diadalutja Pesten. 1848—49-iki honvéd-érdemjel. Kossuth Magyarország kormányzójává választatik. 1849-iki honvéd-érdemkereszt. Kossuth bucsuja a hazától. Kossuth angliai felolvasó körutjából. Az olaszországi magyar légió zászlószentelése. Kossuth megérkezése Angliába, stb. stb.

Megrendelhető: **LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)** cs. és kir. udvari könyvkereskedésében **Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz.**

„Ideg- és nemi betegségek“ elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint **bármily nagyfoku gyengeségi állapotok (impotenczia)** ellen **páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk**

Dr. Mitzger Tivadar Hirneves hydro-elektrotherapiai rendelő-intézetét **Budapest, Teréz-körut 44., I. em.**

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hygiea s orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a **koraszakaikotó „Kataphoresz“ gyógymód** alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt **gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.**

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizetendő.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig. Levelekre dijmentesen válaszoltatik. Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet. 36381

Kataphoresz gyógymód. Ideg- és nemi betegségek gyógyitása. Irta **Dr. Mitzger Tivadar. Ára 2 frt 50 kr.**

SIEMENS és HALSKE

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 21. sz.

Készit:

villamos világitási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket városok, bányák, gyárosok és magánosok részére.

Elektrolytikus berendezéseket. Villamos vasutakat. Bánya-vasutakat.

Egyenáramu-, forgó áramu- és váltakozó áramu generatorokat és motorokat, vezetékanyagokat, kábeleket, iv- és izzó-lámpákat. 35272

Táviró- és távbeszélő-készülékeket. — Mérő-készülékeket.

Vasuti váltó-biztositó berendezéseket. Jelző-berendezéseket. Mérő-készülékeket. Vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra.

Világitó testeket. Világitó testeket.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositás ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 6354. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik es a hirdetés alatt allo szam közöltetik. TELEFON 6354

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje VI. ker., Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Andrássy-ut 51. (Oktogon.)

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 60. sz.. (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám, valamint minden hirdetési iroda.

Kiadóhivatali üzenet.

Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett. Jeligés hirdetéseknél a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

Eladás.

Használt és uj pénz-szekrények rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában. **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 31885

Nagy vagyon szerezhető, 90% tisztán jövedelmező szabadalom megvevése által. Ajánlatokat „**Biztos jövő**“ jelige alatt kérek a kiadóhivatalba. 7704

Kajszinbaraczk postakosarankint öt korona beküldése után bérmentve kapható **Teleki János**-nál **Balaton-Henye** posta **Köves-Kálla**. 7696

Eladom olcsón, vagy elcserélem tizenötezer forint értékü butoraimat, ezüstömet, ékszereimet, birtokért, vagy házért. Leveleket, „Nagyszerencse“ czimzéssel e lap kiadóhivatala továbbit. 11124

Uj találmányaimat betegség miatt odadom csak gazdag vállalkozónak, ki a biztosan befolyó több százezer forintnyi haszonból nekem is juttasson valamit. Kimutatom, hogy elég tekintélyes vagyonomat is régibb találmányaimból szereztem. Leveleket „**Nagy szerencse**“ czimzéssel e lap kiadóhivatala továbbit. 11122

Eladó ház Ujpesten. Egy uri ház, két külön lakással összesen 8 szobával, két konyha s teljes mellékhelyiségekkel, kert s parkirozott udvarral a vasut állomás közelében jutányosan eladó. Telek kifizetve. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 11136

Eladó muzeum. Képtáramnak nagyérdekü képeit lemásoltattam és eladom a muzeumomban fölöslegessé vált **eredeti** érmek, fegyverek, szobrok, másodpéldányaival. Erték negyvenezer forint. E gyüjtemény nagyobb városokban kiállitva évi tizezer forintnál többet jövedelmezhet. A vevő által folytatható képmásolások és kiadványok is jövedelmeznek évi több ezer forintot. Levélbeli ajánlat: „**Történelmi képtár**“ czimmel e lap kiadóhivatalába irandó. Közvetitők jól dijaztatnak. 11123

Könnyü fizetési feltételek! Diszes, olcsó **vasbutorok, gyermekkocsik, gyermekágyak** ruganyos **aczélsodrony ágybetétek**, afrik és lószőr, **matraczok, paplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalteritők, kárpitozott fabutorok, tükrök és függőlámpák** kaphatók **Pápai és Náthán gyárosoknál, Budapest, VI. Andrássy ut 2. (Fonciére palota.) Vidékre** és helyben **részletfizetésre** is szolgálunk minden árfelemelés nélkül. Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. 35220

Alkalmazást keres.

Házvezetőnőnek ajánlkozik egy szorgalmas fiatal nő, a ki a háztartásnak minden ágában jártas. Leveleket „**Józsefné**“ czimen továbbit a kiadóhivatal. 11158

Házfelügyelői állást keres jártas egyén, ki már nagyobb bérházban volt. Czime a kiadóhivatalban. 7652

Alkalmazást nyer.

Himzőnő, ki házhoz jár dolgozni azonnal felvétetik. Czim a kiadóban megtudható. 11157

Lakás és bérlet.

Király-utcza 89. sz. ujonnan épült bérházamban **üzlethelyiségek** portállal, gépraktár, felszerelő, füszer, liszt, hentes v. egyéb üzletnek alkalmas, elegáns lakások, nagyobb és kisebbek, minden kényelemmel, lift, gáz- és villanyvilágitással **augusztus 1-ére kiadók**. Bővebbet **Orlay Sándor**, Koronaherczeg-utcza 8. 36417

Badacsonyban a Balaton mellett egy gyönyörü fekvésü butorozott villa egészben vagy részben kiadó, csónak és kocsi használatával. Bővebb a kiadóhivatalban. 7608

Különféle.

Makacs, viszketeg, sömör, bőrkiütésekben, izzadásban szenvedők, vegyenek Erényi-féle „**Ichtiol Salicylt**“, tegelyenkint 3 korona utasitással. Czim a kiadóhivatalban. 36190/II.

Friss vér. Gyomorgyengeség, rosz emesztés, fejfőfájés, csömör, étvágytalanság, sápkór, aranyérbántalom ellen legsikeresebben használhatók előkelő szaktekintélyek véleménye alapján a **vértápláló havasi labdacsok** 1 doboz 50 kr. Kapható 35380 **Ruzsics István** okl. gyógyszerésznél **Arad.**

Olasz borok! 100 liter kitünő asztali fehér bort 22 forintért, vöröset 18 forintért, sillert 18 forintért szállitok. Valódiságért szavatolok. Minthogy borbeszerzésnél jelenleg nagy a bizalmatlanság, ugy próbaképpen 30 literes hordót is küldök, melynek révén meggyőződhet bárki is boraim jóságáról és lelkiismeretes kiszolgálásomról. Czim: **Pauk Ödön, Fiume.** 36324

Átköltözések vasuton és hajóval **szabad. butorkocsikkal CARO és JELLINEK** BUDAPEST, V., Arany János-utcza 34. Különlegesség **dupla-kocsik. Butorok beraktározása** száraz, világos **Garde-butor raktárakban.** Telefon 29—26. sz. 36436

4½ k° Kávé bérmentve.

Cuba kávé ...	6.50
Mocca kávé ...	6.50
Jáva kávé	6.50
Gyöngy kávé ..	6.80

Belák István Budapest, Rottenbiller-utcza 4. sz. Telefon 61—75. 36351

Teljes ellátást lehet kapni 14 frtért hetenkint Balatonparton fürdőkabin használattal, szép helyen fürdőhöz közel. Czim a kiadóhivatalban. 7697

Szabadalmazott kosárbetétek gőzcséplőgépek számára kapható a feltalálónál, teljes felelősség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni legrosszabb esetben is. A kosárbetétek árai:

4 lóerejü géphez	30 forint	
6 „ „	35 „	
8 „ „	40 „	
10 „ „	45 „	

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő. **Bajzáth Ignácz,** Székelyhid. 7711

A Kőbányai Királysörfőző GÓLIÁT MALÁTASÖRE

gyógyhatása mellett a legkellemesebb **üditő ital.**

Ajánlások: **Dr. Korányi, Dr. Kétly** budapesti, — és **Dr. Benedikt** bécsi egyetemi tanár uraktól. 36250

Bevált bedörzsölés **csuz, köszvény** és **idegfájdalom** ellen, nemkülömben az inak és izmok erősitésére. 35504

Kwizda-féle fluid

(köszvényszesz) touristák, kerékpárosok és lovaglók által sikerrel használtatott nagyobb utak után erősbbitésül.

Egy palaczk ára 1 frt. Kis palaczk 60 kr. Valódi csak a fenti védjegygyel és az összes gyógyszertárakban kapható. Főraktár: a „**Kerületi gyógyszertárban**“ **Korneuburg, Bécs mellett.** Magyarországi főraktár: **Bpest, Török J., gyógysz., Király-u. 12.**

Mesés

találmány a „Kosmos“-féle változó levelezőlapok. Egy csodagépet vélünk a változó levelezőlapban elrejtve találni, ha kezünkbe veszszük. **Bámulatba** ejti az embert ezen találmány. A levelezőlapon látható alakok éppugy **mozognak**, mintha elevenek volnának: Egy jókedvü clown szemünk előtt emelgeti bohócz-sapkáját, mozgatja mindkét kezét s felénk öltögeti nyelvét.

A másik kép: Egy bájos szépségü leányt ábrázol, de ime látogató jelentkezik és csodák csodája, a még az imént szunnyadó leány mosolyogva nyitja föl szemeit. Nem tudunk betelni a képek látásával. Eddig megjelent két sorozat, egy-egy sorozat 10 különféle változó képes levelezőlapot tartalmaz, elegáns, csinos kivitelü boritékban. Ára 1 sorozatnak, 10 drb 80 kr., mely összeg bélyegekben is beküldhető, 2 sorozat, 20 drb 1 forint 30 kr. 36396

Viszont elárusitók levélbeli ajánlatot kapnak.

Kapható a főelárusitó czégnél **Magyar Keresk. Közlöny** **Budapest,** VII. ker., Károly-körut 9.

Bikszádi

árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál a KUTKEZELŐSÉG BIKSZÁD, (Szatmármegye.)

36071 A **Bikszádi** ásványos gyógyvizet, mely egyedüli a maga nemében, több hirneves egyetemi orvostanár és hirneves vidéki orvosok, hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága **Selters** és **Gleichenbergi** vizeknek. Gyógyitó hatása a **bikszádi** ásványos gyógyviznek kitünően bevált idült és heveny légcsőhurut, hangszálag hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs hurutnál és kezdődő gümőkórnál, továbbá kitünő eredményt értek el a **BIKSZÁDI VIZ** alkalmazása által emészthetetlenség, idült- és heveny gyomorhurut, máj- és epe hólyagbántalomnál, a belek renyhe müködésénél, vesehomokban szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specificum vált be.

Bikszádi viz bérlője s a sztojkai viz főelárusitói: ALMER LAJOS és KÁROLY nagyhányai lakosok.

Kapható Budapesten: **ÉDESKUTY L., MATTONI és WILLE** uraknál. **Vidéken minden füszerüzletben.**

A **Sztojkai** ásványvizet, mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el **magyar karlsbadi viznek**, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigoru dieta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epekőbajoknál, nemkülönben **czukorbetegségnél** alkalmazva, valóságos csodákat müvel, kitünő hatásu a **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** dus szénsavtartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcsszörppel vegyitve, mint kellemes üditő ital párját ritkitja. A **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s igy a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren tuli szállitást.

Sztojkai árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál a FORRÁSKEZELŐSÉG **SZTOJKA,** Szolnok-Doboka m.

Heim-féle Meidinger-kályhák.

A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogositott **HEIM II., Budapest és Bécs** csász. és kir. udvari szállitó

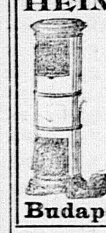

Kitünő hirnevü cs. és kir. kiz. szabad. kályháink MEIDINGER-OFEN H. HEIM **eredetiben csakis üzletünkben Budapesten, Thonet-udvar, kaphatók.** 36354

Hirdetések felvétetnek e lap részére a kiadóhivatalban, Papnövelde-utcza 8.

1 üveg ára 1 frt 40 kr. Cs. és k. szab. mosóviz lovaknak.

35 év óta **udvari istállókban**, valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is van használatban; nagyobb erőfeszitések előtt és utan erősitésül; továbbá ficzamodások, rándulások, az inak merevsége stb. képesit a lovakat kiváló teljesitményekre idomitásnál. — Valódi csak a fenti védjegygyel és kapható Magyarország és Ausztria minden gyógyszertárában. 35501 **Főraktár: Kwizda Ferencz János** cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bolgár fejedelmi udvari szállitónál. **Kerületi gyógyszertár, Korneuburg, Bécs mellett.** Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógysz. Budapesten, Király-utcza 12.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: **Radó Antal.**

Eddigi számaiban a következő **verses müvek** jelentek meg:

(A verses szinmüvek a szinmüvek jegyzékében találhatók.)

Ábrányi Emil. Márczinsi dalok és egyéb költemények. (85. szám.)
Arany János válogatott balladái. (11—12. szám) Riedl Frigyes bevezetésével. Iskolai kiadás.
Arany János. Toldi. (69—70. sz.) Isk. kiadás.
Arany János kisebb költeményeiből, szemelvények. Rendezte és bevezetéssel ellátta **Moravcsik Géza.** (74—75. sz.) Iskolai kiadás.
Arany János. Toldi estélye. Bánóczi József bevezetésével. Iskolai kiadás. (87—88. sz.)
Arany János. Szemelvények Toldi szerelméből. Moravcsik Géza bevezetésével. (102—105. sz.) Iskolai kiadás.
Arany János. Első lopás. Jóka ördöge. Komáromy Lajos bevezetésével. (101. sz.) Iskolai kiadás.
Arany János. Katalin. Keveháza. Szent László füve. Bevez. ellátta **dr. Radnay Rezső.** (Isk. kiad.) (121—122. sz.)
Berzsenyi Dániel válogatott versei. Bevezetéssel. (3. szám).
Csokonai Vitéz Mihály. Dorottya. Négyessy László bevezetésével. (10. szám.)
Coppée. A kovácsok sztrájkja és más elbeszélő költemények. Ford. **Radó Antal.** (4. sz.)
Gvadányi. A peleskei nótárius. Kardos Albert bevezetésével. (79. sz.)
Kisfaludy Károly válogatott költeményei. Bánóczi József bevezetésével. (19. sz.)
Kölcsey Ferencz válogatott meséi. Négyessy László bevezetésével. (95. sz.)
Kuruczvilág költészete. Szemelvények. Szerk. **Kardos** A. (42.)
Magyar népballadák. Rendezte és bev. **Morvay Gy.** (52.) előszavával. (49. sz.)
Szabolcska Mihály. Versek. (34. sz.)
Tennyson. Arden Enoch. Költői elbeszélés Ford. Lőrinczi (Lehr) Zsigmond. (50. sz.)
Virág Benedek válogatott költeményei. Kiadta **Zlinszky Aladár.** (115. sz.)
Zrinyi Miklós. Szigeti veszedelem. Bánóczi József bevezetésével. (8. sz.)

Egy-egy szám ára 15 kr.

A megrendelésnél elég a füzet számára hivatkozni. Az ár beküldése után bármely füzetet bérmentve küld a kiadó: **LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)** könyvkereskedése **Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám,** de megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben is.

BAD GASTEIN.

A leghatásosabb alpesi gyógyfürdő Európában, 18 gyógyforrással, a melyek maximalis hőmérséklete 39° R. (49° C.); a legpompásabb hegyvidék közepette. Kiválóan hatásos **idegbajok** és pedig ugy általános, mint lokális természetüek **(neuralgiák)** ellen, továbbá **köszvény, csuz, vese- és hólyaghurut** s mindazon bántalmak ellen, a melyek az **idegek kimerülésén** alapulnak, akár előre ment betegségből, akár tulfeszitett szellemi munkából vagy kicsapongásból származott is az.

Kényelmes tartózkodás 56 szállodában és magánházban. **Fürdő minden házban. Idény május 1-től október 1-ig. Junius közepe előtt és augusztus közepe után jelentékenyen mérsékelt árak.** Mindennemü felvilágositást készséggel megad a **fürdő-bizottság. Programm** ingyen. A gasteini **forrásvizet** szétküldi **Mattoni Henrik.** 35763

Legujabb!

Még soha Budapesten nem volt!

A mélyen tisztelt háziurak házukban levő összes kiadó lakás közvetitéseért csekély **2 forint évi dijat** és az általunk kiadott lakások 1 évi bérösszegének 1%-át fizetik. — Tekintettel arra, hogy a lakáskeresőknek **teljesen dijtalanul** adunk utasitást, kérjük a t. háziurakat kiadandó lakásait saját érdekükben mielőbb bejelenteni, mert százakra megy naponta a lakást keresők száma. — Teljes tisztelettel 36377

I. főv. hat. eng. és törv. bej. ingyenes lakás-közvetitő iroda VII., Károly-körut 9. (Gr. Hadik palota.)

Budapest legnagyobb földszinti helyisége

vendéglő, kávéház, vagy nagy banküzlet czéljaira kiválóan alkalmas, a József-körut legszebb pontján, a vásárcsarnok közvetlen szomszédságában, egy 3 utczára nyiló, már teljesen kész négyemeletes sarokházban.

f. év november 1-jére kiadó.

Ugyanitt kisebb üzlethelyiségek, s a legnagyobb kényelemmel (személy- és teher-lift; gáz- és villámvilágitás minden lakásban) berendezett urasági s kisebb lakások **november 1-jére** kiadók. 36348

Értekezhetni a helyszinén: **József-körut 37—39.**

Hirdetmény.

Magyar királyi államvasutak. 103903/99 számhoz. A magy. kir államvasutak kezelése alatt álló h. é. vasutakon 1897. év augusztus hó 15-ike óta érvényes árudijszabáshoz (II. rész) az ó-becse—ujvidék—titeli h. é. vasut megnyitása napján a IX. pótlék lép életbe. A kérdéses pótlék tartalmazza: I. Az óbecse—ujvidék—titeli h. é. vasut árudijszabását. II. Podivte kitérő felvételét. III. Nyomdahibák helyesbitését. Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak dijszabási osztályában és üzletvezetőségénél példányonkint 20 fillérért kapható. Budapest, 1899 julius hó 16-án. 1330 **Az igazgatóság.**

Állami felügyelet alatt! Gerő Ferencz előkészitő-iskolája az egyéves önkéntességi képesitő vizsgára.

Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utcza 3. szám.

Ezen iskola előkészit ifjakat, kik tanulmányaikat bármely körülmény miatt abbanhagyták, kiváló főgimnáziumi tanárok közremüködésével az **önkéntességi vizsgára**. Az uj kurzus szeptember 2-án kezdődik és 6 hóra terjed. — **Prospektus ingyen és bérmentve.** 36371

Beiratás naponkint délután 4—7 óra között.

38316/99 számhoz.

Faeladási hirdetmény.

A vallás-alap tulajdonához tartozó Baranya-Jenő község határában, — vasuti állomás Sásd — fekvő alap. erdőben f. évi október 20-tól négy év alatt kihasználás alá kerülő együttvéve 41 és 44/100 kat. holdnyi vágásokban található 12664 frtra becsült mintegy 6405 köbméternyi tölgy, bükk, gyertyán és hárs fatömeg értékesitése iránt **a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium X-ik ügyosztályában (V. ker., hold-utcza 8. szám) folyó évi augusztus hó tizenhatodik (16) napján déli 12 órakor zárt ajánlati verseny fog tartatni:**

1. Az 50 kros bélyeggel és 1266 forint bánompénznek egy kir. adóhivatal avagy közalap. számtartóságnál történt letételét igazoló pénztári nyugtával ellátott lepecsételt és „Ajánlat a baranya-jenői favágásokra“ felirással megjelölt ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójánál a fenntjelzett időig nyujtandók be.

Ajánlattevő által kijelentendő, hogy a feltételeket ismeri, és magát azoknak feltétlenül aláveti.

2. A feltételektől eltérő késón érkezett, vagy távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

3. A versenyzők közötti szabad választás illetőleg a tett ajánlatok elfogadása és visszautasitásának joga, tekintet nélkül a beajánlott vételár összegre a vall. és közokt. m. kir. miniszter urnak fentartatik.

4. A közelebbi feltételek a miniszterium X-ik osztályában és a segédhivatali főigazgatónál, valamint az erdővédségnél Baranya-Jenőn betekinthetők.

Szegzárd, 1899. évi junius hó.

A közalapitványi kir. erdőgondnokságtól.

36412 (Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

91688/99. sz. hoz.

Pályázati hirdetmény.

Munkás kék öltönyök szállitásának biztositása tárgyában.

A magyar kir. államvasutak műhelyi-, fütőházi és egyéb munkásai által szükségelt kék öltönyök megszerzésének megkönnyitése érdekében szándékozik alulirott igazgatóság ily munkás kék öltönyök szállitását következő feltételek mellett nyilvános pályázat utján biztositani.

1. A szállitandó kék öltönyök kizárólag belföldi gyárakban hazai anyagból és hazai munkások igénybe vételével készitendők. Az öltönyök többféle nagyságban, a jelen pályázati hirdetmény alapján hozzánk benyujtandó ajánlattal egyidejüleg előmutatandó mintaöltönynek teljesen megfelelő minőségben és alakban a m. kir. államvasutak azon szertáraiba becsomagolt állapotban szállitandók, a melyek az öltönyök szállitásának átruházása alkalmával czéggel közöltetni fognak.

2. A szállitott kék öltönyök bizományba való átvételét, kezelését és gondos raktározását az államvasutak egyik alkalmas helyiségében a kijelölt szertári közegek fogják eszközölni, kik az öltönyöknek az emlitett munkások között az előre megállapitott egységárak és készpénzfizetés mellett történő eladását is közvetiteni fogják.

3. A kijelölt szertári közegek köteleztetnek az eladott öltönyökért befolyt pénzösszegeket az öltönyöket szállitó gyárosnak illetőleg czégnek minden hó 2-ik napján megküldeni, továbbá az átvett és készletben levő öltönyök, valamint az eladott öltönyökért befolyt összegek el- és leszámolását közvetlenül a szállitó czéggel megejteni, a magy. kir. államvasutak minden hozzájárulása és minden felelőssége nélkül.

4. A kék öltönyöknek bizományba való átvétele, eladása, kezelése és leszámolása körül felmerülő összes teendők végzésének kárpótlására köteles az az öltönyöket szállitó czég tisztelett dij fejében az illető szertári közegnek az eladott öltönyökért befolyt pénzösszegnek 8%-át vagyis minden befolyt 100 frt, után nyolcz forintot átengedni, illetőleg jogában fog állani az illető szertári közegnek, hogy magának a czéget megillető összeg elküldése alkalmával az elküldendő pénz összegnek 8 százalékot visszatarthasson.

5. A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot arra nézve, hogy egyoldalulag megállapithassa azon vonalakat és azon szertárakat, hova és mily mennyiségben szállitandók lesznek kék öltönyök.

Az öltönyöknek a m. kir államvasutak saját vonalain való továbbitása önkezelésben fog történni.

6. Az öltönyöknek fentebb elősorolt feltételek mellett való szállitása 1900. évi január hó 1-től kezdődőleg 3 következő évre vagyis 1902. évi deczember hó 31-ig engedtetik meg.

Az ezen feltételek alapján, munkás kék öltönyöket szállitani szándékozó czégek értesittetnek, hogy az erre vonatkozó egy koronás bélyeggel ellátott, megfelelően lepecsételt ajánlatokat **f. évi szeptember hó 6-án déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. II. em. 43 ajtó sz. a.) benyujtandó vagy oda posta utján beküldendők; ugy szintén mondott időig a Budapest nyugati szertárba benyujtandók, vagy posta utján beküldendő 1 darab minta öltöny (mely álland

1 drb. zubbony
1 „ nadrág és
1 „ sapkából

és a mintaöltöny készitéséhez felhasznált 1 méter kék vászon, mely szintén a czég pecsétjével ellátandó.

A mintaöltöny és az 1 méter vászon beküldése nélkül az illető ajánlat érdemleges tárgyalás alá vétetni nem fog.

Az ajánlatba világosan kiirandók külön az egy teljes öltönyre és külön az 1 drb. nadrág, 1 drb. zubbony, 1 drb. sapkára vonatkozólag teendő egységárak; továbbá az ajánlatban világosan megjelölendő az öltönyök, valamint az ezek készitéséhez felhasználandó vászon gyártási helye is. A szállitandó öltönyök alakja és készitési módja lehetőleg azonos legyen az eddig szállitott öltönyökével, melyek szertárainkban megtekinthetők.

Esetleg ily mintaöltöny megküldése, melyhez tartozik 1 drb. zubbony, 1 drb. nadrág, 1 drb. sapka, az érte járó 2 frt 70 kr. előzetes lefizetése mellett, Budapesti nyugati szertárunknál kérelmezhető.

Minden ajánlat tevőről feltételeztetik, hogy a jelen pályázati hirdetményben felsorolt feltételeket ismeri, és hogy azokat magára nézve kötelezőleg elfogadja. Végül a magy. kir. államvasutak fenntartja magának azon jogot, hogy ha a szállitás folyama alatt megállapittatik, hogy az öltönyök nem az ajánlattal előmutatott mintának megfelelő minőségben és alakban szállittatnak és hogy azok nem az ajánlatban megjelölt honi gyárban készittettek, ez esetben az illető czéget, további szállitás alól egyoldalulag azonnal felmenthesse és ezen kivül az utóbb emlitett eset beálltánál a részére eladott öltönyökért befolyt összeg 20%-át birság képen visszatarthassa.

Budapest, 1899 julius 7-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

1321 (Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

17068/99. szám.

Hirdetmény.

(A termesgőzhajók nyári menetrendje Fiume—Velencze és Fiume—Ancona között.)

Fiume és Velencze között a legnagyobb kényelemmel berendezett gyorshajók közlekednek, melyek az I. helyen kivül még külön luxus osztálylyal is birnak, melyek külön teremmel, kitünő ágyakat tartalmazó kabinokkal, dohányzó teremmel és villamosvilágitással vannak ellátva.

A Fiume-Ancona között közlekedő gőzhajó a termen kivül még egy kisebb 4 háló-helylyel ellátott családi teremmel (salon privé) is bir, mely külön megrendelhető.

Ezen termeshajók nyári menetrendje folyó évi márczius hó 15-től 1899. évi október 31-ig a következő:

Fiuméból indul Velenczébe minden kedden és szombaton 8 órakor este, csatlakozásban a Budapestről este érkező gyorsvonathoz, érkezés Velenczébe másnap reggel 7 órakor.

Velenczéből indul Fiuméba minden hétfőn és csütörtökön este 7 óra 30 perczkor a Szt.-Márk-térről, érkezik Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Budapestre reggel induló gyorsvonathoz.

Fiuméból indul Anconába minden hétfőn és csütörtökön este 8 órkor, csatlakozásban a Budapestről este érkező gyorsvonathoz, érkezés Anconába másnap reggel 6 órakor, csatlakozásban a Rómába induló gyorsvonathoz.

Anconából indul Fiuméba minden szerdán és szombaton este 8 óra 30 perczkor, csatlakozásban a római, nápolyi és bolognai gyorsvonatokkal, érkezés Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Budapestre reggel induló gyorsvonathoz.

A tengeren való hajóátkelés 10 órát vesz igénybe.

Fiuméból Anconáig vagy Velenczéig gőzhajón fizetendő:

a luxusosztályban ágygyal együtt	16 kor.
az I. helyen ágygyal együtt	12 kor.
a III. helyen	6 kor.

Bécs államvasut és északi vasut p. u. és Fiume közt Budapesten át alábbi menetdijak fizetendők és p. a gyorsvonaton I. oszt. 36 kor. 70 fil. II. oszt. 24 kor. 40 fil. és a személyvonaton III. oszt. 11 kor. 80 fil. Ezen jegyek 8 napig érvényesek, mely idő alatt az utazás Budapesten láttamozás mellet tetszés szerint megszakitható.

A fentebbi utirányon át Olaszországba közvetlen gyorsvonatu menetjegyek is kiadatnak következő árakon:

		I. oszt.	II.	III.
Budapest—Firenze	Fiume Velenczén át.	75·80 frc	55·45 frc	30·15 frc.
„ —Genua	„	92·50	67·25	36·55
„ —Milano	„	71·95	52·85	28·70
„ —Turin	„	92·25	67·10	36·45
„ —Nápoly	Fiume Anconán át.	104·45	75·55	41·05
„ —Róma	„	76·05	55·65	30·30

Ezen jegyeken kivül Budapestről, Battaglia, Bologna, Brindisi, Livorno, Padua, Pisa, Verona állomásokra is adatnak ki közvetlen menetjegyek.

Bővebb értesités nyerhető a magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodáiban és a Cook-féle utazási irodában, a „Courir“ nemzetközi utazási irodában, Abbaziában és Bécsben „Schenker és társa“ czégnél Budapesten és Bécsben és Antonio de Paoli czégnél Velenczében, valamint a „Stangen“-féle utazási irodában Berlinben.

Budapest, 1899. julius hó 15-én.

Az igazgatóság.

1329. (Utánnyomás nem dijaztatik.)

Budapesten kapható minden füszerkereskedésben és vendéglőben. Vidékre küldi a Szt.-Lukácsfürdő Kutvállalat Részvénytársaság Budapesten.

Senkinek se hiányozzék asztalán a

KRISTÁLY

Szt.-Lukácsfürdői hegyi forrás. 36236

Szénsavval telitett legegészségesebb savanyuviz.

Kossuth Lajos élete és müködése.

Irta: GRACZA GYÖRGY.

Ára olcsó kiadásban 1 frt 20 kr. Diszkiadásban velin papirra nyomtatva 15-szörös szinnyomatu boritékkal 2 frt. Diszkötésben 3 frt.

Az érdekes szöveg közt a következő képek vannak: Kossuth az 1831-ik pórlázadás alkalmával őrséget szervez. Kossuth elfogatása. Kossuth kétszázezer ujonczot kér az ország védelmére. Baraccone. Kossuth a szegedi nép között. Kossuth imája a kápolnai honvédsiroknál. Kossuth diadalutja Pesten. 1848—49-iki honvéd-érdemjel. Kossuth Magyarország kormányzójává választatik. 1849-iki honvéd-érdemkereszt. Kossuth bucsuja a hazától. Kossuth angliai felolvasó körutjából. Az olaszországi magyar légió zászlószentelése. Kossuth megérkezése Angliába, stb. stb.

Megrendelhető: **LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)** cs. és kir. udvari könyvkereskedésében **Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz.**

„Ideg- és nemi betegségek“

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint **bármily nagyfoku gyengeségi állapotok (impotenczia) ellen páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk**

Dr. Mitzger Tivadar

Hirneves hydro-elektrotherapiai rendelő-intézetét Budapest, Teréz-körut 44., I. em.

Az intézet, mely a maga nemében párat'anul áll, a modern Hygiea s orvesi technika elsőrendü vivmányai szerint a **korszakalkotó „Kataphorese“ gyógymód** alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt **gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.**

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizetendő.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig. Levelekre dijmentesen válaszoltatik. Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet. 36381

Kataphoresz gyógymód. Ideg- és nemi betegségek gyógyitása. Irta Dr. Mitzger Tivadar. **Ára 2 frt 50 kr.**

SIEMENS és HALSKE

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 21. sz.

Készit:

villamos világitási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket városok, bányák, gyárosok és magánosok részére.

Elektrolytikus berendezéseket. Villamos vasutakat. Bánya-vasutakat.

Egyenáramu-, forgó áramu- és váltakozó áramu generatorokat és motorokat, vezetékanyagokat, kábeleket, iv- és izzó-lámpákat. 35272

Távíró- és távbeszélő-készülékeket. — Mérő-készülékeket.

Vasuti váltó-biztositó berendezéseket. Jelző-berendezéseket. Mérő-készülékeket. Vezeték-berendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra.

Világitó testeket. Világitó testeket.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából IV., Papnövelde-utcza 8. szám.